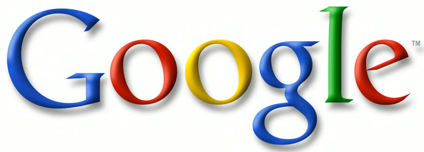

J·L·HEIBERG

VAUDEVILLER

J. L. Heiberg:

Vaudeviller.

Johan Ludvig Heiberg:

Vaudeviller.

Første Del.

Kjøbenhavn.

Reitzelske Forlag (George C. Grøn.)

1895.

Fr. Bagges Bogtrykkeri.

Kong Salomon

og

Jørgen Hattemager.

Vaudeville.

Første Gang opført paa det
kongelige Theater den 28de November 1825.

Personerne.

Jørgen Vadt, Hattemager } i Korsør.
Luise, hans Datter } i Korsør.
Sering, Gjæstgiver } i Korsør.
Brandt, Tobaksspinder og Major ved Borgerskabet } i Korsør.
Villing, Kjøbmand } i Korsør.
Løve, en rig Privatmand fra Kjøbenhavn.
Eduard, hans Brodersøn.
Henrik, Eduards Tjener.
Salomon Goldkalb, en fattig Jøde fra Hamborg.
En Opvarter i Vertshuset.
En Dreng.
En anden Dreng.
Gjæster og Opvartere.
Borgere med deres Koner og Børn.
Musikanter.

Handlingen foregaaer i Korsør.

Skuepladsen forestiller en Gade. Tilhøire for Tilskuerne Gjæstgivergaarden med Skilt over, hvorpaa staaer: Sering, Gjæstgiver. Udenfor Huset er et stort Bord og Bænke. Tilvenstre Hattemagerens Boutik med Hatte og Huer i Vinduerne, og ligeledes med Skilt, hvorpaa staaer: Jørgen Wadt Hattemager. Udenfor er en Bænk.

Første Scene.

Eduard og Henrik, den Sidste med en Bog i Haanden, sidde ved Bordet udenfor Gjæstgivergaarden.

Eduard.

Læg Bogen bort, Henrik. Jeg gider ikke høre meer; du læser saadan at Ingen kan forstaae dig.

Henrik.

Ja Herre, det er heller ingen Bagatel at læse saadanne tossede smaa Bogstaver, naar man har hele sin Øvelse af at læse Skilter. (Blader i Bogen.) Men vil Herren ikke høre hvad her staaer om Korsør? Siden vi dog engang sidde fast her i dette fordømte Hul, saa synes mig, vi burde gjøre os bekjendte med Stedets Love, Politi og Indretninger.

Eduard.

Hvad staaer der da om Korsør?

Henrik (læser).

„Korsør, en lille Stad paa Vestkysten af Sjælland, ved det store Belt, med 14,550 Indbyggere."

Eduard.

14,000! hvad for Noget? (Reiser sig, og seer i Bogen). „1450".

Henrik (vedblivende).

„1450. Her er Jens — her er Jens — Jens Bagersvend . . . ."

Eduard (seer i Bogen).

„Her er Jens Baggesen født." — (Tager Bogen fra ham, og lægger den bort). Det er til at blive gal over at høre dig læse.

(De reise sig og træde frem.)

Henrik (seer sig om).

Saa Jens Baggesen er født her? det skal jo være et forslaget Hoved. Gid han da var her for at hjælpe os ud af vor Kattepine.

Eduard.
(som bestandig skotter over til Hattemagerens).

Ja Henrik, og hvad som mere er, han er en Digter; han staaer i Pagt med Kjærlighedsguden.

Henrik.

Gud bevares! Herren vil dog ikke have ham til at bortføre den smukke Hattemagerdatter? Gud veed, De har allerede undet Hattemageren saa god Næring,

jeg synes, han kunde gjerne lade Datteren gaae med i Kjøbet.

Eduard.

Fy tal ikke saa! Luise er et Mønster paa Dyd og Anstændighed.

Henrik.

Det troer jeg ogsaa, Herre, for jeg seer, hun vender Dem altid Ryggen, naar De taler til hende.

Eduard.

O vidste jeg kun, at denne Kulde ikke var et Tegn paa at jeg mishager hende! I Sandhed, min Ulykke er sjelden. Næsten i fire Uger har jeg opholdt mig her i Korsør. Min Onkel maa troe, at jeg for længe siden har passeret Hamborg, og kan ikke begribe, at han ingen Efterretning faaer fra mig. Denne grusomme Skjønhed holder mig fængslet her. Hvormange Ærinder har jeg ikke givet mig ind i Boutiken!

Henrik.

Ja, og hvormange Hatte har Herren ikke kjøbt! Tolv Hatte og syv Huer! Gud frie os! For de Penge kunde vi for længe siden været i Hamborg.

Eduard.

Men Hvad skulde jeg gjøre? Jeg maatte jo dog have et Paaskud for at gaae saa ofte derind. Men Hvad har det hjulpet mig til? Hun svarer mig neppe, naar jeg taler til hende; fordetmeste gaaer hun sin Vei, og lader mig kjøbslaae med Faderen.

Henrik.

Ja Herre, det er i Smaastæderne man maa søge Uskyldigheden; i Kjøbenhavn er den gaaet Bankerot med de andre Handelshuse.

Eduard.

Er Posten fra Kjøbenhavn endnu ikke kommen?

Henrik.

Endnu ikke, Herre, men man venter den hvert Øieblik.

Eduard.

Gid jeg dog vidste, hvad min Onkel skriver!

Henrik.

Ja gid jeg blot vidste, om han sender Penge!

Eduard.

Det har kostet mig Overvindelse at tye til hans Hjælp. Men han er god og han er rig; det er to Grunde til at haabe.

Henrik.

Hvad har Herren da skrevet ham til, om jeg maa være saa dristig at spørge?

Eduard.

Sandheden, Henrik! Med den kommer man altid længst. Jeg har takket ham, fordi han vil lade mig reise udenlands paa sin Bekostning; fordi han tillod mig at tage over Land for at besøge min Familie i Fyen; fordi han havde givet mig rigeligt med i contante Penge

hvad jeg behøvede for at komme til Hamborg; fordi han har draget Omsorg for, at jeg der finder en Anviisning til min Disposition; — men jeg har tillige aabenhjertig bekjendt ham min Svaghed.

Henrik.

Det vil da sige med andre Ord, den Svaghed at Herren har brugt Pengene op i Korsør, ved at anlægge et Hatte-Oplag, som nok skal bringe Capitalen ind igjen, naar vi bare passe at komme i Markedstiden til en eller anden By.

Eduard.

Nei Henrik, derom har jeg Intet nævnet. Jeg har kun tilstaaet ham min Kjærlighed, men tillige lovet ham paa det Helligste at rive mig løs baade fra den og dette Sted, saasnart jeg har Midler i Hænderne til at gjøre det.

Henrik.

Og det troer Herren sig virkelig istand til?

Eduard.

Det er min Pligt; min Ære kræver det. Luise viser mig Kulde, ja næsten Foragt. For sidste Gang vil jeg forsøge at faae hende i Tale, hun pleier ved denne Tid at komme ind i Boutiken.

(Seer derind.)

Henrik.

Gud frie og bevares! Herren vil dog ikke kjøbe en ny Hat?

Eduard.

Aa Snak! Jeg vil blot see Luise, og erfare min Skjæbne af hendes Mund.

Henrik.

Ja det er en anden Sag, det er et godt og christeligt Ærinde. Men hvad Hattene angaaer, saa maa jeg gjøre Herren opmærksom paa, at vi nu endelig med megen Møie har faaet Dusinet fuldt, saa det vilde være ubehageligt, om der skulde komme en trettende og spolere os det skjønne Tal. Der var da intet Andet for end at begynde at samle paa et nyt Dusin.

(Man hører et Posthorn.)

Eduard.

Ah, der er Posten! Spring hurtig hen paa Posthuset, Henrik, og hør, om der er Brev til mig.

(Henrik gaaer.)

Anden Scene.

Eduard i Baggrunden. Scring, Brandt, Billing og flere Gjæster, samt Oppvartere komme styrtende ud af Vertshuset. Brandt har endnu Servietten om Halsen, Billing holder et Been i Haanden og gnaver paa det.

Chor.

Mel. af Jægerbruden: Hvad ligner vel Jægernes festlige Glæde.

Hvad ligner, Korsør, din politiske Glæde,
Naar Posten er kommen fra kongelig Stad?
Ved Klangen af Hornet paa Torv og i Stræde
Man glemmer sin Flaske, man glemmer sin Mad.

Statstidenden kommer i Ledtog med Dagen,
Og Nyheder bringer fra sikker Kanal,
Mens Morgen- og Aftenblad værner om Smagen,
Og Damerne slaaes om den franske Journal.

Sering.
(til en Opvarter).

Hei Peter, spring strax hen paa Posthuset, og hent os Aviserne.

(Opvarteren gaaer.)

Brandt.

Jeg er umaadelig begjærlig efter at see, om der staaer Noget om Goldkalb i Aviserne.

Sering
(gnidende sine Hænder).

Ja rigtig, rigtig! Han ventes jo til Kjøbenhavn. Den rige Baron Goldkalb fra Frankfurt.

Brandt.

Ja det har flere Gange staaet i de tydske Aviser, men vi maae vente Bekræftelse derpaa i de danske.

Billing
(gnavende paa Benet.)

Ja det er saamænd en fed Steg.

Brandt.

Mener I den, I spiser paa?

Billing.

Nei jeg mener Goldkalb. Men Sligt gaaer vor Næse forbi. Her i Korsør faae vi ikke godt af ham, for han gaaer naturligvis med et af Dampskibene.

Sering.

De forbandede Dampskibe! Man faaer næsten ingen ordenlige Reisende meer at see. Skal det blive saadan ved, saa ere alle Vertshuusholdere her paa Fastlandet, jeg mener i Korsør og Nyborg og der omkring, ruinerede inden kort Tid.

Brandt.

Men siig mig, hvad er egenlig Hensigten med hans Reise til Kjøbenhavn?

Billing.

Hensigten med hans Reise til Kjøbenhavn? — Bi lidt, lad mig bare faae tørt mig om Munden, saa skal jeg strax sige jer det.

Mel. af Sovedrikken: For Dem mit Hjerte bruser.

1.

Hr. Goldkalb triumferer,
Han holder Verden i sin Haand,
Han Krig og Fred dicterer,
Man kalder ham Kong Salomon.

2.

En Sol for Potentater,
Hans Dragt er Sølv fra Top til Taa,
Og hollandske Ducater
Som Knapper bærer han derpaa.

3.

Hans Huus med gamle Kroner
Er tækket, og med Species;
Ved Stats-Obligationer
Sin Pibe tænder han tilfreds.

4.

Nu han til os vil komme;
Vor Cours vil giftes med den Knøs:
Hun faaer ham i sin Lomme,
Thi hun er meget capriciøs.

Brandt.

Det var Pokker til Karl! Aa gid han var her! Saa skulde han tage en Prioritet i mit Tobaksspinderi.

Sering.

Og i min Faareavl.

Billing.

Og i mit Lysestøberi.

Brandt.

Jeg skulde lade Borgerskabet paradere for ham.

Sering.

Og jeg mine Faar.

Billing.

Og jeg alle Klubbens Honoratiores.

(Opvarteren kommer tilbage.)

Opvarteren.

Her er Aviserne.

(Alle fare hen om ham.)

Nogle.

Statstidenden!

Andre.

Dagen!

Andre.

Politivennen!

Brandt

(griber alle Aviserne).

Stop! Vi kan ikke læse Alle paa eengang. Lad os gaae ind i Spisesalen; jeg vil læse dem høit, saa kan vi discurrere derover.

Alle.

Afsted, afsted!

(De gaae ind i Gjæstgivergaarden.)

Sering

(som har seet Eduard, vender tilbage).

Hør, kjære Hr. Løve! Uden Fortrydelse! Jeg er saa skrækkelig forlegen for Penge; det var Dem vel ikke muligt at betale mig min Regning idag?

Eduard.

Ja jeg skal gjøre mit Bedste. Jeg tilstaaer, jeg har i dette Øieblik ingen Penge hos mig, men jeg venter en Vexel fra Kjøbenhavn, og har allerede sendt Bud paa Posthuset, for at høre, om den er kommen.

Sering.

Meget vel, meget vel! De undskylder min Dristig-

hed, men Tiderne ere saa besværlige. (Affides, idet han gaaer.) Det er mig en underlig Fætter. Gud veed, hvad han gjør her i Korsør saa længe. Jeg er bange, det er ikke rigtig fat med ham.

Tredie Scene.

Eduard. Luise lader sig see i Boutiken.

Eduard.

Dersom ikke min Vexel kommer idag, saa veed jeg ikke hvad jeg skal gjøre. — Men der er jo Luise. Mon hun seer mig? Skal jeg gaae derhen? Jeg vil holde mig lidt tilbage.

(Luise, uden at see Eduard, gaaer med sit Strikketøi op og ned udenfor Boutiken.)

Luise.

Mel. Tyrolervise: Vom Wald bin i' füra.

1.

Skjøn Jomfru, som sidder
I Vinduet hist,
Og lytter til Qvidder
Af Fuglen paa Qvist,
Eia! Eia!
O glem dog din Kulde,
Formild dog dit Sind,
Og luk mig, du Hulde,
I Kammeret ind!
Eia!

2.

Hr. Ridder i Vaaben,
Hvi klynker du saa?
See, Døren er aaben,
Den kjender ei Slaa.
Eia! Eia!
Men Veien at kjende
Først lære du maa:
Ved Kirken derhenne
Der banker du paa.
Eia!

2.

Den Vei er besværlig,
O Jomfru saa prud!
En Stige du kjærlig
Kan hænge herud!
Eia! Eia!
Nei Ridder, saa Mangen
Fra Stiger faldt ned,
Men Kirkedørs-Gangen
Er sikker og bred.
Eia!

Eduard (nærmende sig Luise).

God Dag, Jomfru.

Luise.

Ah! Er det Dem?

Eduard.

De er dog ikke vred, fordi jeg har lyttet til Deres

Sang? Det er en deilig Melodie. Jeg har hørt Mamsel Pohlmann synge den i Kjøbenhavn; men jeg troer vist, at Enhver, som havde hørt den af Deres Mund, vilde finde med mig, at De synger den ligesaa smukt som hun.

Luise.

Jeg tænkte ikke paa, at her var Kunstdommere i Nærheden; ellers havde jeg maaskee slet ikke sunget den.

Eduard.

Og Texten har overrasket mig; den er ny og dansk.

Luise.

Ny, siger De? O det er saamænd intet Nyt!

Eduard.

Nei, med Hensyn paa Tankerne vel ikke, men ....

Luise.

De vil maaskee tale med min Fader?

Eduard (forlegen.)

Ja det er sandt, jeg vilde rigtignok talt med Deres Fader, men lad det ikke berøve mig den Lykke at tale med Dem.

Luise.

Jeg skal strax kalde ham ud.

(Gaaer.)

Eduard (alene).

Fordømt! Hun gaaer atter bort, og lader mig

som sædvanlig i Stikken i en tête-à-tête med den Gamle.

Fjerde Scene.

Eduard. Jørgen.

Jørgen.

See god Dag, min Herre! Saa De er endnu i Korsør? Hvad er til Deres Tjeneste?

Eduard.

Til min Tjeneste? — O De har saamænd mange smukke Ting i Deres Boutik, Meget hvormed jeg godt kunde være tjent.

Jørgen.

Den hele Boutik er til Tjeneste. Hvad skal det være? En rund Hat? Chapeau-bas? En Kaskjet paa en ganske ny Façon med en Ypsilanti-Skygge?

Eduard (betænker sig).

Hør, forstaaer De at gjætte Gaader?

Jørgen.

Aa ja, naar de ikke ere altfor svære.

Eduard.

Saa hør da nu efter, og lad mig see, om De kan gjætte hvad det er jeg søger.

Mel. af Røverborgen: Jeg gjerne døer, skjøndt uden Mod.

1.

Eduard.

Jeg saae bag Rudernes Krystal —

Jørgen.

(løber hen til Boutiksvinduet, og seer derind, og gjentager reciterende.)

„Han saae bag Rudernes Krystal."

Eduard.

En Skat hvortil der ei er Magen —

Jørgen (reciterende).

„En Hat hvortil der ei er Magen."

Eduard.

Saa trind som Lillien, lys som Dagen,
Som Solen selv paa Himlens Hal.
Saa sværmerisk som Maaneskin
De gule Haar sig yndigt bøie
Til Krands omkring det store Øie,
Som slutter Vid og Fromhed ind.

2.

Jørgen.

Jeg har det, Herre, paa en Prik!
Nu skal De see, hvor jeg kan gjætte.

(Gaaer ind i Boutiken.)

Eduard.

Hvad mener han dog vel med Dette?

Jørgen.
(kommer ud med en guul Sommerhat i Haanden).

See her den Hat som Prisen fik!
Som Dagen lys, som Lillien trind,
Med Øiet stort,
(Han viser Aabningen i Pullen.)
med Haar saa gule!
(Han sætter den Eduard paa Hovedet).
Og maa den Deres Hoved skjule,
Den slutter Vid og Fromhed ind.

Eduard
(tager den af og betragter den).

Det er Skade, at de poetiske Lignelser saa ofte passe paa mere end een Ting ad Gangen.

Jørgen.

Hvad mener De med Det? Har jeg ikke gjættet det? Jo saamænd har jeg saa; det var umuligt at tage feil af den Beskrivelse. Den Hat maa De beholde, Herre! Den klæder Dem fortræffelig, og passer Dem, som den var gjort til Dem.
(Han sætter ham den igjen paa Hovedet.)

Eduard.

Mener De Det? (Efter nogen Betænkning med et Suk.) Hvad skal den da koste?

Jørgen.

Den Hat er idetmindste ti Rigsdaler værd, og om min egen Broder vilde have den, saa fik han den ikke ringere. Men det er det Samme, min Herre! Siden De alt har handlet saameget med mig, saa skal De

have den for ni; jeg forsikkrer Dem, jeg profiterer ikke tre Mark ved Salget.

Eduard.

See her, jeg har just en Louis'dor i Lommen. (Afsides.) Gud veed, det er den sidste. (Høit.) Vil De lade mig faae den for den Priis, saa vil jeg da beqvemme mig til at kjøbe den.

Jørgen.

Lad gaae, for det smukke Guldstykkes Skyld, og siden det er Dem. Nu skal De have saa mange Tak, og er der ellers Noget til Deres Tjeneste, saa behag at unde mig fremdeles Deres Næring. (Vil gaae, men kommer tilbage.) Men hør, et Ord endnu! Jeg er ellers ikke nysgjerrig, men uden Fortrydelse, hvad vil De egenlig med de mange Hatte? Det kommer mig jo rigtignok ikke ved, men jeg gad dog saa inderlig gjerne vide det.

Eduard.

Hvad jeg vil med dem? — Jeg vil have dem, fordi — fordi — fordi jeg er Libhaber.

Jørgen (forundret).

Saa Herren er en Libhaber . . . .

Eduard.

Af Hatte.

Jørgen.

Af Hatte! Naa saaledes? — Ja Herre Gud, der gives mange Slags Libhaberier. Dette er vist et

af de meest uskyldige, ja mænd er det saa. Naa nu skal De have saa mange Tak, og lev inderlig vel! (Afsides, idet han gaaer.) Det var altsaa en Libhaber.

Eduard (alene).

Det var egenlig en dum Streg af mig. Kommer nu ikke Vexelen, saa er jeg forloren.

Femte Scene.

Eduard. Henrik.

Henrik (seer sig om).

Nei min Herre er ikke her, han maa nok være paa sin Stue. (Vil gaae ind i Gjæstgivergaarden.)

Eduard.

Hei Henrik! hvor vil du hen?

Henrik.

Herre Jemini! Er det Dem, Herre? Jeg kjendte Dem sandelig ikke. Hvad er Det? De har vist kjøbt Dem en ny Hat!

Eduard.

Har du Brevet?

Henrik.

Brevet? Ja der er ikke mere Brev end bag paa min Haand.

Eduard.

Intet Brev! Ingen Vexel! Fordømt!

Henrik.

Har Herren kjøbt sig den Hat?

Eduard.

Hvad kommer det dig ved?

Henrik

(tager sit Lommetørklæde op og græder).

Det er, om jeg maa sige det, en gruelig Passion, som Herren er forfalden til. Man advarer unge Mennesker for Spil, for Drik og for Fruentimmer, men man glemmer at advare dem imod den farligste af alle Lidenskaber. Dersom jeg skulde sende et ungt Menneske ud i Verden, saa vilde jeg sige til ham: Spil saa meget du vil, drik saa meget du vil, forlib dig saa meget du vil, men lov mig helligt, (han bryder ud i en stærk Hulken) at du ikke vil kjøbe dig mere end een Hat om Aaret.

Eduard.

I min critiske Stilling kan jeg næsten ikke bare mig for at lee. Jeg troer, du er ikke rigtig klog.

Henrik.

Ak Herre, det troe altid unge Mennesker om de Ældre, som give dem gode Raad for Livet. Betænk dog, gode Herre, man veed vel hvor man begynder, men man veed sgu ikke hvor man ender. Lidenskaber ere som Sneeboldte; jo længere de rulle, desstørre blive de. Man maa qvæle dem i Fødselen, ellers voxe de En over Hovedet, ligesom alle disse Hatte.

Mel. af Preciosa: Eensom er jeg, dog ei ene.

1.

Herre, hvad skal Enden blive;
Tretten Hatte, Huer syv!
Man vil Øgenavn Dem give:
See, der gaaer den Hattetyv!

2.

Tænk Transporten: den vil stige
Til en uforskammet Priis,
Gjennem det westphalske Rige
Over Brüssel til Paris.

3.

Hvad er mellem Jordens Poler
Bedre vel end være fri?
Tænk, om Frihedens Symboler
Bragte Dem i Slutteri!

Eduard.

Jeg veed intet Bedre at svare dig paa alle dine skjønne Moraler end Følgende:

Mel.: Ja ta' mig Fan, er ikke det omviligt.

1.

Hvergang jeg vanker
Her ved Boutiken,
Mit Hjerte banker
Ved Republiken
Af disse Hatte,
Som jeg betaler.

Mit Hjertes Qvaler
Du kan ei fatte,
Thi Fanden ta' mig,
Naar jeg seer derhen,
Saa maa jeg ha' mig
En Hat igjen.

2.

Jeg saae forleden
Den lille sorte,
Og strax var Freden
I Hjertet borte.
Hvorom jeg talte,
Det hjalp mig ikke;
For mine Blikke
Sig Hatten malte;
Ja Fanden ta' mig.
Det var en Gru!
Jeg maatte ha' mig
Den Hat endnu.

3.

Men denne Morgen
Den store hvide
Opvakte Sorgen
Og Hjertets Qvide.
I den tilvisse
Boer al min Lykke;
Bestandig smykke
Den skal min Isse.

Ja Fanden ta' mig,
Jeg fik den fat,
Jeg maatte ha' mig
Den hvide Hat.

Henrik.

O Herre, De er en forstokket Synder! Saavidt troede jeg ikke, det var kommet med Dem. Nu vil jeg saamænd heller ikke spilde flere Ord paa Dem, thi naar en Lidenskab først er voxet til den Høide . . . .

Eduard.

Jeg veed hvad du vil sige.

Henrik.

Ja hvor kan De vide det?

Eduard.

Jo jeg har læst denne Tirade i en meget sjelden Bog. See der, (Han tager Hatten af, og giver ham den.) tag denne med dig, og læg den hen til de andre, og bring mig min Reisehue.

Henrik.

See saa, nu har vi da tretten. Naar vi sætte dem alle om eet Bord, saa døer den ene inden Aaret er omme. Hu! Denne hersens seer allerede ud som et Gespenst; man kunde blive bange for ham i Mørke.

Eduard.

Ti stille, og gjør hvad jeg siger.

(Henrik gaaer.)

Sjette Scene.

Eduard alene.

Eduard.

Det Værste er, at han har Ret i hvad han siger Jeg begynder næsten at skamme mig. Det er intet Under at Luise ikke synes om mig, naar hun seer min naragtige, min umandige Fremgangsmaade. Hvergang hun saaledes gaaer sin Vei, og lader mig alene med sin Fader, saa leer hun vist hemmelig ad mig. Havde jeg handlet med Mod, med Bevidsthed om min gode Hensigt, saa havde jeg vel fundet Leilighed til at aabenbare mig for hende, uden at gjøre mig latterlig ved at kjøbe alle disse Hatte. Men Kjærlighed er et forunderligt Amphibium, der lever paa eengang i to Elementer. Hos mig begyndte den som en lystig Tidsfordriv, men lig Sommerfuglen brændte jeg mig paa Lyset, hvorom jeg legede. Hvad Under om Luise endnu betragter mig med de samme Øine som før, uvidende om, at jeg ikke længere spøger med min Kjærlighed til hende, men at denne er bleven mit Hjertes alvorligste Attraa. Velan, fra nu af vil jeg ganske forandre min Opførsel; maatte det kun lykkes mig at udslette det Indtryk jeg allerede har gjort paa hende. De fordømte Hatte! Jeg var tilfreds, de var Pokker i Vold!

Syvende Scene.

Eduard. Sering.

Sering.

Nu Hr. Løve, tør jeg maaske være saa dristig at

spørge Dem, om De har faaet den omtalte Vexel, og om det var Dem beleiligt at hjelpe mig?

Eduard.

Nei min gode Hr. Vert, jeg har sandelig ikke faaet den endnu.

Sering.

Ikke det? Det var da forbandet! Jeg veed, Gud hjelpe mig, ikke hvad jeg skal gjøre. Jeg har endnu idag en stor Sum at udbetale. Jeg er en forloren Mand, om De ikke hjèlper mig. (Græder.) Ak Hr. Løve! Det er, Gud straffe mig, Uret af Dem at sætte en skikkelig Mand i saa stor Forlegenhed!

Eduard.

Saa for en Ulykke! Nu græder han med. Fy skam Dem, Hr. Sering! Er det anstændigt for en Mand at græde for en saadan Bagatel? De er Deres Penge sikker nok.

Sering.

Ja det kan vel være, men det er mig Fanden ikke ligegyldigt, enten jeg faaer dem idag eller om et Aar. Om De endda kunde give mig nogen Sikkerhed derfor?

Eduard.

Hvad Sikkerhed skal jeg stille Dem her, hvor jeg er fremmed? Det er mig jo meget lettere at skaffe Dem Pengene selv, end Sikkerhed.

Sering.

Saameget bedre! Betal mig da Pengene ud!

Eduard.

De skal faae dem, siger jeg Dem endnu engang, men De maa give Tid, indtil jeg selv faaer dem.

Sering.

Ja det er sgu en deilig Trøst, den.

Ottende Scene.

Eduard. Sering. Henrik kommer med alle tretten Hatte og syv Huer bundne i en Snor, som han bærer over Ryggen. I Haanden har han Eduards Reisehue.

Henrik.

See der, Herre, er Deres gamle Nathue, som De forlangte.

Eduard
(idet han tager Huen).

Hvad skal den Anstalt sige?

Henrik.

Ak Herre Gud! det er bare til Tidsfordriv. Jeg vilde kun vise Herren den nydelige Gruppe. See bare, den hvide Hat i Midten, og de tolv sorte der omkring, den hele Pyramide garneret med syv Huer. Det er Skade, det ikke er Nathuer.

Eduard.

Havde jeg paa det Samme min Stok ved Haanden, saa skulde du faae Svar som forskyldt.

Sering.

Nei Fanden heller! Hvad skal det betyde?

Henrik.

Det skal jeg sige Dem, Hr. Vert! Vi vil hænge denne Indretning under Loftet istedenfor Lysekrone; thi der seer dog saa blot og bart ud i Deres Værelser.

Eduard.

Hold Mund, Slyngel, og gaa din Vei! — Nei, bliv et Øieblik. (Halv sagte til Sering.) Hør, De seer jeg er i Besiddelse af endeel Hattemagerarbeide. Jeg er kommen dertil paa en egen Maade, jeg kan nu ikke godt sige Dem hvorledes, men ligemeget, det er min Eiendom. De ønskede jo Sikkerhed for Deres Tilgodehavende. Jeg vil overlade Dem disse Varer. De indseer vel, at der stikker flere Penge i denne Samling, end Deres Regning beløber sig til. Der er tretten Hatte og syv Huer; behag at tælle. — Nu, hvad siger De? — Eller vil De hellere modtage dem i Betaling, og qvittere for Regningen?

Sering.

Ja, det er rigtigt. Tretten og syv, alle splinternye, som om de vare blæste ud af Boutiken. Nei i Betaling ønsker jeg dog just ikke at tage dem, for jeg veed paa min Sjæl ikke, hvorledes jeg skulde ampligere dem. Men i Pant, i Sikkerhed for mit Tilgodehavende, ja det kunde lade sig høre. Nu saa vil jeg da med Taknemmelighed modtage denne udsøgte Samling, og opbevare den, indtil De har faaet Deres Vexel.

Eduard.

Det var mig egenlig kjærere, om De vilde afkjøbe mig det Hele.

Sering.

Nu, det kan vi jo altid tales nærmere ved om.

Eduard.

Henrik, bring Hattene ind i Hr. Serings Stue.

Henrik.

Hvad med Synden kommer, med Sorgen forgaaer.

Mel. Menuetten af Don Juan.

1.

Sering.

Nu skal De ha' saamange Tak!
Bliv dog ei vred for Dette!
Her kommer alskens Rakkerpak;
Hvo kjender de Honnette?

2.

Eduard.

Ja De har ganske Ret, Hr. Vert!
Man være maa forsigtig.
Let kan man faae en dygtig Snert.

Sering.

Ja vist, den Ting er rigtig.

3.

Henrik (til Eduard).

Nu er den hele Hatterad
Spiist op i dyre Domme:

Lad mig Dem sige Tak for Mad;
Min Herre, vel bekomme:

4.

Eduard og Henrik (til Sering).

Tænk dog, nu er den Hatterad
Spiist op i dyre Domme:
Lad os Dem sige Tak for Mad!

Sering.

Min Herre, vel bekomme!

(Han aabner Døren for Eduard og Henrik, som gaae ind.)

Niende Scene.

Sering. En Dreng med et Brev i Haanden.
Siden: Billing.

Drengen (ganske forpustet).

Hr. Kjøbmand Billing! Hr. Kjøbmand Billing! er han ikke her!

Sering.

Hvad er paafærde?

Drengen.

Der er kommet et Brev med Postsmakken til Hr. Kjøbmand Billing, og det har den grueligste Hast dermed. Madamen sagde, at han var her.

Sering.

Ja det er han ogsaa. Giv mig Brevet, jeg skal flye ham det.

Drengen.

Nei det tør jeg ikke, jeg skal levere det i hans egne Hænder.

Sering
(raaber ind i Vertshuset).

Hr. Villing! her er En som vil tale med Dem.
(Villing kommer ud.)

Drengen.

Jeg skal hilse fra Madamen, og flye Husbond et Brev, som er kommet i dette Øieblik med Smakken.

Sering.

Skam faae jeg, om jeg vidste at Smakken var kommen! Mon den ingen Gjæster skulde bringe mig?

Villing.

Hils og siig, det er godt, og at jeg kommer hjem til Theevand.

(Drengen gaaer.)

Sering.

Nu hvad mon det kan være?

Villing (læser.)

„Til velbyrdige Hr. Jonas Villing, velmeriteret Kjøbmand i Korsør; manu mea propria," det vil sige, i egne Hænder; „cito, cito, cito," det vil sige, med den størst mulige Geschwindighed at besørge. (Aabner Brevet.) „Nyborg der 1ste Juni". — Ah det er fra min Correspondent i Nyborg. Han pleier gjerne at lade mig

vigtige Nyheder vide. (Læser sagte.) O Himmel, hvad seer jeg! Hjelp! Hjelp! Jeg faaer ondt! Jeg døer!

(Han er lige ved at falde om, Sering griber ham, og fører ham hen paa Bænken ved Gjæstgivergaarden.)

Sering.

Guds Død! her maa hurtig Hjelp! (Render hen til Hattemagerens og raaber derind:) Hovedvand! Hovedvand! Og en Barbeer! — Ak det er sandt, jeg gaaer sgu feil af bare Skræk og Befippelse. (Raaber ind ad sin egen Dør:) Hovedvand! Og en Barbeer! Hurtig! Hr. Billing synger paa sit sidste Vers.

Tiende Scene.

De Forrige. Jørgen. Brandt. Gjæster og Opvartere. Brandt har endnu Aviserne i Haanden.

Alle.

Hvad er det? Hvad er det?

Sering.

Hovedvand, siger jeg, Hovedvand!

(Opvarterne løbe til all Sider.)

Billing.

(kommer til sig selv).

Nei jeg vil intet Hovedvand have. Lad mig faae en Snaps, det er bedre.

Sering (raaber).

En Snaps Bitter! Eller dobbelt Courage!

(Man bringer Billing en Snaps).

Billing
(efter at have drukket den).

Ah det lindede!

(Reiser sig.)

Brandt.

Har De havt en ubehagelig Efterretning?

Sering.

Jeg tager inderlig Deel i Deres Sorg.

Billing.

Ak nei! Ak nei! jeg daanede af lutter Glæde.

Alle.

Af Glæde?

Billing (rørt.)

O mine Venner! Hvordan skal jeg skildre jer mine Følelser? Jeg kan næsten ikke tale. Ba — Ba — Ba — Ba — Baron Goldkalb kommer til Korsør.

Alle.

Hvorledes?

Billing.

Nei nei, han ko — ko — ko — ko — kommer ikke.

Alle.

Hvad nu?

Billing.

Nei nei, for han er aller-aller-allerede kommen.

Alle.

Er det muligt?

Billing
(rækker Brandt Brevet).

Læs selv, jeg er saa angreben, at jeg ikke kjender et Bogstav.

Brandt (læser).

„Nyborg den 1ste Juni 1825. Høistærede P. M.! En ligesaa vigtig som væsenlig og vigtig Nyhed er arriveret. Hr. Baron von Goldkalb er arriveret, og gaaer til Korsør med Postsmakken i dette Øieblik, hvor han agter at tage ind til Hr. Sering . . . .“

Sering.

Hvad hører jeg!

Brandt.

„Endskjøndt han reiser over Land, saa foraarsages det, efter Forlydende, af den Grund, at Dampskibet ikke kan bære den store Qvantitet af det meget Sølv og Guld, som han fører med sig i Mængde, eftersom Postsmakken skal gaae 41 Gange frem og tilbage dermed. Han reiser incognito, og uagtet han ikke har villet give sig tilkjende, har man dog kjendt ham paa alle Steder ved den overordenlige Rutten med Penge og den ædelmodige Gavmildhed, hvormed han overalt har viist sig gavmild og ædelmodig. Han har vel Intet givet til de Fattige, men han har ophjulpet den indenlandske Industrie, ved allevegne at betale for alle Artikler ti Gange mere end Noget er værdt. Saaledes gav han ti Louisd'orer for en Hat i Assens . . .“

Jørgen.

Ak om det havde været hos mig, han havde kjøbt den!

Brandt (vedblivende).

„. . . . . og her i Nyborg een Rigsbankdaler for et Glas klart Vand, som endda var temmelig mudret. Her glædede han kun en halv Time med sin Nærværelse, desværre; og uagtet han kom ved høi lys Dag, var Byen dog ikke illumineret, thi eftersom det ikke var mørkt, vilde vi ret gjerne have gjort det; men deels kom han som en Nysen, deels gik han, ja man kunde næsten sige: som en Nysen; ja han gik endog værre end han kom, nemlig som Juleaften paa Kjellingen. Jeg faaer ikke Tid til skrive mere, jeg vil derfor blot i største Hast tilføie, at jeg herved har den Ære at give Dem Efterretning om denne vigtige Efterretning. De frabedes at undskylde, at mit Brev er ganske vaadt" — (seer paa det.) nei det er saamænd tørt — (læ'er) „men det skal afgaae saa varmt som det kommer af Pennen, og da jeg nu ikke har Strøsand ved Haanden, med hvilken jeg har den Ære at være for et Exempels Skyld Deres Velbyrdigheds allersomlydigste Tjener: Søren Tagerup, Speculant ved Hvalfiskefangsten i Nyborg." — Nu mine Venner, hvad siger I hertil?

Sering.

Baronen vil tage ind til mig! Og jeg som ikke var forberedt paa denne Ære! Gesvindt! bring Alt i Orden! Gjør hele Huset i Stand til Baronen, paa Herr Løves Kammer nær. Jeg selv flytter ud af

mine Værelser. Jeg kan boe i Kjøkkenet, eller i Stalden, eller paa Hønsehuset, ligesom det kan træffe sig. Hurtig, hurtig! her er ingen Tid at spilde. Hei det er sandt! Sæt Lys i alle Vinduer, vi vil gjøre det bedre end Nyborgerne. Hør veed I hvad, Mester Jørgen, I maa ogsaa illuminere. — Afsted afsted!

(Gjæsterne og Opvarterne gaaer.)

Brandt.

Jeg iler hjem for at tage min Uniform paa. Dersom man turde lade Allarmtrommen gaae eller Stormklokken ringe, saa kunde man endnu faae Borgerskabet samlet. Men jeg vil idetmindste skrabe sammen alle de Mennesker jeg kan finde.

(Gaaer).

Billing.

Aa tag mig med! Jeg kan hverken staae eller gaae.

(Gaaer).

Ellevte Scene.

Sering. Jørgen. Løve med en Dreng, som bærer nogle Reiseklæder og en lille Vadsæk.

Løve.

Er det ikke her?

Drengen.

Jo her er Gjæstgivergaarden. Der staaer just Verten.

Løve.

Kan jeg faae et Værelse, Herr Vert?

Sering.

Et Værelse? Hvem er De?

Løve.

Hvad kommer det Dem ved? Jeg er, som De seer, en Reisende, der kommer fra Kjøbenhavn.

Sering.

Ja saa maa De undskylde. Jeg har ikke Plads, hele Huset er optaget af en fornem Reisende, som ventes i dette Øieblik.

Løve.

Ja saa er det ikke mere end billigt, at jeg trækker mig tilbage. Maa man spørge, hvem den høie Person er, ifald han ikke reiser incognito?

Sering.

Jo vist gjør han det, men mellem os sagt, det er Baron Goldkalb fra Frankfurt.

Løve.

Er De fra Forstanden?

Sering.

Nei jeg er sandelig ikke.

Løve.

Hvad skulde han gjøre her?

Sering.

Om Forladelse, De er nok født igaar, Herre! De læser vel ikke engang de tydske Aviser? Ha ha ha!

Løve.

Maa jeg da spørge Dem, om der ikke i Deres Huus boer en Hr. Løve fra Kjøbenhavn.

Sering.

Jo desværre for mig, thi han fylder kun Pladsen op til ingen Nytte ved denne kostbare Leilighed. Dersom han blot havde betalt sin Regning, saa skulde han snart faae Lov at fortrække. Men jeg har ikke Tid at staae her og snakke. Farvel, min kloge Kjøbenhavner!

(Gaaer.)

Jørgen.

Jo Herre, det er rigtignok sandt! Vi har Efterretning om Baronen. Han har kjøbt en Hat i Assens, og givet ti Louisd'orer for den. Ja jeg maa sandelig ind, og stille alle mine Hatte i Orden, for ifald han skulde ville have een endnu.

(Vil gaae)

Løve.

Gud veed hvad det kan være for en Maskerade. (Til Jørgen.) Aa hør, inden De gaaer, kan De ikke gjøre mig den Tjeneste at sige mig, hvor jeg da kunde logere her i Byen?

Jørgen.

Her er saamænd ingen flere Vertshuse. Men hør, veed De hvad? Ifald De vil tage tiltakke hos mig, saadan som Leiligheden falder, saa skal De være velkommen.

Løve.

Med Fornøielse, ifald De vil tillade mig at jeg maa vise mig erkjendtlig for Deres Uleilighed.

Jørgen.

Ja det kommer vi nok ud af. (Til Drengen.) Bring Herrens Tøi herind! (Drengen gaaer derind.) Vil Herren behage at opholde Dem et Øieblik her i Boutiken, saa skal Deres Værelse strax være færdigt. (Raaber:) Luise!

Løve.

Tak! Jeg vil sætte mig her paa Bænken saa længe.

(Sætter sig paa Bænken udenfor Boutiken.)

Jørgen.

Som De behager. (Raaber:) Luise! (Gaaer ind i Boutiken, Drengen kommer tilbage, og gaaer.)

Tolvte Scene.

Løve alene.

Løve

(idet han reiser sig fra Bænken og træder frem.)

Altsaa der boer min Brodersøn, og har ikke betalt sin Regning. Man siger: hvem Gud skjænker Børn, skjænker han Sorger; man kunde lige saa gjerne sige: hvem han giver en Brodersøn, ham skaffer han Udgifter. Eduards Brev til mig har ret foruroliget mig; jeg tænkte, det var rigtigst at reise selv herned, for at erholde nøiere Efterretning om hans Tilstand. Han skriver

om en Pige, som han har forelsket sig i, og for hvis Skyld han har gjort Opoffrelser, men han nævner hverken hvori disse Opoffrelser bestaae, eller hvem Pigen er. Jeg maa see alt Dette med egne Øine.

Mel. af Operetten La Romance: Belle cousine, un être aimable et doux.

1.

Hvis man kan troe hvad ofte nok er sagt,
En Onkel pleier let forglemme,
At han har dyrket Kjærlighedens Magt,
Og lyttet til Musernes Stemme.
Han bliver barsk, bliver vranten og sær,
Vil for hver Ungdoms-Daarskab skjænde:
At dog en anden Sort af Onkler er,
Sig vise skal ved Farcens Ende.

2.

Skjøndt jeg er Onkel, ung er dog min Aand;
Jeg har ei glemt min Ungdoms Dage,
Dengang jeg gik i Amors Ledebaand,
Og søgte forgjæves en Mage.
Den Tid var spildt, derfor tænker jeg paa
At huldt forene disse Tvende:
Vist nok, at jeg en Onkel er som Faa,
De vidne skal ved Farcens Ende.

Men hvad er dog det for en mærkværdig Figur, som der kommer anstigende? Nu troer jeg sandelig, at den goldkalbske Maskerade begynder.

Trettende Scene.

Løve. Salomon Goldkalb. Han er klædt i en Søndags-Dragt. Paa Hovedet har han en hvid Nathue, i Haanden en Stok med Messing-Knap.

Salomon
(slaaer med Stokken ud i Coulissen.)

Ja ich skal Gott strafe mig lære jer mores, I verfluchte Gassenjungen! Kan I inte lade en stille Mand gaae in Frieden? — Ach mein Herr! Wollen Sie nicht meine Salvegarde sehn? Die Gassenjungen schmeißen mich mit Koth.

Løve.

Men seer jeg ret? det er jo Salomon Goldkalb fra Hamborg!

Salomon.

Ist's die Möglichkeit? Det er Hr. Leve fra Kefenhavn, som ich har den Ehre at tale med. Ach vi har sgu gjort mangen Handel mit enander.

Løve.

Og husker jeg ret, saa har jeg endnu nogle og tredive Daler tilgode hos Dem.

Salomon.

Ach det husker De bestimmt feil i!

Løve.

Nei saamænd gjør jeg ikke. Jeg har vist endnu Obligationen.

Salomon.

Ach waih mir! Hvor skulde ich tage de Penger fra? Ich bin ein ruinirter Mann! Ich habe keinen Heller mehr! Alles verloren!

Løve.

Hvad vil De da her!

Salomon.

Gott im Himmel! Ich will see Kefenhavn engang endnu, inden ich deer, och om muligt fertjene der en Par Daler. Ich er gaaet den ganske Vei paa min Fod, Gott strafe mich wenn es nicht wahr ist. Ich har handlet med Benderne po Landet, und har dem keft deres gamle Silfpenger af, und Pigerne deres fergildte Mützer.

Løve.

Det var vist en god Handel.

Salomon.

Als ich soll glücklich seyn und gesund bleiben! Ich habe nicht so viel verdient als das trockne Brod. In Odense er ich blefen bestohlen, niederträchtig bestohlen.

Løve.

Men hvad betyder denne Dragt?

Salomon.

Ich har Gott strafe mich ingen anden, denn alle mine gamle Kleer er stohlen fra mich. Ich hatte keft denne in Rendsburg af en Mand, som har den brugt

paa en Maskerade; ich troer han stellte Apollo vor i den unterbrochene Opferfest, eller Kongen af Brasilien i: Stakket Dands er snart sprungen.

Løve.

Gik Apollo og Kongen af Brasilien ogsaa med Nathue?

Salomon.

Schweigen Sie still! Ich ärgre mich. Min Hat er mig blæst af Hovedet paa Postsmakken; es war ein gewaltiger Sturm und ein ganz neuer Hut, som ich effen havde tusket mig til in Assens. Ach ich kann Dem fersichre, daß ich har haft so mange Malheurs von Unglück paa den vermaledeite Reise, at ich min Seel kan gife Stof til en heel Schicksals-Tragödie. Heren Sie mal zu und schaudern Sie, wenn Sie Courage haben, ich will es Ihnen verzählen.

Mel. af Azemia: Aussitôt que je t'aperçois.

1.

Ich wohnt' in Odense bey Holk,
Die Leut' er meget vakkre.
Da kam der En af Dereses Folk,
Und vilde mit mir schakkre.
Det tidlig var, men Morgenstund'
Ei altid bringer Gold im Mund'.
Ich lag im Bett, mich rolig strachte,
Sorglos, und an nichts Beses dachte.
Doch ser ich mich fersaae, han neer
Zur Treppe war mit mine Kleer.

2.

Nun sprang ich splitternackend op,
Men han var uden Døre;
Ich hatte Schjorten po min Krop,
Und weiter nichts, ich schwöre.
Zum Glück lag noch min Silfmoors-Tracht
Im Koffer zierlich eingepackt.
Den trak ich po, gik over Vandet,
Men midt po Belten reent forbandet
Mich Vinden tog i Nakken fat,
Und fløiten gik min Silkehat.

3.

Løve.

Dit Uheld, stakkels Mand, er stort,
Jeg meget dig beklager.
En Hat kan du dog let faae gjort;
Her boer en Hattemager.
Viis dig mod Skjæbnen som en Helt!

Salomon.

Ach waih mir! Denn ich hab' kein Geld.

Løve.

Hvad den dig koster, jeg betaler.

Salomon.

Ist's möglich?

Løve.

Der er ti Rigsdaler.

Salomon.

Ja Leven er et edelt Dyr,
Und De, min Herr, en prächtig Fyr.

Gott im Himmel! Ich skal Dem vel engang fergjælde for al Deres Godhed imod mig.

Løve.

Hvad for Noget? Vil De ovenikjøbet forgjælde mig?

Salomon.

Ja ich mener, ich will es Ihnen vergelten.

Løve.

Men siig mig, har De aldrig før været i Korsør?

Salomon.

Nei aldrig. In gamle Dager ging ich immer mit den Paketboot. Men mit de nie Dampfschiffe will ich mig inte indlade; den der Dampf er akkerat som Pulver; han springer i Luften mit en Knald.

Løve.

Ja naar De ikke har været her før, saa vil De snart faae Øinene op. De skal see, De vil finde her en Modtagelse, som vist aldrig før er mødt Dem.

Salomon.

Gott steh' mir bey! Was soll das heißen?

Løve.

De veed altsaa ikke, hvor gunstig man her er stemt mod Folk af Deres Nation?

Salomon.

Was sagen Sie mir da?

Løve.

De vil snart faae det at see. Ifald der skulde blive skudt med Kanoner, saa er det til Ære for Dem.

Salomon.

Das verbitte ich mir, ich habe das Kanonenfieber.

Løve.

Skulde Byen blive illumineret, skulde der blive givet Dem Serenader, o. s. v., saa lad Dette ikke forundre Dem, thi det er, om ikke til Deres Fordeel, saa dog til Deres Ære.

Salomon.

Aber ich bitte Sie um Gottes Willen, wie gaaer den Ting til? Po andre Stellen har de jo villet stege und brenne uns, und hier . . . .

Løve.

Stille! Jeg hører Folk komme. Jeg kan ikke sige Dem mere. Lad, som De ikke kjender mig, jeg vil gjøre ligesaa ved Dem.

Salomon.

Ach Hr. Leve, verlassen Sie mir nicht! Ich zittre over al den Ehre. Heren Sie mal, en Ord unter uns. Det er dog vel inte Frimureri? Von die Maisons, meine ich.

Løve.

Vær ubekymret og stol paa min Beskyttelse, ifald De skulde behøve den. (Gaaer ind til Hattemagerens)

Salomon.

Er ist schon fort. Was soll ich thun? Na, Hr. Leve ist en ehrlicher Mann, er will mich gewiß nicht anführen. Ich kann ja die Komödie en bischen ansehen; vielleicht ist was dabei zu profitiren.

Fjortende Scene.

Salomon. Brandt i Borger-Uniform. Billing i Skoe, med flad Hat under Armen, og med Bouquet i Brystet.

Billing.

Jeg tør bande paa, han er der allerede.

Brandt.

Ja der er ingen Tvivl om; og han er Gud straffe mig klædt i Sølv.

Billing.

Ja sagde jeg det ikke nok?

Brandt.

Nu maae vi til at tydske.

Salomon (afsides).

Nun geht's schon los.

(Billing og Brandt bukke i Afstand, Salomon nikker ad dem med en mistænkelig Mine.)

Brandt.

Höchstehrte Hr. Baron!

Billing (affides til Brandt).

Det er galt! (Til Salomon.) Hochgeborenster Hr. Baron!

Salomon (affides).

Sappernient! Sie haben mich schon zum Baron gemacht.

Billing.

Unsere Frohheit ist gränzelos . . . .

Brandt (affides til Billing).

Det er galt! (Til Salomon). Die Ehre von Seiner Gegenwärtigkeit . . . .

Salomon.

Tal De kun Danske! Ich ferstaaer Deres Sprog.

Billing.

Er det muligt . . . .

Brandt.

Saa stor en Naade . . . .

Salomon.

Ich har den lært paa Sprogø, wo ich maatte gaae in Land for den contrarie Wind. Den Ø hedder Sprogø, fordi man der beginner at studere Sproget.

Brandt.

Hvilket Nemme maa ikke Hr. Baronen have!

Billing.

Det smerter os at høre, at Hr. Baronen, har havt en ubehagelig Overfart.

Salomon (afsides).

Ich glaube, Gott strafe mich, daß sie mich mit meinem Namensvetter in Frankfurt verwechseln. (Høit.) Ja den var so so.

Billing.

Men vil Hr. Baronen staae her paa Gaden? Behager De ikke at træde ind i Vertshuset?

Brandt.

Det hele Huus er til Deres Befaling.

Salomon.

Den hele Huus der?

Brandt.

Ja Hr. Baron!

Salomon.

Det er en smuk Huus.

Billing.

Behag at træde ind.

Salomon.

Na, warten Sie nur. Ich maa ferst ind til den Hattemager for at keve mich en ni Hat.

Brandt.

Hei Mester Jørgen! Mester Jørgen!

Billing.

Baronen vil kjøbe en Hat hos Dem.

Femtende Scene.

De Forrige. Jorgen.

Jørgen.

Allerunderdanigste Tjener! O hvilken Lykke for mit ringe Huus! Vil Hr. Baronen gunstigst umage sig ind i Boutiken. (Afsides.) Jeg er sikker paa mine ti Louisd'orer.

(Salomon gaaer derind, Jørgen følger efter).

Brandt.

Lad os imidlertid give Sering Efterretning.

Billing.

Ja hurtig, hurtig!

Begge (raabe).

Hr. Sering! Hr. Sering!

Sextende Scene.

Brandt. Billing. Sering, latterlig pyntet.

Sering.

Hvad er det? Er han kommen?

Billing.

Ja gu er han saa, og De har forsømt at tage imod ham.

Sering.

Hvad for Noget? Hvor er han da?

Brandt.

Vær kun rolig, han er blot gaaet ind at kjøbe sig en Hat hos Mester Jørgen.

Sering.

Er det muligt! (Raaber.) Heida! Alting i Orden! Stik Bollerne paa Suppen! Og naar jeg giver Tegn, saa lad Trompeterne blæse op!

Brandt.

Jeg og Hr. Billing vare de Første til at complimentere ham. Vi faae vist Hver en Guldbaase.

Billing.

Ja med Ducater i.

Brandt.

Eller idetmindste med en Snuus fra Frankfurt.

Billing.

Man mærker nu altid paa jer, at I er Tobaksspinder. Naar I har Uniform paa, saa maa I reent glemme alle Tobaksnykker.

Sering.

Naa hvordan er han at tale med?

Billing.

Særdeles naadig!

Brandt.

En charmant Herre!

Billing.

Og han taler Dansk . . . .

Brandt.

Som En af os taler Tydsk!

Sering.

Stille! han kommer!

Brandt.

Giv Agt! Retter eder!

(De trække sig ærbødigen hen mod Vertshuusdøren.)

Syttende Scene.

De Forrige. Salomon. Jørgen.

Salomon.

Det gør mich sgu ondt, at ich har ham den Uleilighed gjort. Men ich kan ingen sorte Hatter bruge. Ich muß einen weißen habe. Han seer det ja vel ind: ich bin so weiß angezogen wie die Unschuld, und die Unschuld verträgt keinen Flecken, und ich kan inte fer-drage sodanne sorte Contraster paa min Hoved.

Jørgen.

Det er da ogsaa som det var forhexet, at jeg just skulde sælge min eneste hvide Hat for lidt siden.

Salomon.

Ja det er verhext, det er verhext, men was soll ich dabey thun? Es geht mich nix an.

Jørgen (afsides).

Jeg troer dog, jeg veed et Raad: Hr. Løve overlader mig vel den hvide Hat, som han kjøbte af mig. (Høit.) Dersom Hr. Baronen blot vil have den Naade at vente et Øieblik, blot saalænge til De har spiist, saa skal De faae en hvid Hat, som er i Arbeide, og som skal være færdig inden et Qvarteer.

Salomon.

Nun ja, solange kan ich noch see det an. Vil han da sende mig den over po Huset?

Jørgen.

Skal ikke manquere.

Sering (nærmende sig).

Inderlig føler jeg mig smigret over, at Hr. Baronen vil unde mit ringe Huus Deres Næring.

Salomon.

Wen det ger ham Ferneielse, so er det mig en Ferneielse.

Brandt.

Fortræffeligt svart!

Billing.

Altid et pikant Svàr ved Haanden.

Sering.

Naar Baronen befaler at gaae til Taffels, saa er den serveret.

Salomon.

Ja, je eher je lieber, denn ich bin so hungrig at Tarmene mig skrige.

Sering
(raaber ind i sit Huus).

Heida Musikanter, spil op!
(Trompeter indenfor.)

Salomon (afsides).

Potz Wetter! Es ist kein Zweifel dran, sie verwechseln mich mit meinem Namensvetter i Frankfurt.
(Salomon, Sering, Brandt og Billing gaae ind.)

Jørgen (alene).

Ja saadan skal det være. Min Datter maa gaae over til den unge Hr. Løve, og bede ham derom. For hendes Skyld gjør han det nok.
(Gaaer.)

Attende Scene.

Eduard kommer ud af Vertshuset. Strax efter: Henrik.

Eduard.

Hvilken Hurlumhei! Det er ikke muligt at holde ud derinde. De sige, at Baron Goldkalb fra Frankfurt er kommen, og at de til Ære for ham maae vende op og ned paa hele Huset.

Henrik (kommer).

Herre, jeg har et ypperligt Raad at give Dem.

Eduard.

Nu, og det er?

Henrik.

Her er kommen en forbandet rig Jøde hertil ....

Eduard.

Jeg har hørt det.

Henrik.

Ja men har De hørt, at han er kommen fra det Indre af Afrika, og har over tredive Kameler med sig, ladede med Guld og Ædelstene?

Eduard.

Nei det har jeg rigtignok hverken hørt eller seet.

Henrik.

Til end ydermere Bekræftelse maa Herren vide, at han er kulsort som en Morian.

Eduard.

Hille den sorte Jøde!

Henrik.

Han exstimerer Penge ikke mere end om det var Snavs. I Assens har han givet tusinde Rigsdaler for en Hat, som ikke var fem værd.

Eduard.

Og du troer virkelig paa disse Ammestuefortællinger?

Henrik.

Det er ganske vist, jeg har selv seet Hatten.

Eduard.

Ja hvad beviser det?

Henrik.

Hvad det beviser? Jeg kunde jo ikke have seet Hatten, naar den ikke var der.

Eduard.

Et ypperligt Beviis!

Henrik.

Ja Herre, skjøndt jeg ikke har studeret, kan jeg dog gjerne føre et Beviis, men jeg er ingen Tingstud, jeg vil være ærlig, og tilstaae, at jeg dog rigtignok ikke har seet Hatten.

Eduard.

Aa det er saamænd ligemeget.

Henrik.

Jeg har vel ikke seet Hatten, thi den var blæst fra ham paa Beltet, men jeg har derimod, saa vist som jeg staaer her, hørt En af Gaardskarlene fortælle, at han selv har seet Nathuen, som Jøden tog paa, da Hatten blæste af ham.

Eduard.

Ja det er en anden Sag. En af Gaardskarlene har seet hans Nathue; altsaa maa han have givet tusinde Rigsdaler for en Hat i Assens. Er det ikke saa, at du mener?

Henrik.

Jo, og det veed jeg, er ligefrem.

Eduard.

Du er selv en Nathue, og jeg veed ikke, hvor jeg faaer Taalmodighed fra til at høre paa din Pølsesnak.

Henrik.

Vil Herren da ikke høre mit Raad?

Eduard.

Hvis det ikke er bedre end dine Beviser, saa forskaan mig for det.

Henrik.

Da kan jeg forsikkre paa, at det er meget godt. Herren kunde jo altid høre det. Gjør det ikke Ondt, saa gjør det heller ikke Godt.

Eduard.

Ja det er just det, jeg frygter for.

Henrik.

Nei jeg fortalte mig, jeg vilde sige: gjør det ikke Godt, saa gjør det heller ikke Ondt.

Eduard.

Saa siig da hvad du har at sige, men fat dig i Korthed.

Henrik.

Herren skulde aabenbare sig for den rige Jødetamp, og bede ham om hundrede tusinde Rigsdaler. Saa var vi ude af vor Knibe, og havde endda Noget tilovers.

Eduard.

Ha ha ha! Slap det saaledes ud!

Henrik.

Ja ja, det er ikke saa dumt endda. Han siger saamænd ikke Nei, han afslaaer ingen Begjæring.

Eduard.

Nu har jeg gjort dig den Tjeneste at høre dit Raad; gjør mig nu den Tjeneste at gaae din Vei.

Henrik
(trækkende sig tilbage).

Herren maa ikke blive vred. (Nærmer sig igjen.) Ifald De synes at hundrede tusinde er en altfor grov Begjæring, saa kunde De jo bare bede om et Par Millioner; det kan da ikke rungenere ham.

Eduard.

Pak dig!

Henrik (paa Knæ).

Aa Herre! For Guds Skyld! saa bed ham i det mindste om to hundrede Rigsdaler. Saa komme vi ud af det til Nød. Vi skylde hundrede paa Vertshuset, og med det andet Hundrede kan vi komme til Hamborg, og faae Forstærkning.

Eduard.

For sidste Gang, gaa din Vei!

(Henrik springer op og løber ud.)

Eduard (alene).

Naar jeg ikke vidste det bedre, saa maatte jeg troe, at den Skjelm vilde gjøre Nar af mig.

Nittende Scene.

Eduard. Luise.

Luise
(uden at see Eduard).

Det er en slem Commission, min Fader har givet mig. Jeg skjælver som et Espeløv. Hvad maa den fremmede Herre tænke, naar han hører, at jeg vil tale med ham? Og mon jeg vil være istand til at skjule for ham hvad jeg har gjort mig saa megen Umage for at holde hemmeligt? Jeg vil see at faae fat paa En af Tjenerne, og lade ham kalde herud. Hvad vil han tænke, naar han seer, det er mig! (Idet hun vil gaae, møder hun Eduard.) Gud! der er han jo!

Eduard.

Er det over mig, Jomfru, De bliver saa forskrækket?

Luise.

Nei! tvertimod! Det er netop Dem, jeg søger.

Eduard.

De vil tale med mig? Hvilken gunstig Stjerne tør jeg tilskrive denne Lykke?

Luise.

Jeg har en Bøn til Dem.

Eduard.

En Bøn? Den er allerede opfyldt, thi De vil vist ikke bede mig om Noget, som er mig umuligt.

Luise.

Nei det er langt fra! Det jeg vil bede Dem om, er Dem let muligt.

Eduard.

Hvor vil jeg være lykkelig ved at kunne vise Dem en Tjeneste! Men Lige for Lige! De maa vide at ogsaa jeg har allerede længe gaaet med en Bøn paa Læberne, en Bøn som kun De kan opfylde, De og ingen Anden.

Luise.

Maa jeg høre hvad det er?

Eduard.

Vær saa god, siig De først Deres Begjæring, siden kommer jeg med min.

Luise.

Jeg er ganske forlegen derved; det er saadan en underlig Begjæring.

Eduard.

Troer De, jeg er mindre forlegen ved min? Underlig er den vel ikke, idetmindste synes den mig ikke saa.

Luise.

Ja saa maa De først sige mig Deres; det vil give mig Mod til at komme frem med min.

Eduard.

Velan, jeg vil forsøge det.

Mel. Reposons nous ici tous deux.

1.

Det, som min Læbe stammer svagt,
Har dig forlængst mit Øie sagt.
O hvis du kjender Elskovs Magt,
Saa veed du hvad jeg har at sige!
Lyt kun til al Naturens Rige:
Hør, Fuglen synger det i Qveld,
Hor det i Luft, i Kildevæld!
Og du vil spørge mig endnu?
Du veed det, du veed det!
Min Hemmelighed kjender du.

2.

Luise.

Det, som din Læbe stammer svagt,
Har mig forlængst dit Øie sagt.
O hvis du kjender Elskovs Magt,
Saa veed du hvad jeg har at svare!
Hvad kan jeg meer dig aabenbare?
Lyt til hver Klang i Skov og Krat!
Ved lysen Dag, ved mørken Nat!
Og du vil spørge mig endnu?
Du veed det, du veed det!
Min Hemmelighed kjender du.

3.

Begge.

Hvad du mig sagde huld og øm,
Alt længe var mit Hjertes Drøm;

Jeg hørte det i Luft, i Strøm;
Tidt spurgte jeg derom i Dalen,
Og Svaret gav mig Nattergalen.
O men du selv nu svarer mig!
Huldt toner det: jeg elsker dig!
Jeg vil ei spørge meer; o nei!
Jeg veed det, jeg veed det!
Din Hemmelighed kjender jeg.

Eduard.

Min Luise! O hvor længe har dette Øieblik været mit Hjertes uafbrudte Ønske! Men jeg vovede neppe at haabe paa det. Den Kulde, som du viiste mig, den Ligegyldighed, jeg troede at spore hos dig . . . .

Luise.

Jeg troede, De vilde kun have mig tilbedste. Det forekom mig saa besynderligt at De saa ofte kom ind i Boutiken, og kjøbte saa grumme mange Hatte.

Eduard.

Jeg veed det, jeg bar mig taabelig ad.

Luise.

Nei det vil jeg ikke sige. Men jeg troede, De var en rig Herre, som det ikke kom an paa at kaste Penge bort, naar han derved kunde have en stakkels Pige til Nar, og mit Hjerte sagde mig, at det ikke kunde være mig ligegyldigt, om De forlod mig ligesaa uventet som De var kommen.

Eduard.

Jeg forlade dig, min Luise! Nei aldrig! Og for

at give dig et Beviis paa Redeligheden af mine Hensigter, saa viid, at jeg nu ikke længer vil reise udenlands, som jeg først havde bestemt mig til. Jeg vender tilbage til Kjøbenhavn, og henter min Onkels Samtykke til vort Ægteskab.

Luise.

Mener De det virkelig?

Eduard.

Ved Alt hvad helligt er! Men siig Du til mig, og lad dette Kys ....

Luise.

Nei, hvad tænker De paa! Her paa offentlig Gade! Vor lille By vilde jo have Stof til Samtale i hele Maaneder.

Eduard.

Du har Ret. Lov mig da blot at du vil sige Du til mig.

Luise.

Jeg vil gjøre mig Umage derfor. Og nu, Tjenerinde indtil videre! (Vil gaae.)

Eduard.

Luise! Bliv dog! Du havde jo en Begjæring til mig.

Luise.

Gud! det er sandt! Jeg glemmer reent mit Ærinde. Det er Deres Skyld, De har gjort mig forstyrret i Hovedet.

Eduard.

Jeg vil udsone min Brøde med tusinde Kys paa disse Hænder.

Luise.

Bevares! Det gaaer ikke an. Jeg tør ikke staae her længere. Altsaa to Ord saa gode som hundrede: Den fremmede Baron, som boer derovre, vilde kjøbe en hvid Hat hos min Fader; men da han har solgt Dem den sidste, han havde, saa beder han Dem om at være saa god at overlade ham den igjen; han vil gjøre Dem en ny, eller give Dem Deres Penge tilbage. Ikke sandt? De gjør det, maaskee for min Skyld? Og vil De være meget artig, saa bringer De den selv over; saa faaer jeg Dem at see med det Samme; jeg troer, jeg har endnu Et og Andet at sige Dem. Farvel! De behøver ikke at svare mig; jeg vil intet Nei høre af Deres Mund.

(Gaaer.)

Eduard (alene).

O min Gud! Det Første, hun beder mig om, skal jeg ikke være istand til at opfylde! Den fordømte Hat! den staaer i Pant hos Verten tilligemed alle de andre. Hvilken Djævel fristede mig til den Handel! Men hvor kunde jeg vide? . . . . Dog der falder mig et Middel ind. Ja jeg vil følge Henriks Raad. Hr. Goldkalb maa laane mig hundrede Rigsdaler. Jeg vil gaae derind — dog nei, det gaaer ikke an; han sidder tilbords. Nei jeg vil skrive ham et Par Ord til, og lade Henrik give ham dem, naar han er staaet fra Bordet.

(Tager sin Portefeuille op, sætter sig ved Bordet uden for Vertshuset, og skriver et Brev.)

Tyvende Scene.

Eduard. Henrik.

Eduard
(som lægger Brevet sammen, og skriver uden paa).

Saa, nu er det gjort! Ja det vil sikkert lykkes. (Seer Henrik, og springer op, og omfavner ham.) O Henrik! kjære Henrik! Dit Raad er fortræffeligt. Jeg har skrevet til Goldkalb om Penge. Bring ham dette Brev, saasnart han er staaet fra Bordet.

Henrik.

Naa seer De, Herre, den Plan var ikke saa gal? Først blev De vred, men nu indseer De dog selv ....

Eduard.

O jeg vidste ikke den Gang hvad jeg nu veed!

Henrik.

Hvad da?

Eduard.

Ingen Ting! Besørg nu bare ordenlig din Commission, du skal nok blive belønnet derfor.

(Gaaer ind i Vertshuset.)

Henrik (alene.)

Seer man Det? Først vrager man mine Raad, og siden tager man dog tiltakke med dem. Nu gad jeg nok vide, om min Herre har fulgt mit Raad i dets hele Omfang. Mon han ogsaa har forlangt de fulde hundrede tusinde? Nei jeg er bange for, at en falsk Be-

skedenhed har forført ham til at slaae Noget af. (Trompeter inde i Vertshuset.) Hille en Ulykke! Nu staaer Jøden fra Bordet. Jeg maa passe mit Snit. Jeg tænker vel, han giver mig Drikkepenge for mit Ærinde.

(Gaaer.)

Een og tyvende Scene.

Borgere, latterlig 'pyntede, nogle i Uniform, komme farende ind med deres Koner og Børn, og med Musikanter i Spidsen, og stille sig udenfor Vertshuset.

Chor.

Mel. Bombelles Vals, 1ste Reprise.

1.

Held Held Held os! En Folkefest!
Gold-Gold-Goldkalb, den høie Gjæst!
Nu nu nu lad os vise ham
At vi kan prise ham
Alle som bedst.

2.

Flet-flet-fletter en Borgerkrands!
Spil-spil-spiller en lystig Dands!
Stort stort stort jer betaler han,
Hundrede Daler han
Giver tilmands.

3.

Vi vi vi skal min Salighed
Nok nok nok faae hans Pung paa Gled.

Jo jo jo vi skal plukke ham,
Om vi saa hugge ham
Nødderne ned!

4.

Ja ja ja vort Korsør det kan
Vist vist vist som hvert andet Land
Godt godt godt bruge Pengene;
Vi ere trængen'e
Til dem forsand!

5.

Lad lad lad dem i Kjøbenhavn
Ei ei ei faae det hele Gavn!
Vi vi vi ta'er Avancerne,
Lad saa Financerne
Lide det Savn!

To og tyvende Scene.

De Forrige. Brandt.

Brandt.

Fy for en Ulykke! Er I fra Forstanden? Er det en Vise at synge? Om I ogsaa tænke saadant Noget, saa burde I dog være saa kloge ikke at sige det. Jeg haaber med Guds Hjelp, at Baronen ikke har forstaaet et Ord af hvad I sang. Han kommer strax herud; lad mig saa see, I bære jer fornuftig ad. Og i samme Øieblik han kommer, saa gjør som jeg har sagt

jer! Istemmer den Sang, som hiin store Digter har skrevet til Melodien af den gode, gamle, velbekjendte, patriotiske Tappenstreg; det er det meest passende Stykke, hvormed vi kan opvarte saadan en Mand. Hei begynd, begynd, Baronen kommer!

Tre og tyvende Scene.

De Forrige. Salomon. Billing. Sering.

Chor.

Mel. Tappenstreg.

Velkommen, store Mand, hertil!
Velkommen, velkommen til Staden vær!
Med Trommer og Piber og Sang og Spil
Vi hilse Dem paa Gaden her.
De Store komme til os Smaa;
Men det er Skam at De skal staae!
Nei, vær saa god at sætte Dem ned,
Thi Visen varer en Evighed.

Salomon (til Choret).

Stille! stille! Det er sgu meer end nok! Ich kan inte tole den Støi af Instrumenter und Trommer und Piber i min Hoved. Ich ger inte noget af Rossini. Han er so fertærsket.

(Musiken begynder igjen.)

Brandt (til Choret.)

Stille! stille! For Fanden! Baronen vil ikke høre Mere.

Salomon
(til Sering, Brandt og Billing).

Ja mine Venner, ich skal see hvad ich kan gere. Ich muß ferst gere min Regnskab op, und wat ich faaer tilovers, det skal ich sætte in Deres Tobaksavl, in Deres Liisespinderi und in Deres Faaresteveri. (Tager Eduards Brev frem.) Her fik ich even en Ansegning om hundert Daler, det er nu en Bagatel. (Afsides.) Der Brief ist Eduard Løve unterschrieben; ich muß mit Herrn Løve darüber sprechen. (Højt.) Ich kommer strax igjen; ich vil kun ind til Hattemageren, und here, om min Hat er fertig. Ich schäme mich, Gott strafe mich, at staae mit Nachtmütze in sodan en Folksfersamling.

(Gaaer ind til Hattemagerens.)

Brandt.

Naa det gik saamænd bedre end jeg havde troet. Baronen er endnu ganske naadig, uagtet alle de Dumheder, som I have begaaet i hans Paasyn.

Fire og tyvende Scene.

De Forrige. Løve. Strax efter: Henrik.

Løve
(afsides, idet han læser Eduards Brev).

Det er fra min Brodersøn! Den Fusentast! Hvilken Ubesindighed! Dog, jeg vil endnu en kort Tid være Vidne til denne Maskerade. Jeg vil lægge to hundrede Rdlr. i Brevet, og lade Salomon flye ham det.

(Gaaer ind igjen.)

Henrik (kommer).

Mon Jøden ikke skulde give mig Svar? Jeg vil stille mig her, saa mit Liberi kan falde ham i Øinene naar han kommer.

Fem og tyvende Scene.

De Forrige, undtagen Løve. Salomon. Jørgen.

Salomon (til Jørgen).

Ja ja min Ven, nær Hatten er fertig, so faaer ich den und damit Basta!

Jørgen (affides).

Jeg staaer som paa Naale, for at Hr. Løve skal holde sit Ord.

Salomon (til Henrik).

Er det ikke den Tjener, som gav mig en Ansegning?

Henrik.

Jo det er, Deres Velærværdighed!

Salomon.

Sin Herr har mig ansegt om hundert Daler. Veed han vel, det er verdammt wenig?

Henrik.

Ja det er omtrent hvad vi kalder paa Dansk at det er forbandet lidt. Det er ogsaa min Mening, Deres Velærværdighed!

Salomon.

Hundert Daler, det er so viel wie nix.

Henrik.

Ja det er mine Ord.

Salomon.

Hils sin Herr, und siig ham, ich kan ham inte gife de hundert Daler, denn det hjelper ham gar nix.

Henrik (afsides).

Død og Pine! (Høit). Jo, Deres Høiærværdighed, hundrede Daler er dog altid Noget.

Salomon.

Nei det er sgu inte Noget.

Henrik.

Jo saa tilforladelig er det saa!

Salomon.

Halt's Maul und laß mich reden! — Hils sin Herr, und siig, at ich sender ham hier to hundert Daler, fordi ich sines at det er dobbelt saa godt for ham.

Henrik.

Jeg takker Deres Durchlauchtighed underdanigst. (Afsides.) Aa gid han havde forlangt Mere! (til Sering.) Kom saa med! min Herre vil strax betale Dem.

Sering.

Med allerstørste Fornøielse!

(Sering og Henrik gaae ind i Vertshuset.)

Jørgen.

Jeg maa virkelig over og tale med Hr. Løve.
(Løber ind i Vertshuset).

Billing.

Hvilken Ædelmodighed!

Brandt.

Hvor ædelt handlet!

Billing.

Leve Hr. Baron v. Goldkalb!

Alle.

Hurra!

(Borgerne komme alle hen med Ansøgninger til Salomon; ogsaa Fruentimmerne og Børnene bringe ham. Han tager imod Papirerne med en latterlig fornem Mine. Naar han har faaet en heel Deel samlet, taber han dem paa Jorden, Borgerne samle dem op igjen og give ham dem, hvorpaa han taber dem paany, o. s. v., og Dette vedvarer under den følgende Replik.)

Salomon.

Ja ich skal see, hvad ich kan gere. Ich har bestimt en lille rund Summe af en Par Millioner til at sætte overstir in Korseer. So længe den rækker, skal I faae, men ich kan sgu inte gi' en Schkilling meer, denn ich har eben so viele Dispositioner als Millioner. — Ach, ich kan sgu inte holde alle de Ansegninger! Vær sch' god und sank dem op, und læg dem ind paa min Skriverbord.

Sex og tyvende Scene.

De Forrige. Jørgen med den hvide Hat i Haanden. Sering. En Opvarter med en Bolle Punsch og Glas, som

han sætter paa Bordet udenfor Vertshuset. Løve kommer ud, og stiller sig imellem Borgerne. Luise staaer udenfor Boutiken, og seer paa Festlighederne.

Jørgen.

Her er Hatten, Hr. Baron! Vil De behage at prøve den?

Salomon
(tager Nathuen af, og sætter Hatten paa).

Den passer sgu godt. Hvordan staaer den mig?

Alle.

Fortræffeligt! Admirabelt!

Salomon.

Jeg skjænker Folket min Nathue zum Andenken.
(Kaster den ud, de slaaes om den.)

Brandt.

Den skal blive opbevaret paa Raadstuen, og gaae i Arv til de tilkommende Slægter.

Salomon (til Jørgen).

Han skal sgu nok bli' betalt, min Ven!

Jørgen.

Ja det har gode Veie, Hr. Baron!

Sering.

Om Baronen befaler, saa er her serveret en Bolle Punsch under aaben Himmel. Det er behageligt oven paa Middagsmaden.

Salomon.

Ja vist, det hjelper til at fordeie Vinen; det er en god pousse-café.

Sering.

Ved den kan man saa herlig faae sig en lille Discurs.

Salomon.

Kom laß uns Alle drikke und klinke und discurriren.
(De sætte sig om Bordet.)

Drikkevise.

Mel. Ecce quam bonum.

1.

Salomon.

Ja ved en Bolle Punsch man kan
Gar herlig discurriren,
Und har man nok so lidt Ferstand,
Kan man politiciren.

Chor.

Leve Discurser,
Courser og Concurser!
Leve Politiken
Og Drikken!
(De klinke).

2.

Brandt.

Hvad mener Hr. Baronen vel
Om Grækernes Affairer?

Hvis Tyrken slaaer dem reent ihjel,
Det mig i Hjertet skærer.

Chor.

Nu lad os høre,
Spidser eders Øre!
Nyt faae vi at vide
Itide.

3.

Salomon.

Ich mener vieles for und bag
Und ja und nei tillige;
Denn pro und contra in den Sag
Sig lader Meget sige.

Chor.

Prægtigt han svarte,
Alt os aabenbarte!
Een er i Forening
Vor Mening.

(De klinke.)

4.

Billing.

Mon man igjennem sætte vil
I Frankrig Reductionen?
Det er dog vist et farligt Spil:
Hvad mener Hr. Baronen?

Chor.

Nu lad os høre,
Spidser eders Øre!

Nyt faae vi at vide
Itide.

5.

Salomon.

In Frankreich har sig Bladet vendt;
Det har mig sehr verwundert:
Man skriger der for tu Procent,
Som andensteds for hundert.

Chor.

Alt kom for Dagen!
Hvilket Lys i Sagen!
Ja nu tvivler Ingen
Om Tingen.

(De klinke.)

6.

Sering.

Jeg gjerne vilde vide, naar
Vel Spanien bli'r rolig;
Jeg maa forskrive spanske Faar,
De koste mig utrolig.

Chor.

Nu lad os høre
Spidser eders Øre!
Nyt faae vi at vide
Itide.

7.

Salomon.

Ich denker derom saa som saa;
Hvert Land har ju sin Plage;

Nær alle Faar af Landet gaae,
Bli'r Ulfene tilbage.

Chor.

Ja det er rigtigt!
Dette Vink var vigtigt!
Lad os discurrere
Om Mere!

(De klinke.)

Jørgen.

Mon Freden vare vil paa Jord?
Jeg tør den neppe prise:
See, Rusland voxer op saa stor;
Hvad skal hun faae at spise?

Chor.

Nu lad os høre,
Spidser eders Øre!
Nyt faae vi at vide
Itide.

9.

Salomon.

Ich herom ene sige vil:
Det koster schwer at kriges!
Ich gi'r sgu ingen Penger til,
So faaer de vel ferliges.

Chor.

Hurra for Freden!
Nu vi sikkert veed 'en:

Han har os i Farten
Forklart 'en.

(De klinke.)

10.

Løve.

Ifald jeg tør i Tingen see,
Jeg vilde vide Dette:
Hvormange Penge tænker De
Paa Kjøbenhavn at sætte?

Chor.

Nu lad os høre,
Spidser eders Øre!
Nyt faae vi at vide
Itide.

11.

Salomon.

Hver Gang ich faaer en Flaske Viin
Und Arraks-Punsch in Bollen,
Dann öffner ich min Pengeskriin
Paa Hallandsaas og Volden.

Chor.

Hille min sandten!
Hvem der stod ved Kanten!
Jo jeg skulde komme
I Lomme!

(De klinke.)

12

Salomon.

Denn wenn ich har en god Discurs,
Und Glasset man mig filder,

So lever ich den ganske Cours,
Und Runden Thurm fergilder.

Chor.

Det var som Fanden!
Lyder ikke Manden?
Paa hans Ord og Kjole
Vi stole!

(De klinke.)

Brandt

Baron v. Goldkalbs Skaal!

Alle.

Han leve! Hurra!

(De klinke.)

Salomon

(reiser sig og bukker).

Ich takker Dem, mine Herrer und Damer! Ich aldrig skal glemme den schmigerhaften Empfang, som ich har været so liklig her at finde. Erlauben Sie, daß ich auch einen Toast proponire!

Brandt. Sering. Billing.

Stille, stille! Baronen taler.

Salomon.

Den gode Stadt Korseer skal lefe! Den lefe, den florere! Hurra! Og Skam faae Den som ikke denne Skaal vil drikke! Hurra!

Alle.

Hurra!

Salomon.

De seer, mine Herrer, at ich inte er ganske unbekannt mit den danske Dichtkunst.

Billing.

Hvilken sjelden Litteraturkundskab for en Fremmed!

Brandt (begeistret).

En Fremmed? Nei Baronen er os ikke fremmed. Det samme Baand omslynger vore Hjerter og hans. O hvilken Folkefest! Alle Stænder, alle Kjøn, alle Aldre forsamlede! Og Alle udtrykkende Hjertets udstrømtede Følelser! O maa jeg skrive Anmeldelsen i Dagen?

Syv og tyvende Scene.

De Forrige. Eduard. Henrik.

Eduard (til Salomon).

Det gjør mig ondt, Hr. Baron, at maatte forstyrre Deres Glæde. Men De har fornærmet mig paa det Allerføleligste. Denne hele Forsamling, som har været Vidne til Fornærmelsen, maa tillige erfare, at jeg har følt den, og at jeg klager over den.

Salomon.

Was Henker! Ich har ju aldrig seet Dem for mine Eine.

Eduard.

Jeg har skrevet Dem et Brev til, og istedenfor at svare mig skriftlig derpaa, har De her i Alles Nærvæ-

relse talt om Indholdet, og leveret min Tjener Penge til mig. Jeg er ingen Betler, Hr. Baron, jeg har selv Formue, og skal om faa Dage betale Dem Laanet tilbage. Tillad mig kun at sige Dem, at det ikke er Nok at vise Tjenester, men at en Mand i Deres Stilling bør vide at gjøre det med Delicatesse.

Brandt.

Hvilken Uforskammenhed!

Billing.

Hvor næsviist!

Sering.

Er De fra Forstanden?

Eduard.

Mine Herrer, ingen Fornærmelser! Jeg skal vide at besvare dem, og idetmindste ville dog vel de, som bære Uniform, ikke nægte mig Satisfaction. (Brandt tumler tilbage; Eduard vedbliver til Salomon.) Jeg bringer Dem her den ene af Deres Hundreddaler-Sedler tilbage. Den anden har jeg været ubesindig nok til at bruge; jeg burde under slige Omstændigheder ikke have gjort det, men det skete ikke af Trang, ikke af Nød; det var for at opfylde et Ønske, hvorom en Person, jeg elsker, havde anmodet mig. Kjærlighed, som undskylder Meget, vil ogsaa undskylde Dette, idetmindste hos Alle, som ere istand til at føle den. Der har De den ene Seddel igjen, og for den anden modtage De en Anviisning paa min Onkel Løve i Kjøbenhavn, han vil uden Vanskelighed betale Dem sammes Beløb.

Salomon.

Nei den brider ich mich inte om, men laß mich kun faae den Hundertdaler-Zettel.

Eduard.

De er saa god at modtage saavel det Ene som det Andet.

Salomon.

Meintwegen! (Putter den til sig.) De hundert Daler kan jeg sgu godt bruge selv.

Eduard.

Og lad Dette lære Dem at handle en anden Gang med den Fiinhed, som man vel er berettiget til at vente af Dem.

Salomon.

Poß Wetter! Wie konnte ich wissen, at Deres Ansegning var en Geheimniß?

Eduard.

Hvorledes? De kalder mit Brev en Ansøgning!

Salomon.

Nun ja, hvad skulde den sonst hede? De er sgu inte den Eneste. Den hele Stube derinde ligger voll af Ansegninger.

Eduard.

De er formodenlig ikke vort Sprog mægtig, thi De vælger et høist upassende Udtryk.

Mel. Der Ritter muß zum blut'gen Kampf hinaus.

1.

Min Herre, viid, De staaer paa Danmarks Grund!
De kjender knap vor Skik i disse Dale:
Bestandig var der Vei i Herthas Lnnd
Fra Folkets Hytter op til Fyrstens Sale.
Den Mindste selv sig nærmed Folkets Drot,
Og bragte did sit Hjertes Bønner.
Og følte selv i Kongens Slot,
At han var En af Landets Sønner.

2.

Kun lidet er vort havomkrandste Land;
Sig nær kan derfor Folk og Fyrste være,
Og hans Velgjerning ei beskæmme kan,
Nei tvertimod, den er den Armes Ære.
Ei nogen Ædelsteen har større Glands
End denne Blomst i Danmarks Krone;
Lad Ingen vove her tillands
At sætte sig paa Naadens Throne!

Salomon.

Potz Element! Hvad skal alt Det betide? Han staaer der und singer mir Noget for, und ich ferstaaer inte mere deraf, end om han var en Kanarienvogel.

Eduard.

Jeg haaber, at om De ikke har forstaaet det, saa har Forsamlingen forstaaet det, og det er mig Nok.

(Vil gaae.)

Billing.

Skal vi lade det gaae saadan hen?

Sering.

Hvem tør understaae sig at fornærme Hr. Baronen?

Salomon.

Das mein' ich auch.

Sering (til Eduard).

Bliv, min Herre! Jeg taaler ikke at Nogen i mit Huus fornærmer Hr. Baronen.

Billing.

Jeg heller ikke!

Brandt (trækkende sin Sabel).

Jeg heller ikke!

Salomon.

Ich auch nicht!

(Han springer bagved Brandt.)

Løve (trædende frem).

Jeg heller ikke, thi jeg har lovet den stakkels Salomon min Beskyttelse.

Eduard.

Hvad seer jeg? Min Onkel? De her?

Henrik.

Herren selv! Naa nu bliver det Sidste værre end det Første.

Løve

(rækkende Eduard Haanden).

Det glæder mig, Eduard, at see denne Opbrusen

af din Æresfølelse. Dette ene Træk har forsonet mig med alle dine Ubesindigheder. Det er Kjærlighed, som har forledet dig til dem; jeg vil derfor ingen Bebreidelser gjøre dig. Men jeg vil kun sige dig til din Trøst, at de Penge, som Salomon sendte dig, vare ham leverede af mig, hvem han havde ladet læse dit Brev.

Eduard.

Min Onkel, De beskæmmer mig!

Løve.

Siden Salomon har faaet den ene Hundreddaler-Seddel tilbage, saa lad ham beholde den.

Salomon.

Ach Hr. Leve, Hr. Leve!
(Falder ham om Halsen.)

Sering.

Hvad for Noget? Tager Baronen imod den Present?

Salomon.

Ja gu ger Baronen so! Ich er en fattig Mand; det er sgu inte hver Dag, at ich finder hundert Daler paa Gaden.

Adskillige.

En fattig Mand!

Løve.

Lader os ophøre med vor Maskerade! De ærede Herrer og Damer maae vide, at denne Mand, som jeg godt kjender, er Salomon Goldkalb fra Hamborg, som handler med gamle Klæder.

Alle.

Hvad for Noget!

(Tummel.)

Salomon.

Tys! Stille! Høer mig først, inden I dømmer mig!

Nogle.

Rolig! Baronen vil retfærdiggjøre sig! Lad ham komme til Orde!

Salomon (da det er blevet stille).

Ich takker Dem, mine Herrer, for Deres Opmærksomhed. Ich vilde kun berigtige Hr. Løves Udsagn ....

Alle.

Nu da?

Salomon.

Ich handler inte blot mit gamle Kleer, men ogsaa mit goldenen und silbernen Tressen, und mache allerley Wechsel-Geschäfte. Ich wohne in Hamburg auf dem Dreckwall, Nummer .....

Alle.

Den Skjelm! Han skal bøde for sit Narreri!

(De omringe ham med opløftede Arme og Stokke.)

Salomon.

Ach waih mir! Hr. Løve, vertheidigen Sie mich!

Løve.

Rolig, mine Venner! Lad mig tale! Hvor kan I være vrede paa Salomon! Han har jo ikke gjort Andet end kalde sig ved sit virkelige Navn. Hvad kan han

gjøre ved, at man, forledet ved Navnet, har været saa hurtig til at tage ham underveis for den rige Baron fra Frankfurt, og at dette falske Rygte, ham uafvidende, har bredet sig lige hertil? Men for at gjøre Alting godt igjen, saameget som det staaer til mig, vil jeg gjøre et Forslag.

Brandt.

Lad os høre det, Herre!

Løve.

Først maa jeg kun vide, om Mester Jørgen vil give sit Samtykke til sin Datters Forening med min Brodersøn? De unge Mennesker elske hinanden.

Jørgen.

Om jeg vil? Ja det lader jeg mig ikke byde to Gange. Luise!

Løve.

Eduard! (De lægge deres Hænder sammen.) Velan saa vil jeg komme med mit Forslag. De ere forenede her til en Fest; lad den ikke gaae overstyr! Jeg vil celebrere denne glade Dag ved at give et Bal hos Hr. Sering; det var Synd, om hans festlige Tilberedelser skulde være til ingen Nytte. Jeg giver mig den Ære at indbyde alle de tilstedeværende Herrer og Damer.

Sering.

Fortræffeligt! Ja Alt er istand, endogsaa Musikanter have vi ved Haanden. Nu kan vi altsaa dog komme til at bruge Lysene i Vinduerne og de smaa Kanoner i Haven.

Løve.

Gjør Festen saa glimrende, som om den meget omtalte Baron var tilstede, og lad det ikke mangle paa nogen Ting. — (Til Eduard) Nu hvad mener du? vil du imorgen fortsætte din Reise til Hamborg?

Eduard.

Nei min Onkel, nu er det mig umuligt at forlade Landet.

Henrik.

Herre, betænk hvad De siger. Det er jo den høieste Mode at reise udenlands, strax efter at man har forlovet sig.

Løve.

Jeg holder for, at naar man først er forlovet, saa er det Fornuftigste, man kan gjøre, at gifte sig.

Eduard.

Ja det er ogsaa min Mening.

Løve.

Nu vel, saa reise vi imorgen til Kjøbenhavn, holde Bryllup . . . . .

Henrik.

Og faae os et godt Etablissement. O hvor jeg skal gotte mig!

Løve.

Mine Herrer, vær saa god at tage Damer; nu begynder Ballet.

Salomon.

Ich ferer Ballen op! Hvem vil dandse mit mir?
(Han gaaer omkring og engagerer, men kommer allevegne forsildig. Han vender tilbage uden Dame.)

Slutnings-Sang.

Mel. C'est l'amour, l'amour, l'amour.

Chor.

Op til Dands! til Dands! til Dands!
Til Lystighed og til Fester!
Hvilken Glands!
O sjeldne Krands
Af alskens fremmede Gjæster!

1.

Løve.

Venner saa fik I Lys her i Sagen,
Ja nu er Alting klappet og klart.
Lystig og glad begyndte jo Dagen.
Lystig og glad nu ender den snart.

Sering.

Herrer og Damer fra Gaden!
Træder kun ind i min Sal!
Endt er jo Maskeraden,
Saa begynder vort Bal.

Chor.

Op til Dands ꝛc.

2.

Eduard.

Elskede snart jeg svæver i Dandsen,
Ene med dig i cirklende Flok.

Luise.

Tag dig i Agt at tabe Balancen;
Amor beruset gaaer med en Stok.

Eduard.

Gid os Dagene svinde,
Som naar du dandser med mig!

Luise.

Ja dit Hjertes Veninde
Livet hendandse med dig!

Chor.

Op til Dands ꝛc.

3.

Billing.

Altsaa kom Goldkalb ikke til Staden.

Brandt.

Skammeligt bleve narrede vi.

Billing.

Held jer, I sparte Borgerparaden!

Brandt.

Actierne han i jert Støberi!

Billing.

Gaa til Helved, I Spotter!

Brandt.

Gaa I Fanden i Vold!

Billing.

Ret jer' Næse mig gotter.

Billing.

Ti, du arrige Trold!

Chor.

Op til Dands 2c.

4.

Henrik.

Altsaa beløb sig Udenlands-Farten
Kun til en fjortenmiils Tour til Korsør.
Ligesaa gjerne kunde vi spart' en,
Taget os Koner i Helsingør.
Udenlandsreise, din Lykke
Bliver nok aldrig min!
Jeg kun i Kobberstykke
Skal see Paris og Berlin.

Chor.

Op til Dands 2c.

5.

Salomon.

Wunderlich gik det til med min Name:
Nis var ich Millionair und Baron;
Nun er ich nix, und har ingen Dame,
Bin ich denn nicht der Kong Salomon?

Jørgen.

Jeg staaer ogsaa tilbage;
Jeg vil dandse med jer;
I tiltakke nu tage!

Salomon.

Hattemager, kom her!

Chor.

Op til Dands 2c.

6.

Luise (til Publicum).

Herrer, for hvem sædvanlig vi spille
Opera, Sørgespil og Ballet,
Hvis I foragted vor Vaudeville,
Stod jo den stakkels Digter en Net.
Oper i Musernes Tempel
Lad som Salomon staae;
Jørgen er, for Exempel,
Vaudevillen, I saae.

Chor
(medens Alle dandse parviis ind i Gjæstgivergaarden).

Op til Dands 2c.

Forandret Drikkevise

og

Slutningscouplet

til

Kong Salomon og Jørgen Hattemager.

———

Forandret Drikkevise.

(14. Jan. 1827.)

Salomon.

Ja, ved en Bolle Punsch man kan
Gar herlig discurriren,
Und har man nok so lidt Ferstand,
Kan man politiciren.

Chor.

Leve Discurser,
Courser og Concurser!
Leve Politiken
Og Drikken!

Brandt.

Har Hr. Baronen hørt det alt,
Hvad man idag erfarer,
At Tyrken bruger streng Gevalt
Mod sine Janitscharer?

Chor.

Nu lad os høre!
Spidser eders Øre!
Nyt faae vi at vide
Itide.

Salomon.

Ich skal Dem sige: han med Klem
Diskutirer Staten:
Han tager Hovedet fra dem,
So macht man den Soldaten.

Chor.

Prægtigt han svarte,
Alt os aabenbarte!
Een er i Forening
Vor Mening.

Billing.

Jesuiterne, man har mig sagt,
I Frankrig skjerme Thronen.
De faae dog vist for stor en Magt;
Hvad mener Hr. Baronen?

Chor.

Nu lad os høre 2c.

Salomon.

Ey was; det er kun Passiar
Mit Pfaffen und Jesuiter,
So længe vores Folk man sla'er
Fast überall til Ritter.

Chor.

Alt kom for Dagen;
Hvilket Lys i Sagen!
Ja, nu tvivler Ingen
Om Tingen.

Sering.

Jeg Hr. Baronen melde vil:
I Kiel jeg har en Svoger;
Han skrev mig sidste Omslag til,
At der var Demagoger.

Chor.

Nu lad os høre &c.

Salomon.

Ach! Deutschland er so kahl, min Ven,
Und mager som en Alen;
Insecterne, wo skal de hen?
De sætte sig i Halen.

Chor.

Ja, det er rigtigt!
Dette Vink var vigtigt!
Lad os discurrere
Om Mere!

Jørgen.

I London har jo nys en Mand
En Dampovn inventeret,
Hvormed der Hatte gjøres kan,
Titusind i Qvarteret.

Chor.

Nu lad os høre &c.

Salomon.

Ey, det vil ikke sige stort!
En Phrenolog har funden,

Hvordan man til hver Hat faaer gjort
En Kopf in wenig Stunden.

Chor.

Leve Fabriken,
Som Metaphysiken
At levere billig
Er villig!

Løve.

I Kjøbenhavn vist haabe vi,
De vil entreprenere
Et Gasbelysnings-Compagnie
Saavel som Andet mere.

Chor.

Nu lad os høre 2c.

Salomon.

Das starke Licht macht gleich caput;
Mann sollt' in Kopenhagen
Erst in dem Blinden-Institut
Sehn, ob sie's auch vertragen.

Chor.

Rigtig, vi ville
Være kloge, snilde,
Vogte Lys og frygte
Hver Lygte.

Salomon.

Und im Theater mag ich's nicht,
Nicht in den Vaudevillen!

Beym Wasserstof, beym scharfen Licht,
Wer weiß ob sie gefielen?

Chor.

Leve den gode
Smag, hvori vi troede
Nok, at Hr. Baronen
Gav Tonen!

Forandret Slutningscouplet.

Eengang, jeg mindes, vor Vaudeville
Stod her paa Scenen frygtsom og ny;
Men De beskytted venlig den Lille,
Aabnede for den Hjerternes Ly.
Snart den voved at lære
Stolthed og Mod paa sin Gang:
Stolthed over sin Ære,
Mod til taknemmelig Sang.

Den otte og tyvende Januar.

Vaudeville.

Første Gang opført paa det kongelige Theater
den 5te Februar 1826.

Personerne.

Martin, Koffardicapitain.

Marie, hans Datter.

Leopold v. Visting, Officeer i Land-Etaten.

Fru v. Grammen, en rig Enke.

Puf, en Vagerkarl.

Karen, hans Huusholderske.

Jens, en sjællandsk Bondekarl, Portner hos Fru v. Grammen.

Fire Borgere.

Chor af Borgere og Fruentimmer.

Handlingen foregaaer i Kjøbenhavn.

Skuepladsen forestiller en Gade. I Forgrunden tilvenstre (for Tilskuerne) Pufs Huus, tilhøire Fru v. Grammens Gaard, med en Altan udenfor det midterste Fag i første Sals Etage. Under Altanen er Porten, og udenfor samme en Bænk.

Første Scene.

Martin (raaber op til Puf).

Har De forstaaet mig, Hr. Puf?

Puf.

Vent bare, til den Vogn er kjørt forbi. Jeg kan ikke høre hvad De siger.

Martin (efter en kort Pause).

Min Mening er denne . . . .

(Man hører i Afstand en militair Marche.)

Puf.

Saa for en Ulykke! Nu kan man igjen ikke høre Ørenlyd. Kom igjen siden!

(Slaaer Vinduet i.)

Martin (alene).

Det er da en naragtig Patron. Han vil idag paa ingen Maade lade Nogen komme ind i Huset. Gud give,

jeg aldrig var falden i Kløerne paa den forbandede Optrækker! Da jeg stod paa Prøvestenen den anden April som Maanedslieutenant, da var jeg ikke bange; men denne jammerlige Karl, som jeg kunde bukke begge Ender sammen paa i en Haandevending, faaer mit Hjerte til at banke, som om jeg var et Barn, der ventede Riis. — Nu blev han vred over Musiken. Herre Gud! det er jo dog ganske smukt at høre paa. Det er et af Regimenterne, som trækker om paa Gaderne, fordi det er Kongens Geburtsdag. Det er en ganske ny Marche, som de spille. Jeg vil sandelig hen og høre derpaa, og komme igjen siden. (Vil gaae.)

(Hoboister i Uniform drage i Baggrunden over Skuepladsen, fulgte af en stor Skare Mennesker, som lidt efter lidt forlade Scenen, tillige med Martin).

Anden Scene.

Jens og Karen komme ud, og blive staaende, den Første i Fru v. Grammens Port, den Anden i Pufs Dør. Naar Musiken er noget borte, begynder Dialogen.

Jens.

Det var da en fæl rar Masik! den! Det kan ordenlig kilde En i Maven af bare Fornøielse.

Karen.

O hvilken deilig Musik, man kunde næsten faae Lyst tik at dandse.

Jens.

Men der staaer jo, Drollen splide mig, Pufs Karen, og hører paa Masiken.

Karen.

Men der staaer jo Fru v. Grammens Jens, og hører paa Musiken.

Jens.

God Aften, Karen!

Karen.

See god Aften, Jens!

Jens.

Er din Tøite kommen ud paa Gaden?

Karen.

Er din Nathue kommen ud af Sengen?

Jens.

Hør, Karen, lad mig tale et Ord med dig!

Karen.

Dersom du vil mig Noget, saa kan du jo komme herover til mig.

Jens.

Jeg tør, Drollen splide mig, ikke løbe over Gaden; jeg er bange, min Frue skal see mig fra Vinduerne.

Karen.

Iligemaade. Jeg er bange, min Herre skal see mig fra Vinduerne.

Jens.

Hør Karen, lad os da begge To gaae Halvveien; saa faae vi kun Hver en halv Product.

Karen.

Ak ja! hvad gjør jeg ikke for din Skyld!

(De møde hinanden midt paa Scenen.)

Jens.

Karen, naar faaer jeg det franske Brændeviin?

Karen (seer sig om).

Tys! — Saasnart du bringer mig Pengene.

Jens.

Aa du vil nu bare harcellere. Hvorfor kan du ikke lade mig faae det strax.

Karen.

Pengene, Jens, Pengene!

Jens.

Hvor kan du være saa akkerat med mig? Jeg som holder saa meget af dig?

Karen.

Ja, Kjærligheden kan være god nok, Jens, men fransk Brændeviin faaer man ikke uden Penge.

Jens.

Aa du Skjelmsmester!

Karen.

Det er min Handel, seer du. Den bør ikke staae tilbage for mine Følelser. Desuden om det skulde være Himlens Villie, at der engang blev et Par af os To, saa vil du være lykkelig ved at faae en Kone, som ikke

har klattet med Skillingen, men som har lagt sig en lille Capital tilbedste. (Afsides.) Det er en kjøn Karl.

Jens (afsides).

Det gamle Tresur har vist fæl mange Penge. (Høit.) Hør Karen, jeg faaer iaften en Rigsdaler af min Frue, fordi det er Kongens Geburtsdag.

Karen.

Hvad for Noget? Er det idag Kongens Geburtsdag?

Jens.

Veed du ikke det? Naa, Karen, du er nok, Drollen splide mig, den Eneste i hele Sjælland, som ikke veed det.

Karen.

Ak Gud hjelpe mig Stakkel! hvor skulde jeg faae Noget at vide? Jeg seer jo ingen Mennesker. Hr. Puf lader jo mange Dage, som f. Ex. idag, ingen Moders Sjæl komme over sin Dørtærskel. Jeg har jo ikke engang en Almanak; thi hvor skulde jeg faae den fra? Det vilde jo være hvert Aar en ny Udgift. — Men hør, naar du nu har faaet den Rigsdaler, saa kan du komme over og hente Brændeviinsflasken. Men ikke førend i Mørkningen. Hører du? Ikke førend i Mørkningen!

Jens.

Ja jeg forstaaer dig nok, Karen, jeg forstaaer dig! — Farvel, du Skjelmsmester! (Kysser hende.) Farvel!

Karen.

Men hør først! hvad godt Nyt ovre hos jer?

Jens.

Hille en Ulykke! Jeg havde nær glemt at fortælle dig, at Biirskov er, Drollen splide mig, kraperet inat.

Karen.

Biirskov? hvem er det? Jeg havde troet, at der var ingen Anden i hele Gaarden end din Frue og du?

Jens.

Ja fra nu af er vi heller ikke Flere. Men har du ikke nok vidst, at vi før var tri? Kjender du ikke Biirskov?

Karen.

Nei for Pokker! hvem er Biirskov.

Jens.

Ih det er jo Biirskov?

Karen.

Ja det veed jeg nok . . . .

Jens.

Naar du veed det, hvorfor spør du da om det?

Karen.

Men jeg mener, hvad var det for et Menneske?

Jens.

Aa det var ikke noget Menneske! det var Porthunden.

Karen.

Ikke Andet end det!

Jens.

Er det ikke Nok?

Karen.

Naa, saa er I da nu To hos jer, ligesom vi er To hos os; thi vores Hund, som hed Vielfraß, døde for et halv Aar siden, af Sult, og siden har vi ingen faaet, thi Herren siger, at saadan en Hund spiser altfor meget.

Jens.

Hvor kan han sige, at en Hund, som døer af Sult, æder for meget?

Karen.

Ja lad nu Hundene være Hunde! Men siig mig, er der intet andet Nyt hos jer?

Jens.

Hos os? Jeg gad nok vide, hvad det skulde være. Der kommer jo ingen livfødt Skabning ind til os, og min Frue har jo i femten Aar ikke havt sin Fod ude af Porten.

Karen.

Er det sandt, at det kommer af Sorg over hendes salig Mand?

Jens.

Det veed jeg, Drollen splide mig, ikke, for jeg har ikke tjent der længere end i otte Aar. Da døde hendes Huusholderske, og saa blev jeg Portner i hendes Sted. Men det er vist og sandt, at hun sætter aldrig sin Fod paa den Gesims der.

Karen.

Paa Altanen? Ja hele Nabolavet taler derom, at man aldrig har seet noget Menneske paa den Altan.

Jens.

Menneske? Ja du kan gerne sige, du har aldrig seet nogen Kat paa den, for der tør ingen levende Sjæl sætte sine Been, ikke engang en fiirbenet.

Karen.

Men hvoraf kommer det, Jens?

Jens.

Veed du ikke det, Karen?

Karen.

Nei, Jens! Min Herre har saa tidt talt derom. Han sidder sommetider hele Timer ved Vinduet, og seer derover, og siger: Det er da forunderligt, at man aldrig seer noget Menneske paa den Altan.

Jens.

Ja, det kunde jeg gjerne sige dig, Karen!

Karen.

O saa siig mig det, lille Jens! Søde Jensemand, siig mig det!

Jens.

Det kommer af det, at den salig Herre havde altfor mange Penge. Saa blev han kjed af at leve, og saa sprang han ud fra den Tingest og knækkede sin Hals.

Karen (skriger).

Uh! hvad siger du, Jens?

Jens.

Det er da Løier, du ikke veed det, Karen!

Karen.

Hu! det er græsseligt! Hvor skulde jeg vide det? Det er kun to Aar siden min Herre kjøbte det Huus der, og Dette er jo en ældgammel Historie, Gud skee Lov og Tak!

Jens.

Ja, den maa være gammel eller ikke gammel, men det er vist og sandt, at jeg mangen Gang om Aftenen har seet den salig Herre staae deroppe paa Tingesten, med en gloende Pibe i Munden.

Karen (skriger).

Aa ti stille! ti stille!

Tredie Scene.

De Forrige. Puf kommer til Vinduet. Fru v. Grammen ligeledes.

Mel. af Don Juan: Sjelden Penge, Prygl desfleer.

Puf.

Hvad er Dette dog for Skrig?

Fruen.

Hvilken Støi mit Øre naaer?

Karen.

Nu er jeg ulykkelig!

Jens.

Hvad er det? der Fruen staaer!

Puf.

Karen, hvad gjør du paa Gaden?

Fruen.

Jens, kom strax herind til mig!

Jens.

Fruen! — Mig hver Sands forgaaer!

Fruen.

Kom ind!

Puf.

Kom ind!

Jens og Karen.

Jeg skynder mig.

Jeg skynder mig.

Puf og Fruen.

Saa skynd da dig!

Puf.

Hvilken Fryd for hele Staden!
Fruen sig tilkjendegiver.

Jens.

Her sin Spas den Onde driver.

Puf.

Karen, kom dog ind fra Gaden!

Fruen.

Jens, kom strax herind til mig!

Jens.

Fruen selv i Vindvet staaer!

Fruen.

Kom ind!

Puf.

Kom ind!

Jens og Karen.

Jeg skynder mig,

Jeg skynder mig.

Puf og Fruen.

Saa skynd da dig!

(Puf gaaer fra Vinduet.)

Jens.

Ak, Karen! jeg er saa bange saa det knyver i min Krop. Min Frue maa da være forskrækkelig vred, siden hun kommer til Vinduet og seer efter mig.

Fruen.

Nu Jens, hvorlænge skal jeg vente paa dig?

Jens.

Jeg kommer, Frue, jeg kommer!

(Gaaer derind, Fruen gaaer fra Vinduet.)

Fjerde Scene.

Karen. Puf kommer ud paa Gaden.

Puf.

Jeg kommer nok til selv at hente dig, Karen, ifald jeg vil have dig. Hvad Fanden bestiller du herude?

Karen.

Ak Herre! jeg vilde kun høre lidt paa Musiken. Herren maa vide, det er idag . . . .

Puf.

Jeg vil Ingenting vide, hverken om idag eller imorgen. — Og Døren til Huset lader du staae aaben! Jeg ulykkelige Mand! Dersom Nogen var kommen derind og havde seet mine contrebande Bomuldskasser, som jeg har været nødt til at sætte i Forstuen! — Du veed jo, dit Skarn, at der maa Ingen komme ind i Huset idag, og saa lader du Døren staae aaben! Aa Karen, Karen! du bringer mig endnu til Bettelstaven, eller lægger mig i Graven!

Karen.

Ak, Herren maa ikke sige saadanne gruelige Ord! Jeg er desuden allerede saa altereret, at jeg kan neppe staae paa mine Been.

Puf.

Hvorfor det, Karen? hvorfor?

Karen.

O Herre! Verden staaer vist ikke længe, siden den usfylige Frue derovre lod sig see for lidt siden.

Puf.

Javist, det er som en Comet eller et andet Jertegn, men Verden staaer nok endda, Karen, den staaer nok endda.

Karen.

Ja men Herren veed ikke Alt hvad der er skeet der i det Huus.

Puf.

Hvad da, Karen?

Karen.

Tænk engang, den salig Herre derovre han er for mange Aar siden sprunget ud fra Altanen, saa han knækkede sin Hals, og det bare fordi han havde for mange Penge.

Puf.

Fordi han havde for mange Penge? — Nei Karen, derfor springer man saa Skam ikke ud fra en Altan.

Karen.

Ja da er det dog ganske tilforladeligt. Og Portneren har endogsaa fortalt mig, at den salig Mand spøger endnu mangen Nat paa Altanen.

Puf.

Aa visvas!

Karen.

Nu kan Herren tænke, hvilken Skræk jeg fik, thi Herren har jo ogsaa forskrækkelig mange Penge.

Puf.

Tys! Vil du tie stille!

Karen (sagtere).

Hvis Herren nu ogsaa engang skulde springe ud og knække Halsen . . . .

Puf.

Aa Snikfnak!

Karen.

Og siden efter staae med en gloende Pibe i Munden . . . .

Puf.

Ih vil du holde din Mund, eller jeg sher den sammen paa dig, din Taske!

Mel. Han gik til Ludlams Hule.

1.

Karen.

Lad, Herre, Dem betyde,
At kort er Livets Stund:
Sig En maa lade skyde,
En sank paa Havsens Bund.
Mens Hiin alt endte Banen
Ved Enden af en Vals,
Sprang Denne fra Altanen,
Og knækkede sin Hals

2.

En paa sit grønne Øre
Sov ind, men vaagned død.

Puf.

Hold op! jeg vil ei høre
Om al den Skræk og Nød.

Karen.

Velan, saa skal De vide,
Moralen er omtrent:

Hvo klog er, gjør itide
Et skjønsomt Testament.

3.

Puf.

Hvad Testament? Ti stille!
Jeg faaer en Arving nok.
Jeg gifter mig, skjøndt silde,
Og faaer en Børneflok.

Karen.

Vil Intet De mig give
Til Hjelp paa Livets Vei?
Ak, Deres Børn Dem blive
Vist ei saa nær som jeg!

Puf.

Hvad er det for en forbandet Snak? — Men det være som det være vil, jeg gifter mig bestemt; Tingen er allerede halv afgjort.

Karen.

Gud! Er det allerede kommet saa vidt?

Puf.

Ja, jeg mener, at da der behøves to Samtykker til Giftermaal, og jeg allerede har givet mit, saa er Tingen jo halv afgjort. Brylluppet bliver med det Første.

Karen.

Ak det er da vel aldrig sandt?

Puf.

Jo gu er det sandt, jo! — Den Spas koster mig rigtignok 900 Rigsdaler.

Karen.

900! Men kunde Herren ikke anvende dem bedre? til mere baade Nytte og Fornøielse for sig selv og Andre?

Puf.

Nei saavist kan jeg ikke. Du maa vide, det er en ung, smuk, elskværdig, velopdragen Pige.

Karen.

Gud forlade Den, som fører Herren ind paa saadant et Marked! En ung Pige! betænk Herre, hvad det vil sige. Hun vil ikke finde sig i at sidde indespærret mellem fire Vægge. Hun vil paa Bal, paa Comedie, paa Masterade; hun vil ødelægge Dem med lutter Stads og Fjas.

Puf.

Lad du bare mig om Det! Een ny Kjole om Aaret, og eengang paa Comedie, det er allerede Nok.

Karen.

Eengang paa Comedie! Jo paa det Lad! Nei saadan En vil have Loge. Tænk hvortidt Herren har lovet mig at komme paa Comedie, og nu har jeg dog i alle de Aar, jeg har tjent Dem, ikke været der en eneste Gang.

Puf.

Ja, du er en stor Strik! Gav jeg dig ikke for fem Aar siden tre Mark til en Comediebillet, men istedenfor at gaae derhen, puttede du Pengene i Lommen.

Karen.

Ja, Herre, det kostede Dem jo ikke mere for Det. Jeg tænkte: Spart er spart.

Puf.

Ja det er just det Samme som jeg tænker.

Karen.

Hør, Herre, da jeg var paa Torvet imorges, fortalte Grønkonen mig, at de skal have saadan en deilig ny Comedie som hedder: Gammelt og Nyt, og hvori der skal være baade Løver og Crocodiller . . . .

Puf.

Aa hvad rager det mig!

Karen.

Ja, see der har vi det! Naar det kommer til Stykket, saa vil Herren aldrig betale Billetten. Nylig bad jeg saameget om jeg maatte komme hen og see den ny Baudeville, eller hvad det var de kaldte den, om Kong Salomon og Jørgen Hattemager . . . .

Puf.

Aa ti stille! Jeg gidder ikke høre de daarekistegale Comedietitler.

Mel. af Operetten: Hvad nye Anstalter uden Tal.

1.

Hvad nye Anstalter uden Tal!
Skriver man nu ei Baudeviller!
Publicum løber fast som gal,
Hvergang det dumme Tøi man spiller.
Og dog slaaes ei Helten ihjel,
Ei sig hænger, sig brænder, sig skyder.
Men da Korsør smagte saa vel,
Alt man os lover tørre Jyder.

Jeg mener: Jyderne i Kjøbenhavn. Thi det skal være ganske tilforladeligt, at vi med det Første faae et Stykke som hedder saadan.

2.

Jeg har en Bog; der staaer deri:
Hvis ikke Krøniken bedrager,
Saa var en Møller i Normandie
Allerførst Vaudevillemager.
Deri see vi nu Skjæbnens Haand:
Drog de Danske til Normandiet,
Saa hjemsøger os nu Normannernes Aand,
Vover sig selv mod Politiet.

Jeg mener: Smagens Politi. For at vove sig mod det, behøver man rigtignok ikke at staae tidlig op, thi skjøndt det bærer Navn af Morgenen, saa kommer det dog først om Aftenen. Ja, ja, hvad man gjemmer til Natten, det gjemmer man til Katten.

3.

Karen.

Herre, jeg trættes ei derom;
Fransk eller Dansk er mig det Samme.
Men hvis dog Vaudevillen kom
Frem af en ægte nordisk Stamme,
Kan De da med Vrede den see?
Maa De dog tilsidst ikke sande,
At vi tør mores ved den, og lee,
Thi den er ikke Contrebande?

Ak! Herren maa ikke troe, at jeg tænkte paa Bomulds- kasserne i Forstuen. Det var saamænd ingen Skose.

Puf.

Ih din forbandede Taske! Vil du holde din Mund! Fort ind med dig!

(Han jager hende ind i Huset og følger efter.)

Femte Scene.

Leopold og Marie komme gaaende, Arm i Arm. Leopold er i fuld Uniform; Marie bærer en Pels og en Hat med Fjer.

Marie

(idet hun slipper Leopolds Arm, og neier for ham.)

Tjenerinde, min Herre! Jeg er Dem meget forbunden for Deres Godhed. Men tillad at jeg nu ikke længere misbruger den.

Leopold.

Hvortil, Marie, denne grusomme Spøg?

Marie.

Spøg, min Herre? Og grusom? Nei, det maa De forlade mig, det er ingen af Delene.

Leopold.

Marie! Du gjør mig rasende! hvorfor denne fremmede Tone?

Marie.

Jeg vilde gjerne tale til dig i en mere bekjendt, dersom jeg vidste at det kunde tæmme din Hæftighed.

Leopold.

Kjæreste Veninde! jeg maatte jo være meer end

Menneske, dersom jeg udholdt denne Tvivl. Jeg kommer op til dig, du staaer med Hat og Pels paa for at gaae ud. Jeg tilbyder at ledsage dig, du afslaaer det. Jeg spørger, hvor du vil hen; du svarer, i en Boutik paa Østergade . . . .

Marie.

Ja, og nu tvinger du mig næsten til at modtage din Arm, uagtet du vidste, at det var mig imod. Fy! var det ret?

Leopold.

Nu vel, jeg gaaer hele Østergade igjennem med dig. Ved enhver Boutik tænker jeg: her vil hun ind. Nei ingenlunde. Vi gaae Gaden tilende, og nu beder hun mig om at forlade hende.

Marie.

Men Den, som ikke gjør det, er dig. Jeg følger dig endnu et langt Stykke, og det er egenlig først nu jeg beder dig ret indstændig derom, og saa bliver du ovenikjøbet vred.

Leopold.

Vred? Nei det er ikke det rette Ord; men forundret, forskrækket, mistænksom . . . .

Marie.

Mistænksom?

Leopold.

Ja, og jaloux.

Marie.

Jaloux.

Leopold.

Ja, jaloux, siden du tvinger mig til at sige det reent ud.

Marie.

Det bliver bedre og bedre.

Leopold.

Men naar har jeg ogsaa seet dig saaledes? saa tilbageholden? saa skjult? — Ved Alt hvad helligt er, hvor skal du hen? siig mig det!

Marie.

Du er min Ven, det veed jeg, men du er en paatrængende Ven. Jeg tør ikke have den mindste Hemmelighed for dig.

Leopold.

Hemmelighed! O det blotte Ord sætter mit Sind i Bevægelse! Nei for Alting, ikke den mindste Hemmelighed imellem os!

Marie.

Du forlanger Meget.

Leopold.

Men jeg gjengjælder det ærligt. Men lad os ikke spilde den kostbare Tid. Hvad er din Hensigt? hvorfor saa urolig? hvor skal du hen?

Marie.

Jeg er allerede ved min Bestemmelse.

Leopold.

Hvorledes? her i denne Gade? hvem kan du ville

besøge her? I denne Gaard boer Fru v. Grammen, en rig Enke, som man siger, men som intet Menneske kjender. Til hende skal du vist ikke, thi hun seer Ingen.

Marie.

Nei, det skal jeg heller ikke.

Leopold.

Nu, og her kan det da endnu mindre være, thi her boer Hr. Puf, en gammel Aagerkarl og en stor Synder, forresten en Trøst i Nøden for mig og alle Andre, som komme tilkort med deres Indtægter.

Marie.

Hvad om det nu just var ham, som mit Besøg gjælder?

Leopold.

Hvorledes?

Marie.

Din Paatrængenhed nøder mig til at bekjende for dig hvad jeg saa gjerne holdt hemmeligt for Alle, men især for dig. Det er saa tungt at maatte tale til en elsket Person om de trivielle, de ydmygende Hverdags-sorger.

Leopold.

Med hvo skulde vel hellere dele dem med dig, end just han som elsker dig?

Marie.

Velan, jeg vil fortælle dig Alt, siden det allerede er kommet saavidt. Jeg er dit Venskab denne Fortro-

lighed skyldig, hvor meget den saa ogsaa koster mig. Min Fader skylder 900 Rdlr. til denne Mand; han kan i dette Øieblik ikke betale dem, og imorgen er Obligationen udløben.

Leopold.

Og hvad vil han da gjøre? Hr. Puf er ikke den Mand som venter.

Marie.

Det er just Ulykken. Puf truer ham med Gjældsfængsel.

Leopold.

Min Gud! det maa afværges.

Marie.

Men hvorved?

Leopold.

O at jeg selv skal være saa fattig!

Marie.

Min Fader har været her for lidt siden, men Hr. Puf vilde ikke lade ham komme ind i Huset.

Leopold.

Ja derpaa kjender jeg den gamle Synder. Den Grille overfalder ham af og til. Saa maa han have faaet nogle Varer, som han ikke kan skjule i Huset, men som han dog har sine Grunde for ikke at lade Nogen see.

Marie.

Min Fader sagde, at han vilde komme tilbage om lidt, for, om muligt, at tale sig tilrette med ham. Jeg

har isinde at komme ham iforkjøbet, og see at bevirke en Opsættelse hos Herr Puf, endnu inden min Fader kommer. For et Fruentimmer er det dog lettere at ydmyge sig og gjøre en bedende Mine. Min Fader, som en gammel Sømand, beqvemmer sig aldrig dertil. Desuden kan Herr Puf godt lide mig. Naar han undertiden har været hjemme hos min Fader, saa har han altid talt saa venlig til mig, og vist mig saa megen Opmærksomhed.

Leopold.

Saa gaa, kjæreste Marie! lad mig ikke forstyrre et saa kjærligt Forsæt hos dig!

Marie.

Og dog skjælver jeg af Angst, og vover neppe at banke paa Døren.

Mel. Rives de ma terre natale.

1.

Leopold.

O lad huldt mit Ønske dig følge!
Dets usynlige Magt er dig nær,
Maa i tusind Former sig dølge,
Men det speiler sig tro i hver.
Naar om Natten du rolig hviler,
Er det hos dig, en vaagen Aand;
I den Drøm, som kommer og iler,
Det flygtigt berører din Haand.

Begge.

I den Drøm, som kommer og iler,
Det flygtigt berører { min / din } Haand.

2.

Marie.

Naar til mig din Tanke sig nærmer,
Har jeg Mod, og vil trøste mig end:
Det, som os bestandig beskjermer,
Er usynligt saavel som den.
Lad den huldt mig i Faren følge,
Ved hvert et Fjed mig være nær!
I hvad Form den monne sig dølge,
Den speile sig tro i enhver!

Begge.

I hvad Form den monne sig dølge,
Den speile sig tro i enhver.

Leopold.

Farvel! Jeg venter her saalænge for at høre Udfaldet.

(Gaaer tilside. Marie banker paa Døren.)

Sjette Scene.

Leopold i Baggrunden. Marie ved Døren. Puk i Vinduet.

Puk.

Hvem der? Jeg har ikke Tid at tale med Nogen idag.

Marie.

Blot to Ord, Herr Puf! Jeg skal vist ikke opholde Dem længe.

Puf.

Hvad seer jeg? Det er jo Jomfru Martin. Ja det er en anden Sag; nu skal jeg strax have den Fornøielse at lukke Dem ind.

(Gaaer fra Vinduet.)

Leopold
(kommer løbende hen til Marie).

Alt muligt Held, Lykke og Velsignelse!

Marie.

Skynd dig bort! han er der!

(Leopold løber hurtig til Side.)

Puf (i Døren).

Velkommen, min smukke Jomfru, velkommen! Ja jeg sagde først, at jeg havde ikke Tid at tale med Nogen, men jeg drømte saa Skam ikke om, at det kunde være Dem. Vær saa god at komme indenfor.

(De gaae ind.)

Leopold (kommer frem).

See saa! det gik jo godt.

Puf (indenfor).

Lad mig hjelpe Dem! Her begynder at blive mørkt. Stød Dem ikke paa disse Kasser! Giv mig Deres Haand!

Leopold.

Ja, Skjønheden har overalt en Fribillet.

Syvende Scene.

Leopold. Martin.

Martin.

Naa, nu gjælder det, om jeg kan faae den gamle Knark itale. Jeg troer tilforladelig, han trækker Tiden ud, for at kunne have den Fornøielse at sætte mig i Slutteriet imorgen.

(Vil banke paa Døren.)

Leopold.

Hr. Capitain!

Martin.

Ih see god Aften, Herre Lieutenant! De her!

Leopold.

De vil dog ikke ind til Hr. Puf?

Martin.

Til Hr. Puf? See see! Kjender De ogsaa den gode Mand?

Leopold.

Ja hvem kjender ikke ham, desværre!

Martin.

Ja det maa De nok sige. Jo jeg skal rigtignok tale med ham for mine Synders Skyld.

Leopold.

Gaa ikke derind i dette Øieblik, jeg beder Dem.

Martin.

Og hvorfor ikke?

Leopold.

De nøder mig til at sige Dem det: Deres Datter er der allerede.

Martin.

Min Datter!

Leopold.

Hun er gaaet derind i den bedste Hensigt, i Deres eget Anliggende.

Martin.

Saa gid da tusinde Djævle . . . .

Leopold.

Stille! for Alting!

Martin.

Hvor tør hun understaae sig paa egen Haand . . . . Den gamle Knark vil gifte sig med hende. Jeg tør bande paa, de staae allerede i Underhandling derom.

Leopold.

Gifte sig med hende! hvad siger De?

Martin.

Nu ja, det er som jeg siger Dem.

Leopold.

Ha den Troløse! Derfor var hun saa hemmeligshedsfuld! O hvilken beundringsværdig Falskhed!

Martin.

Nei hør, Hr. Lieutenant! Vil De nu bare være rolig. Hvad er det for forbandede Talemaader! Hvor kan

De kalde Pigen falsk og troløs, fordi hun ikke har fortalt Dem hvad hun selv ikke veed?

Leopold.

Hvad hun selv ikke veed?

Martin.

Nei for Satan! Det er mig, hvem den Gamle har gjort Propositionen derom. Troer De, jeg har været taabelig nok til at sige hende det?

Leopold.

Jeg kommer til mig selv igjen.

Martin.

Det glæder mig hjertelig paa Deres Vegne, Hr. Lieutenant!

Leopold.

Men siden Tingen forholder sig saaledes, saa lad os gaae derind. Lad os banke paa af alle Kræfter! Lad os frelse Marie ud af den Fristelse!

Martin.

Naa naa, lidt Taalmodighed, lidt Koldsindighed! Er hun nu engang derinde, saa lad hende blive der saalænge hun finder for godt. Desuden er Fristelsen vel ikke saa stor.

Leopold.

Hvor kan De sige det? Den Fristelse at kunne redde sin Fader ved et eneste lille bitte Ord, er den ikke stor for et Hjerte som hendes?

Martin.

Aa hvad! det har ingen Nød. Lidt Vand i Blodet, Hr. Lieutenant! Man kan jo ikke vide ....

Leopold.

Ja, just fordi man ikke kan vide ....

Martin.

For Satan! De holde jo dog ikke Bryllup derinde, veed jeg!

Mel. af Den lille Matros: Om at Verden er kun Jammers Sæde.

1.

Martin.

Intet er saa godt mod Verdens Plage
Som en Smule kjæk Koldsindighed.
Mangengang, naar jeg i gamle Dage
Paa min Snekke hen ad Bølgen gled,
Mine Passagerer tabte Modet,
Spurgte mig: Er Vinden end contrær?
Men jeg svarte dem! Lidt Vand i Blodet!
Naar kun Himlen vil, er Kysten nær.

2.

Men den anden Dag i fjerde Maaned,
Atten hundred eet, paa Prøvesteen,
Mens ved Damp af Krudt selv Himlen graaned,
Og med glatte Lag var Ingen seen,
Mangen Kammerat sank ned i Sandet
Dybt paa Havsens Bund; men hver Matros
Raabte lydt med mig: Lidt Blod i Vandet
Pletter ei de Danskes Vei til Ros.

3.

Hvor mig ogsaa Skjæbnen hen vil sætte,
Er jeg til at taale det bered,
Selv om den mig lukker ind i dette
Institut for almeen Sikkerhed.
Derfor vil jeg ikke tabe Modet;
Er jeg ikke der saa ganske fri,
Vil jeg sige mig: Lidt Vand i Blodet
Faaer man allerbedst i Slutteri.

4.

Leopold.

De kan have Ret i hvad De siger,
Slig Koldsindighed for Dem er god;
Men naar man mistænker smukke Piger,
Kan man ikke bruge Vand i Blod.
De har vist i Deres Ungdom sandet,
At paa Taalmod ingen Elsker troer:
Venus steg jo frem af Blod i Vandet,
Derfor hendes Søn i Hjertet boer.

Martin.

Aa kom mig ikke med de hedenske Guder og Gudinder; dem kjender jeg ikke noget til. Venus har jeg aldrig seet uden paa Himlen, og som Galion paa et Skib, men der saae hun ud værre end Fanden.

Leopold.

Tys! Jeg hører Nogen ved Døren. Ja, det er Maries Stemme, hun taler med Hr. Puf.

Martin.

Saa lad os gaae lidt tilside. Det er ikke værdt at Puf seer os. (De trække sig tilbage)

Ottende Scene.

Martin og Leopold i Baggrunden. Marie kommer ud, fulgt af Puf.

(Under denne Scene begynder det at mørknes.)

Puf.

Saa De bliver ved Deres Beslutning?

Marie.

Fast og urokkelig.

Puf.

Saa De vil ikke have mig?

Marie.

Nei.

Puf.

Ja ja! ogsaa godt! De kan faae det med mig ligesom De vil have det. Jeg er saamænd det føieligste Menneske af Verden. Saa kan jeg spare mine 900 Rd.; det var jo deiligt. Imorgen kommer Deres Fader i Slutteriet.

Martin (afsides).

For Satan!

Leopold (til Martin).

Hvorledes? De kan dog aldrig ville, at Deres Datter skal . . . .

Martin (til Leopold)

Stille!

Puf.

Hvad var Det? Jeg synes, der var Nogen som talte?

Marie.

Afskyelige Menneske!

Puf.

Nei men hør, veed De hvad? Jeg har betænkt mig. Deres Fader skal ikke komme i Slutteriet imorgen.

Marie.

Er det Deres Alvor?

Puf.

Ramme Alvor.

Marie.

O saa modtag min inderligste Tak!

Puf.

Ingen Aarsag. Nei, seer De, han kan ikke godt komme der før iovermorgen, for Obligationen er sandelig ikke udløben før imorgen, og der maa jo Tid til Alting.

Marie.

Jeg fortjener Deres Spot, siden jeg var daarlig nok til at troe, at en Mand, som De, kunde have menneskelig Følelse.

Puf.

Saa stille, saa stille! Et Ord endnu, inden vi

skilles ad. Siig mig, vilde det nu ikke være net af Dem, om De, som en god Datter, bragte Deres gode Fader et saadant Offer, og bed i det sure Æble at gifte Dem med mig? Og det bare for at redde ham? Jo det vilde være datterlig tænkt. O De har selv ingen menneskelig Følelse!

Marie.

Jeg bringer min Fader med Glæde ethvert Offer, som mit Hjerte tilsiger mig; men det vilde være et usselt Comediespil at bringe ham et saadant Offer, som jeg vidste iforveien, at han hverken kunde eller vilde modtage, hverken for sin egen eller for min Skyld.

Puf.

Hvor hun taler! Men hør, siden De nævner Comediespil, De læser nu dog vist mange Skuespil og Romaner, og gaaer vel ogsaa tidt paa Comedie? Har De aldrig seet Barnlig Kjærlighed eller Træbenet, og andre saadanne gode moralske Stykker, hvori en Søn eller Datter — det er jo nu ligemeget — gjør saadanne svære Opoffrelser, for at redde sin Fader ud af en eller anden Elendighed? O det er et skjønt Syn! det rører mig altid til Taarer! Og saa gaaer der gjerne saadan en deilig svær Kamp iforveien, mellem Pligten og Følelsen, mellem Samvittigheden og Kjærligheden. O det er stolt! det er stolt!

Martin (afsides).

Det har jeg seet i Kjærlighed uden Strømper.

Puf.

Hvad var Det? Det var jo igjen Nogen som talte?

Marie.

O nei! der er Ingen.

Puf.

Jeg synes, jeg hørte Nogen tale om Strømper. Det har nok været ovre hos Hosekræmmerens. — Nei men hør nu, hvad siger De derom?

Marie.

Jeg siger hvad jeg allerede har sagt, at det i dette Øieblik kun lidet er mig om at gjøre at spille en Heltinderolle, men at gribe saaledes ind i den simple Hverdags-Handling, som ligger for mig, at jeg selv og alle De, som see mig, maae blive tilfredse med mig.

Puf (kjælen).

Ja ja, mit Lam! saa lad mig da ogsaa blive tilfreds med Dem.

Marie.

Nei, i Evighed aldrig! Nu mindre end nogensinde er det mig muligt at høre paa Deres modbydelige Forslag, thi jeg hader, jeg afskyer og jeg foragter Dem.

Puf.

Ha ha!

Marie.

O nei! hvad har jeg sagt! Nei, jeg kan endnu komme til at elske, til at ære Dem, som min Ven, som min Velgjører, ifald der blot er et Glimt af Medlidenhed i Deres Hjerte. Befal over mig, paalæg mig hvad Forpligtelse De vil! Der gives ikke den Ting, jeg jo

vil gjøre for Deres Skyld, ifald De bønhører mig; kun ikke Dette! alt Andet i Verden!

Puf.

Naa, ja paa den Maade kan vi jo sagtens blive enige.

Marie.

Tør jeg haabe det?

Puf.

Dersom De bare vil flyve op til Maanen, saa skal jeg, saasnart De kommer tilbage, forære Dem Deres Hr. Faders Obligation.

Marie.

O spot mig ikke i min Ulykke!

Puf.

Deres Ulykke? Aa den er ikke begyndt endnu. Nei vent først til Deres Fader er kommen i Slutteriet. Hvad vil De saa fange an? Ja jeg lever endnu den Dag at jeg seer Dem staae paa Gadehjørnet og synge for de Forbigaaende, thi De skal jo have saadan en smuk Stemme. Hør, veed De hvad? Naar jeg nu med det Første gjør en fattig Pige lykkelig — thi De kan troe, der er nok Dem som vil have mig — saa kan De komme og synge til mit Bryllup. De kan staae her udenfor Vinduerne, eller deroppe paa Altanen; der vil De præsentere Dem endnu bedre.

Marie.

Hvis jeg kunde fortjene mit Brød med min Stemme,

saa vilde jeg under disse Omstændigheder ikke ansee det for saa stor en Ulykke.

Puf.

O! men hvis saa er, saa kunde De gjøre mig en stor Fornøielse, om De en Aften vilde gaae op paa den gruelige, græsselige Altan deroppe, hvor jeg ikke vilde staae om Aftenen, om saa En gav mig ti Rigsdaler. Kan De see den? det begynder alt at blive mørkt. Der kunde De staae og synge en Vise for de Forbigaaende, og sætte Lys i Vinduerne, for at man kunde have den Fornøielse at see Dem derved. Hvilken Glæde for mig som boer ligeoverfor!

Marie.

Farvel!

Puf.

Nei bi nu et eneste Øieblik. Kun to Ord! Det Vanskeligste er, hvorledes De vil komme derop, for det er ikke let at faae Indpas i den Gaard. De kunde maaskee laane Vægterens Stige? Jeg skal gjerne give ham en Mark derfor.

Marie.

Slip mig!

Puf.

Og saa maa der staae en ung smuk Fyr ved Siden af Dem, og spille paa en Guitar eller Harpe eller saadant Noget. Ja jeg forsikkrer Dem, naar De lader Tallerkenen gaae rundt, saa skal jeg selv, skjøndt jeg ikke

er saa meget spendabel, kaste fire Skilling paa den, og det som meer er, Deres Faders Obligation.

Marie.

Lad mig gaae, siger jeg!

Puf.

Hør, naar De har gjort det, saa kan De troe, Deres Officeer tager Dem nok. Ja han tager Dem da nok alligevel ikke, kjender jeg den Fugl ret.

Marie.

Slip mig, afskyelige Menneske, lad mig gaae, eller jeg skriger paa Hjelp!

Puf
(bukker for hende).

God rolig Nat! Sov ret vel, og drøm behageligt!
(Martin og Leopold træde frem.)

Martin.

For Satan! Hvem tager Han min Datter for?

Leopold.

Her er Vidner paa Deres Mund, Hr. Puf! De skal blive draget til Ansvar for den.

Marie.

Gud! Min Fader! Leopold!

Puf.

Ei ei! Hr. Capitain Martin! Hr. Lieutenant v. Visting!

Martin.

Han skal ikke ustraffet have fornærmet min Datter.

Jeg er en gammel Sømand, jeg forstaaer at tractere med grov Confect. Jeg skal slaae Ham i tusinde Stykker.

Leopold.

Lad mig raade! Overiil Dem ikke. (Til Puf.) Den Spas skal komme Dem dyrt at staae. Husk paa, at her er Vidner!

Puf.

Det glæder mig hjertelig at her er Vidner, thi jeg har ikke fornærmet Jomfruen paa nogen Maade. Hvad jeg har sagt, skal jeg staae ved for Forligelses-Commissionen, for Hof- og Stadsretten og for høieste Ret.

Martin.

Gaa afveien, Slyngel, eller jeg slaaer Arme og Been itu paa Ham. (Puf smutter ind ad sin Dør.) Den fordømte Karl, han er allerede fort! Gid jeg kunde rive Brostenene op af Gaden og slaae ham hans Vinduer ind! — Nei Vand i Blodet! Jeg vil tælle til Tyve. (Iler ud.)

Leopold (raaber efter ham).

O bliv dog!

Marie (ligeledes.)

Min Fader!

Niende Scene.

Marie. Leopold.

Leopold.

Han er allerede borte.

Marie.

Blot han ikke begaaer nogen Overilelse!

Leopold.

Gid den Koldsindighed, han saa meget priser, maa staae ham bi ved denne Leilighed! thi jeg gad nok seet Den, som ikke maatte blive rasende over at være Vidne til hvad her er foregaaet.

Marie.

O jeg er saa inderlig bedrøvet!

Leopold.

Trøst dig, min Marie! Alt kan blive godt endnu.

Marie.

O hvor kan du sige det? Nu først er Alting ude.

Leopold.

Hør, Marie! . . . . . Der falder mig en sublim Idee ind.

Marie.

Nu vel!

Leopold.

O det er fortræffeligt! Vi ere hjulpne! Al vor Nød er forbi.

Marie.

Hvad mener du?

Leopold.

Vi vil tage Puf paa Ordet.

Marie.

Hvorledes?

Leopold.

Stil dig op paa Altanen, sæt Lys i Vinduerne, og syng en Vise, men det maa være iaften, endnu i denne Aften, ellers er det for silde. Naar du har opfyldt den Betingelse, saa lover jeg dig at Puf skal opfylde sin, og udlevere Obligationen, om jeg saa skal tvinge ham ved Lov og Ret. Vel har jeg ikke isinde at berøve ham Obligationen, men jeg vil ved denne lille List tvinge ham til en Opsættelse og Accord.

Marie.

Kan det virkelig være dit Alvor? Kunde du ville, at Den, du elsker, blev til Spot for alle Mennesker, blev en Fabel over hele Byen? Saa vare vi jo for stedse adskilte. Som Militair kunde du jo aldrig ægte en Pige som var blameret i Verdens Øine.

Leopold.

O den Frygt er ugrundet! Jeg stiller mig selv ved Siden af dig, med min Guitar, og accompagnerer dig, thi ogsaa det hører med til Pufs Betingelser, og vi maae opfylde dem punktlig, for siden at kunne forlange det Samme af ham.

Marie.

Leopold, hvad tænker du paa! Du glemmer at du er Officeer. Du lægger dig ud med dit Regiment, med din Chef; du risquerer Kongens Unaade.

Leopold.

Vær rolig, Marie! Jeg gaaer kun hjem at skifte Klæder. Min Uniform maa blive udenfor dette Optog; jeg veed hvad jeg er den skyldig. Men min Person tør gjerne være med deri.

Marie.

Umuligt!

Leopold.

Du glemmer, Marie, hvad dette er for en Dag, og paa denne Omstændighed beroer dog hele mit Anslag. Det er vor Konges Fødselsdag. Hvad man foretager sig paa den, det bringer Lykke og Velsignelse. Alle gaae i Erindringen om denne Fest. Enhver som seer os, vil derfor troe, at vi gjøre Illumination og Musik til Ære for Dagen. Ingen vil desuden kjende os, man vil tage os for omvandrende Musikanter. Og skulde ogsaa Hr. Puf, for at hævne sig, siden fortælle Historien, hvad kan man da sige Andet, end at vi paa Landets første Festdag have foranstaltet en lystig Spøg, for derved at gjøre en god Gjerning?

Marie.

Jeg begynder næsten at fatte Mod.

Mel. af En Times Ægteskab: Il m'en souvient, longtemps ce jour.

1.

Ja denne Dag er Hjertets Fest,
Om Kongen den vort Hjerte minder.
O gid den Aften dog blev bedst,
Som nu høitidelig oprinder!

Paa vore Taarer skued ned
Den Sol, som Kongens Dag mon hædre;
Men hvis kun Aftnen bringer Fred,
Saa skinner dog hans Maane bedre.

2.

Derfor min Bøn for denne Qveld
Med Tillid sig til Himlen hæver.
O gid berede maa vort Held
Den Genius, som om den svæver!
Paa vore Taarer skued ned
Den Sol, som Kongens Dag mon hædre;
Men hvis kun Aftnen bringer Fred,
Saa skinner dog hans Maane bedre.

Leopold.

Vel, min Marie! Da du saaledes har taget din Beslutning, saa lad os ikke opsætte Udførelsen af den. Nu kommer det især an paa at udspeide Localiteterne, thi det bliver ikke let at komme ind i Huset. Fruen, som boer der, skal være en sær, menneskesky Person, som beboer den hele store Gaard alene med en Domestik. Jeg vil nu i Hast gaae hjem og klæde mig om, og træffe de øvrige Foranstaltninger. Om et Øieblik er jeg her igjen, thi det er allerede næsten ganske mørkt.

Marie.

Velan, saa vil jeg imidlertid gaae hjem for at see, om min Fader er kommen tilbage.

Leopold.

Men lad ham for Alting Intet vide om vort Forehavende.

Marie.

Nei, det vilde jo være at forhindre Udførelsen deraf.

Leopold.

Jeg følger dig til din Dør, og kommer strax tilbage for at hente dig.

(De gaae.)

Tiende Scene.

Puf (med en Lygte i Haanden).

Puf

(raaber ind ad Døren).

Pas nu vel paa Huset, Karen! Jeg gaaer bare et Øieblik hen i det forenede borgerlige Læse- og Begravelses-Selskab. Jeg kommer strax igjen. Pas nu vel paa, hold Døren lukket, og lad ingen komme ind, hvem Fanden det saa er. (Lukker Døren i, og træder frem.) — Hu jeg ryster endnu over hele min Krop af Arrighed! Jeg er saa opbragt at jeg ikke veed paa hvilket Been jeg vil staae. Den fordømte Taske! Giver hun mig ikke der en Kurv in optima forma, som man siger! Og de to Grobianer, som staae og høre derpaa, og komme hen og overfuse mig med de infameste Hidsigheder! Ja ja! bi kun, Godtfolk! I skal faae Lov at tage Skeen i en anden Haand. Og du, Jomfru Sipsippernip, du, som jeg vilde have indfattet i Guld, saasnart jeg fik Noget tilovers, ja du skal tilforladelig lære at kjende mig.

Mel. af Tancred: Di tanti palpiti.

Du skal, vær en evig, faae at see,
At jeg Karl er for min Hat!
Du skal græde, jeg skal lee,
Din fordømte, falske Kat!
Hvad er dette for et Væsen?
Passed ei vi To?
Er du saa forbandet kræsen,
Du som knap har Skoe?
Jeg ad dig nu rynker Næsen,
Det kan du troe!
Sottiser!
Capricer!
Hvor tosset!
Hvor klodset!
Den slette
Coquette!
Den Fjante!
Den Gante!
Du skal, vær en evig, faa at see,
At jeg Karl er for min Hat!
Du skal græde, jeg skal lee.
Din fordømte, falske Kat!
Er du saa forbandet kræsen,
Du som knap har Skoe?
Jeg rynker Næsen,
Det kan du troe.

Men jeg vil ikke staae her længere og præke i en Lygte.

(Gaaer.)

Ellevte Scene.

Leopold og Marie komme tilbage. Leopold er i civil Dragt, og bærer en Guitar og en Kurv.

Leopold.

Saaledes, Marie! Alt er istand. I denne Kurv har jeg Lysene. Nu gjælder det blot at recognoscere Terrainet. Mørket er os gunstigt. Jeg vil nærme mig Porten, og see om den muligviis skulde være aaben. (Gaaer hen og lytter og kommer tilbage.) Tys! jeg hører Nogen pusle ved Laasen. Lad os see hvad det kan være.

Tolvte Scene.

De Forrige. Jens.

Jens.

Naa nu veed jeg da, det er, Drollen splide mig, mørkt nok til at hente Brændeviinsflasken. Nu gad jeg bare sten vide, om Puf er gaaet ud. (Gaaer hen ved Pufs Hus, og raaber med dæmpet Stemme.) Karen! Karen! (Lægger Øret til Døren.)

Leopold
(som imidlertid er løbet hen ved Fru v Grammens Port, kommer tilbage.)

Marie! Lykken er os gunstig. Porten staaer aaben. Hurtig! Lad os benytte dette Øieblik!

Leopold og Marie smutte ind ad Porten.)

Jens (alene).

Nei, jeg kan ikke mærke Noget. (Raaber høit.) Karen!

Trettende Scene.

Jens. Karen.

Karen.

Naa er du der, Jens? Det var godt. Har du din Rigsdaler hos dig?

Jens.

Ja vist, Karen, her er den.

Karen.

Giv mig den! — Tak! — Men hør! nu vil jeg sige dig Noget! Brændeviinsflasken kan du ikke faae iaften, thi min Herre har lukket Kjeldernøglen inde, men nu skal du faae for det Første en Flaske deilig Rhinskviin, som jeg har vidst at practisere i mine Hænder. (Løber hen og henter Flasken indenfor Gadedøren.) Der! den koster saamænd mange Penge fra Viinkjelderen, men siden det er dig, saa skal du faae den for en Rigsdaler, og imorgen skal du endnu faae en Flaske fransk Brændeviin, saa veed jeg, jeg har behandlet dig honnet.

Jens.

Ja det er meget godt, men er du ogsaa vis paa at det virkelig er Rhinskviin?

Karen.

Oprigtig god gammel Rhinskviin fra det Aar, Keiser Karl den Store blev kronet. Den er over tusinde Aar gammel.

Jens.

Ja for du kan vel nok huske, Karen, dengang du

solgte mig Rhinskviin, og saa var det intet Andet end Øl og Eddike. Siden den Tid er jeg bleven bange for Rhinskviin.

Karen.

O har du ikke glemt det endnu? Det var en Feiltagelse. Hvorfor bragte du mig ikke Flasken strax tilbage? saa havde jeg byttet dig den om.

Jens.

Nei for jeg troede, Drollen splide mig, at Rhinskviin skulde smage saadan, og saa piinte jeg hele Flasken i mig. Men Dagen efter fik jeg det rigtignok at fornemme. Nei, da lover jeg Brændeviin, det skal man ikke saa let narre mig med.

Karen.

Ja, Jens, i disse Tider gjør man Alting efter. Det er ingen let Sag at kjende det Ægte fra det Uægte.

Mel. af Die Wiener in Berlin: Jnädje Frau, wie ick anitzt

1.

Karen.

Hvad man nu dog eftergjør
I alle Verdens Lande!
Engelsk Sennep, Foraarssmør,
Mineralske Vande!
Kaffe voxer nok saa fiin
I hver Bondehave,
Ja man kan Champagneviin
Af Kartofler lave.

2.

Man gjør efter, paa en Prik,
Guld og Ædelstene;
Tydske Dramer, helst Musik
Paa den danske Scene.
Eftertryk man gjøre kan
Nu med alle Presser;
Ægteskab forfalsker man,
Holder sig Maitresser.

3.

Jens.

Een Ting hører end dertil;
Du har glemt at melde:
Hvo ei Jomfru være vil,
Kalder sig Mamselle.
Derfor end mig trøster det
i Forfalsknings-Faren,
At du dig kun slet og ret
Kalder Jomfru Karen.

Karen.

Ja, Tak skal du have for de gode Tanker du har om mig. Men jeg tør ikke staae her længere. Min Herre kunde komme hjem, saa fik jeg en Ulykke. God Nat, Jens, og god Fornøielse ved din Flaske!

(Gaaer.)

Jens (alene).

Naa, saa vil jeg da nu gaae hjem, og lægge mig i Sengen og drikke min Viin i god Ro. (Vil gaae ind ad

Porten.) Men hvad er det? Porten er jo lukket ilaas. Nu har jeg, Trollen splide mig, aldrig seet saa galt. Hvad mons tro det vel kan være? Der maa jo Nogen have dreiet Nøglen om. Fruen skulde dog vel aldrig have mærket, at jeg var ude, og slaaet Porten til? — For det skulde da vel ikke være Trolddom? Jeg skulde da vel ikke troe, at Biirskov gaaer igjen og spøger derinde? Nei den Hund var den frommeste og skikkeligste Hund, der kunde gaae i to Skoe. Jeg vilde dog rigtignok ønske, at jeg havde det Kretur ude af Huset og faaet ham vel stedet til Jorden. — Det var da konternasig om jeg skulde blive paa Gaden inat. Koldt er her som en Ulykke. — Karen! aa hør, Karen!

Karen (i Vinduet).

Skraal dog ikke saadan paa mig, Jens! hvad vil du?

Jens.

Aa hør, lille Karen! Jeg kunde vel ikke faae Lov at ligge inde hos jer inat, for jeg kan ikke komme ind ad Porten.

Karen.

Jeg troer, du er ikke rigtig klog.

(Slaaer Vinduet i.)

Fjortende Scene.

Jens alene.

Jens.

Nei, det tænkte jeg nok. Hun er meget strix i den

Ting. Ringe paa Klokken, det gaaer da ikke an, siden jeg ikke er derinde for at lukke op. Jeg troer, jeg vil smage paa min Viin, for at faae Courage. (Drikker af Flasken.) Nei det er mare ikke Øl og Eddike! her kan man bitterdød mærke, at man faaer noget Godt i Livet. (Drikker igjen.) Aa, jeg bliver, Drollen splide mig, ordenlig ganske fornøiet.

Mel. Det hændte sig Jephtha, den Gileads Mand.

1.

Dengang jeg en Dreng var, og vogtede Sviin
I Borreby Sogn hos Jens Hansen,
Da var jeg uskyldig, jeg drak ikke Viin,
Jeg holdt mig fra Kroen, fra Dandsen.
En svalende Drik
Ved Kilden jeg fik,
Som sprudled i Solstraale-Glandsen.

2.

Men knap jeg begyndte til Præsten at gaae,
Før Vandet ei længer mig smagte;
Til Øl og til Mjød nu min Hu monne staae,
Og vidt jeg i Kunsten det bragte.
Jeg troede mig klog,
Men mærkede dog,
Man end efter Mere kan tragte.

3.

Jeg kom til Malicen, og blev en Soldat,
Og holdt mig til Brændeviinsflasken.

Skærsanten han slog mig: „Nei stop, Kammerat,
„Stik du mig den her kun i Tasken!" —
Saa drak han en Pæl,
En halv fik jeg sæl'
Og saa sa' jeg qvit til Krabasken.

4.

Nu troede jeg Finkel det Bedste paa Jord,
Men hvad kan ei Mennesket hænde?
Nu kjender jeg Viin; nu er Rhinskviin, jeg troer,
Det Bedste som Nogen mon kjende.
Nu gad jeg kun vidst,
Om hermed tilsidst
Min Kundskab er kommen tilende.

Aa ja ja! Jeg bliver ganske søvnig. Jeg troer, jeg vil sætte mig her paa Bænken, og tænke paa hvad jeg skal gjøre for at komme ind i Huset.

(Sætter sig paa Bænken under Altanen og falder i Søvn.)
(Der kommer Lys i Vinduerne ved Siden af Altanen.)

Femtende Scene.

Fire Borgere komme ind. Første og Anden mode hinanden, derpaa kommer Tredie, tilsidst Fjerde. Under denne og følgende Scene samle sig flere lidt efter lidt.

Første Borger.

Ih see god Aften!

Anden Borger.

God Aften, god Aften!

Første Borger.

Hvad Pokker er Det? her er jo illumineret. Er her Bryllup i Gaden?

Anden Borger.

Ikke det jeg veed. Det er jo desuden hos Fru v. Grammen. Hun selv idetmindste holder vist ikke Bryllup.

Første Borger.

Nei men hør, det maa nok være til Ære for Kongens Geburtsdag.

Anden Borger.

De siger Noget! Hille min sandten! da maa jeg sandelig skynde mig at gjøre ligesaa i mit Huus.

Første Borger.

Og jeg i mit.

Anden Borger.

Jeg vil lade mine Naboer det vide.

Første Borger.

Og jeg mine. Farvel!

(Gaaer.)

Tredie Borger (kommer).

Hvad er det? hvorfor er her illumineret?

Anden Borger.

Det er til Ære for Kongens Geburtsdag. Farvel.

(Gaaer.)

Tredie Borger.

Hillemænd! da maa jeg sandelig ogsaa illuminere.

Porten.) Men hvad er det? Porten er jo lukket ilaas. Nu har jeg, Drollen splide mig, aldrig seet saa galt. Hvad mons tro det vel kan være? Der maa jo Nogen have dreiet Nøglen om. Fruen skulde dog vel aldrig have mærket, at jeg var ude, og slaaet Porten til? — For det skulde da vel ikke være Trolddom? Jeg skulde da vel ikke troe, at Biirskod gaaer igjen og spøger derinde? Nei den Hund var den frommeste og skikkeligste Hund, der kunde gaae i to Skoe. Jeg vilde dog rigtignok ønske, at jeg havde det Kretur ude af Huset og faaet ham vel stedet til Jorden. — Det var da konternasig om jeg skulde blive paa Gaden inat. Koldt er her som en Ulykke. — Karen! aa hør, Karen!

Karen (i Vinduet).

Skraal dog ikke saadan paa mig, Jens! hvad vil du?

Jens.

Aa hør, lille Karen! Jeg kunde vel ikke faae Lov at ligge inde hos jer inat, for jeg kan ikke komme ind ad Porten.

Karen.

Jeg troer, du er ikke rigtig klog.

(Slaaer Vinduet i.)

Fjortende Scene.

Jens alene.

Jens.

Nei, det tænkte jeg nok. Hun er meget strix i den

Ting. Ringe paa Klokken, det gaaer da ikke an, siden jeg ikke er derinde for at lukke op. Jeg troer, jeg vil smage paa min Viin, for at faae Courage. (Drikker af Flasken.) Nei det er mare ikke Øl og Eddike! her kan man bitterdød mærke, at man faaer noget Godt i Livet. (Drikker igjen.) Aa, jeg bliver, Drollen splide mig, ordenlig ganske fornøiet.

Mel. Det hændte sig Jephtha, den Gileads Mand.

1.

Dengang jeg en Dreng var, og vogtede Sviin
I Borreby Sogn hos Jens Hansen,
Da var jeg uskyldig, jeg drak ikke Viin,
Jeg holdt mig fra Kroen, fra Dandsen.
En svalende Drik
Ved Kilden jeg fik,
Som sprudled i Solstraale-Glandsen.

2.

Men knap jeg begyndte til Præsten at gaae,
Før Vandet ei længer mig smagte;
Til Øl og til Mjød nu min Hu monne staae,
Og vidt jeg i Kunsten det bragte.
Jeg troede mig klog,
Men mærkede dog,
Man end efter Mere kan tragte.

3.

Jeg kom til Malicen, og blev en Soldat,
Og holdt mig til Brændeviinsflasken.

Skærsanten han slog mig: „Nei stop, Kammerat,
„Stik du mig den her kun i Tasken!“ —
Saa drak han en Pæl,
En halv fik jeg sæl'
Og saa sa' jeg qvit til Krabasken.

4.

Nu troede jeg Finkel det Bedste paa Jord,
Men hvad kan ei Mennesket hænde?
Nu kjender jeg Viin; nu er Rhinskviin, jeg troer,
Det Bedste som Nogen mon kjende.
Nu gad jeg kun vidst,
Om hermed tilsidst
Min Kundskab er kommen tilende.

Aa ja ja! Jeg bliver ganske søvnig. Jeg troer, jeg vil sætte mig her paa Bænken, og tænke paa hvad jeg skal gjøre for at komme ind i Huset.

(Sætter sig paa Bænken under Altanen og falder i Søvn.)
(Der kommer Lys i Vinduerne ved Siden af Altanen.)

Femtende Scene.

Fire Borgere komme ind. Første og Anden mode hinanden, derpaa kommer Tredie, tilsidst Fjerde. Under denne og følgende Scene samle sig flere lidt efter lidt.

Første Borger.

Ih see god Aften!

Anden Borger.

God Aften, god Aften!

Første Borger.

Hvad Pokker er Det? her er jo illumineret. Er her Bryllup i Gaden?

Anden Borger.

Ikke det jeg veed. Det er jo desuden hos Fru v. Grammen. Hun selv idetmindste holder vist ikke Bryllup.

Første Borger.

Nei men hør, det maa nok være til Ære for Kongens Geburtsdag.

Anden Borger.

De siger Noget! Hille min sandten! da maa jeg sandelig skynde mig at gjøre ligesaa i mit Huus.

Første Borger.

Og jeg i mit.

Anden Borger.

Jeg vil lade mine Naboer det vide.

Første Borger.

Og jeg mine. Farvel!

(Gaaer.)

Tredie Borger (kommer).

Hvad er det? hvorfor er her illumineret?

Anden Borger.

Det er til Ære for Kongens Geburtsdag. Farvel.

(Gaaer.)

Tredie Borger.

Hillemænd! da maa jeg sandelig ogsaa illuminere.

Fjerde Borger (kommer).

Hvad er her paafærde?

Tredie Borger.

Illumination til Ære for Kongens Geburtsdag.

(Gaaer.)

Fjerde Borger.

Saa maa jeg hjem i en Fart og lade min Kone sætte Lys i Vinduerne.

(Gaaer.)

(En Mand med en Lirekasse gaaer over Scenen, fulgt af Drenge, og spiller. Vægterne tænder Lygterne, o. s. v.)

Sextende Scene.

Leopold kommer ud paa Altanen med Marie. Karen kommer til Vinduet. Jens paa Bænken sovende.

Karen.

Min Gud! hvad vil dog det sige? Jens! Jens! hvor er du?

Jens (vaagner).

Heida! hvem kalder?

Karen.

Hvor er du, Jens?

Jens (gabende).

Jeg sidder her paa Bænken.

Karen.

Du sover, troer jeg. Veed du da ikke hvad der foregaaer oven over dig?

Jens (seer op).

Jeg seer ingen Ting.

Karen.

Paa Altanen!

Jens
(reiser sig, og seer derop).

Aa Gud naade mig! det er den salige Herre!
(Løber bort.)

Karen.

Gud frie os!
(Slaaer Vinduet i.)

Syttende Scene.

Leopold og Marie paa Altanen. Skuepladsen er nu bleven fuld af Borgere, Fruentimmer og Børn. Alle Husene i Gaden, paa Pufs nær, blive illuminerede. De fire Borgere komme tilbage.

Leopold.

Velan, jeg vil gjøre Begyndelsen, for at give dig Mod.
(Synger til Guitaren).

Mel. af Ludlams Hule: Herr Oberst, en Skotte maa slaae for sit Land.

1.

Den unge Soldat fra den krigerske Færd
Til Hjemmet, det venlige, drog.
Paa Væggen han hængte sit blodige Sværd,
Og Citheren tog.

7.

Puk.

Hvad er det for Kogleri?
Hvad skal Dette være?

Første Borger.

Ja, just derom stride vi;
Vil Han os det lære?

Puk.

Jeg tør her ei længer staae.
Karen, luk mig op, du maa
Mig i Sengen bære.

(Karen aabner Døren, han gaaer ind.

8.

Jens (kommer).

Saa! nu faaer jeg Mod igjen;
Her er Folk dog oppe.
Geisten paa Gesimsen end
Seer jeg luftig hoppe.
Her jeg blive vil, min sand!
Satan mig ei finde kan
Blandt saa mange Kroppe.

9.

Martin (kommer).

See hvor lyst i hver en Krog!
Tusind Glædesluer!
Men i Slutteriet dog
Sligt man neppe skuer.

Jeg inat vil leve friskt,
Drikke mig en lille Pidsk,
Lee, naar Skjæbnen truer.

10.

Chor.

Endt er nu vor Disputats
Om hvad det betyder.
Det er til vor Fest lidt Stads,
Resten ei os bryder.
Lad det være hvad det vil;
Her er Lys og Sang og Spil,
Som vort Hjerte fryder.

Martin.

Hvad er det for Personer, som staae deroppe paa Altanen?

Fjerde Borger.

Det er et Par Musikanter som spille og synge.

Martin.

Naa, Biirfilere fra Gaden.

Fjerde Borger.

Aa, de skille sig saamænd ganske godt derved.

Martin.

De maae gjøre Fanden. Men det er ligemeget. Man maa tage Villien for Gjerningen. Hør, I To deroppe!

Marie (afsides).

Gud! Det er min Faders Stemme!

Martin.

Vil I ikke synge en kjøn Vise i Anledning af denne Høitidsdag, en Vise med Omkvæd, som vi Alle kan synge med?

Leopold (til Marie.)

Han kjender os ikke, (Høit). Strax, min Herre!

Martin.

Ja, I skal ikke have giort det omsonst. Jeg staaer allerede med mit Markstykke i Haanden.

Første Borger.

Og jeg med fire Skilling.

Anden Borger.

Jeg ogsaa.

Tredie Borger.

Jeg giver en Sølv-Rigsort.

Fjerde Borger.

Otte Skilling.

Adskillige.

Begynd, begynd!

Mel. af Den nye Jordegodseier: Monsieur Champagne.

1.

Marie.

Du, som omringer mig, festlige Klynge,
Vil, jeg skal tolke, hvad boer i din Favn.
Tør jeg det og i Forsamlingens Navn?
Kan jeg da vide, hvad Alle vil synge?
Dog veed jeg et Ønske, hos Alle det boer:
Leve Kongen! det er vort Chor.

Chor (forte).

Ønsket er eet, hos Alle det boer:
Leve Kongen! det er vort Chor.

Puf (i Vinduet).

Aa nu er det forbi med mig! Der staae de, saa sandt hjelpe mig Gud, paa Altanen, og spille og synge! O min Obligation! Det koster mig mine Penge og min Sjælero og min Nattero!

Første Borger.

Hvad brøler han efter? Vil han strax sætte Lys i sine Vinduer, ellers slaae vi hans Ruder ind. Vil han være den Eneste, som ikke illuminerer?

Puf.

O Naade, Naade! Gjør mig ikke den Sorg til! Jeg skal paa Øieblikket have den Ære at illuminere. Jeg vilde med Glæde spendere Lysene, bare jeg maatte være fri for Musiken.

Første Borger (til Choret.)

I kan jo ogsaa synge noget sagtere; ellers er Vægteren istand til at gjøre Vanskeligheder.

Chor (pianissimo).

Ønsket er eet, 2c.

(Under følgende Vers bliver der illumineret hos Buf.)

2.

Marie.

Mangen, som her er iaften tilstede,
Tænker at nærmes ham snart med en Bøn;
Da vil han faderlig høre sin Søn;
Hver har sit Ønske, hvorom han tør bede.
Dog veed jeg et Ønske, hos Alle det boer:
Leve Kongen! det er vort Chor.

Chor (forte).

Ønsket er eet, 2c.

Martin (afsides).

Alle Bomber og Granater! Det er min Datter, som staaer deroppe og synger! Hvad er det for en Karl, hun har faaet med sig? — Ulykkelige Barn! Nu har du forspildt dit hele Liv! Nu tager Officeren hende Fanden ikke .... Og dog rører, dog glæder dette Træk mig! ..... Bare Ingen har kjendt hende! .... (Raaber.) Hei du deroppe! du behøver jo ikke at skraale saa høit. Syng sagte!

Anden Borger.

Ih Snak! det er jo godt, hun synger saadan at

vi kan forstaae Ordene. (Til Choret). Men I Andre behøve jo ikke at skraale saadan op.

Martin (til Choret).

Nei, sagte, Børn, sagte! det klinger endnu hjerteligere.

Chor (pianissimo).

Ønsket er eet, &c.

3.

Marie.

Det er et Ønske, som mægtigt forbinder
Enkeltes Bønner med Alles til een.
Hver, som herind i Forsamlingen treen,
Vist i min Sang, hvad han ønskede, finder.
Thi eet er vort Ønske, hos Alle det boer:
Leve Kongen! det er vort Chor.

Chor (forte).

Ønsket er eet, &c.

(Leopold og Marie forlade Altanen.)

Nittende Scene.

De Forrige (undtagen Leopold og Marie. Fru v. Grammen kommer ud.

Fruen.

For Himlens Skyld! jeg er overfalden i mit Huus! hvilken Larm! hvilken Støi, hvad betyder det?

Jens.

Naa, er De der, Frue?

Fruen.

Jens, hvor var du henne?

Jens.

Jeg har, Drollen splide mig, ikke kunnet komme ind i Huset. Disse Folk der (seer op til Altanen) — ja hvor blev de nu af?

Tredie Borger (til Choret).

Men det er virkelig ogsaa ubehageligt. Kan I da ikke synge fagtere?

Chor (pianissimo).

Ønsket er eet, 2c.

Tyvende Scene.

De Forrige. Leopold, Marie, Puf og Karen komme Alle ned paa Scenen.

Leopold (til Fruen).

Naadige Frue! De maa ikke troe, at det er os ligegyldigt, hvad De tænker om dette Optrin. Det var ingen letsindig Spøg, overlagt af en tom Hjerne, og udført i en ledig Time. Nei, paa dette Eventyrs heldige Udfald beroede denne Mands Velfærd (peger paa Martin) og med den vor hele Lykke.

Marie.

Ja, naadige Frue! De seer her en frygtsom Pige, lidet bekjendt med Verden, og ikke saa bange for Noget som for at gjøre Opsigt ved en usædvanlig og paafaldende Handling. De vil deraf kunne vide, hvor stor en Overvindelse denne har kostet mig. Jeg er vis paa Deres Medlidenhed og Deres Tilgivelse.

Fruen.

Men jeg forstaaer ikke ....

Martin.

To Ord kan oplyse Dem derom. Hvad min Datter har gjort, var kun at opfylde en Betingelse som Deres Gjenbo Hr. Puf havde paalagt hende, og hvorved hun har kjøbt mig fri fra en Gjæld, som nedtyngede mit Sind. (Omfavner Marie.) Marie! lad mig takke dig for din datterlige Kjærlighed! den har inderlig rørt mig. (Tager Leopolds Haand.) Og De, min Hr. Lieutenant! vær hjertelig takket. Da jeg saae, det var Dem, hendes Brudgom, som ledsagede hende paa hendes Eventyr, saa forsvandt al min Frygt. (Til Fruen.) Og De, min Frue, straf os ikke med Deres Vrede. Maaskee have vi fortjent den, men den vilde fordærve os Nydelsen af denne glade Aften.

Fruen.

Nei, mine Venner! mit Hjerte har i dette Øieblik ingen Plads for Vrede. Tvertimod jeg er eder Tak skyldig. Eders Eventyr har forsonet mig med Verden, med min Skjæbne og med mig selv. En

skrækkelig Ulykke fyldte min hele Sjæl med en saadan Rædsel, at jeg afsondrede mig ganske fra Verden, og dette er den første Gang i femten samfulde Aar, at jeg taler med et menneskeligt Væsen.

Karen.

Jens, hvad mon Fruen regner dig for?

Fruen.

Mel. Gud skee Lov, min Mand er død.

1.

Ubemærkt mit Liv forgik,
Og Ingen hørte Klagen.
Jeg skjulte helst mit Taareblik
For Solen og for Dagen.
Ene Natten skued ned
Paa mine Taarer og skjænkte mig Fred.

2.

Ofte paa Altanen der
Jeg staaer, naar Stjerner tindre,
Og skuer op til Himlens Hær,
Og føler Sorgen mindre.
Dog min Sol gik ikke ned;
Nei, den bestraaler min sildige Fred.

Karen.

Jens, det har bestemt været Fruen, som du har seet om Natten paa Altanen, ikke den døde Mand.

Jens.

Jo paa det Tag! Og den gloende Pibe, har du glemt den? Troer du, Fruen ryger Tobak?

Fruen.

Men siig mig, kjære Børn, hvorfor gifte I jer ikke?

Martin.

Ak naadige Frue! Det er ikke enhver gammel Sømand, som har Leilighed til at bestride sin Datters Bryllup .... og ovenikjøbet med en Lieutenant .... (Sagte til Leopold.) Bliv ikke vred, Hr. Lieutenant! det var ikke ilde meent.

Fruen.

Saa lad mig bringe jer Leiligheden! Hvor ofte har jeg i min Eensomhed ønsket mig at have et Par Væsener om mig, besjælede af barnlig Kjærlighed, og med hvilke jeg kunde dele min Formue!

Leopold og Marie.

Naadige Frue!

(De kysse hende paa Haanden.)

Martin.

Min Frue! Paa denne Maade kommer jeg da nok aldrig i Slutteriet. Men jeg bliver nødt til at sætte Dem deri .... Bliv ikke bange, og især ikke vred over min dristige Spøg. Jeg mener, at jeg vil indelukke Dem i mit Hjerte; det skal saaledes gjemme Dem, at De intet Øieblik skal slippe ud af dets Fængsel.

Fruen.

Jeg vil være gladere ved at indesluttes deri end i min lange og tomme Eensomhed.

Puf (til Marie).

Maa jeg have den Ære at overrække Jomfruen Obligationen. Dersom jeg havde husket paa, at det var Kongens Geburtsdag, saa skulde jeg sandelig ikke have foreskrevet Dem saadan en Betingelse. Men hvor kunde jeg ogsaa troe, De havde Mod til virkelig at opfylde den? Paa en almindelig Dag vilde det dog være gaaet ganske anderledes.

Marie.

Det har De Ret i, men det var ogsaa kun paa den 28de Januar jeg turde vove paa at udføre et saadant Eventyr.

Puf.

Ja hvem der saadan kunde huske paa Alting!

Karen.

Da er det saamænd ikke min Skyld, Herre! For jeg havde jo før lige paa Munden at sige Dem, at det var Kongens Geburtsdag. Men saa sagde De, at De vilde Ingenting vide hverken om idag eller om imorgen.

Puf.

Ja Hidsighed duer ikke til Noget.

Martin (slaaer ham paa Skulderen).

Vand i Blodet er bedre!

Leopold (tager Obligationen fra Marie).

Hr. Puf, De har opfyldt Deres Forpligtelse; nu vil jeg opfylde, hvad som paaligger mig. Behold Deres Obligation; jeg skal indløse den, men vi maae først blive enige om en ny Termin.

Puf (idet han tager Obligationen).

Aa jeg beder mangfoldig, men det er næsten en Skam.

Første Borger.

En ret original Begivenhed.

Anden Borger.

Jeg tænker, vi faae med det Første en ny Vise derom.

Tredie Borger.

Vist meer end een. Den bliver maaskee endogsaa bragt paa Skuepladsen.

Fjerde Borger.

Saa ville vi Alle gaae hen og see den.

Første Borger.

Og klappe for den.

Anden Borger.

Ja det kommer an paa, hvorledes den bliver.

Tredie Borger.

Handlingen vil blive god.

Fjerde Borger.

Og Anledningen endnu bedre.

Slutnings-Sang.

Mel. af Ungdom og Galskab: Hvis et godt Raad I følge kan.

1.

Martin.

Kan I nu see, jeg sagde før med Ret,
Intet er dog saa godt som Vand i Blodet?
At vi fortvivle, hvortil hjelper det?
Kom nu Lykken ei uformodet?
Himlen vort Held besluttet har
Den ott' og tyvende Januar.

Chor.

Himlen, &c.

2.

Fruen.

Kampen var lang, og Prøvens Tid var haard;
Men i et Nu kan alt vort Uheld ende.
Hvad jeg har liidt i lange femten Aar,
Det en Dag nu til Lykke mon vende.
Smerten til Lyst forvandlet har
Den ott' og tyvende Januar.

Chor

Smerten, &c.

3.

Puf.

Intet er mig saa kjært som vor Termin,
Med dens Contanter, Vexler, Pengebreve.
Ellevetallet fylder bedst mit Skriin;
Ja, December og Junius leve!
Ingen Termin dog bedre var
End ott' og tyvende Januar.

Chor.

Ingen, &c.

4.

Karen (til Jens).

Hørte du Tallet, han os gav imens?
Hvis jeg forstod ham, Elleve var i 'et.
Lad os vor Lykke prøve, kjære Jens,
Og besætte det i Lotteriet.
Lykken er knyttet aabenbar
Til ott' og tyvende Januar.

Chor.

Lykken, &c.

5

Jens.

Ja denne Dag er af en egen Sort:
Ellers om Natten pleier jeg at gyse;
Men nu er Geisten fiffig smuttet bort,
Siden Nætterne blive saa lyse.

Jeg troer, den længste Dag, vi har,
Er ott' og tyvende Januar.

Chor.

Jeg troer, ꝛc.

6.

Marie.

O gid den var saa lang, som Ønsket vil!
Maatte dens Lys til fjerne Tider funkle!
Gid vi den feire tidt med Sang og Spil,
Og gid aldrig dens Fryd sig fordunkle!
O gid den længste Dag, vi har,
Blev ott' og tyvende Januar!

Chor.

O gid, ꝛc.

7.

Leopold (til Publicum).

Gid denne Krands, vi flettet har idag,
Skjøndt ikke værdig Festen, som den smykker,
Dog maatte sees af Dem med Velbehag!
Ja, os Alle den Tanke betrygger:
Stedse paa Bifald sikker var
Den ott' og tyvende Januar.

Chor.

Stedse, ꝛc.

Aprilsnarrene,

eller

Intriguen i Skolen.

Vaudeville.

Opført første Gang paa det kongelige Theater
den 22de April 1826.

Personerne.

Enkefrue Bittermandel, Bestyrerinde af et Pige-Institut.
Constance, hendes Broderdatter.
Zierlich, Lærer i Institutet.
Frøken Trumfmeier, Lærerinde i Institutet.
Madam Rar, Frugt- og Vildthandlerske.
Trine, hendes Datter, Elev i Institutet.
Sigfrid Møller, Snedker.
Tennemann, en svensk Dandsemester.
Simon, en tydsk Avanturier.
Vinke, Friseur.
Fugtel, Barbeersvend.
Hans Mortensen, en Skoledreng.
En Madame.
En Karl
En Kjeldersvend.
En Tjenestepige.
Chor af Drenge og Piger med deres Familier.

Handlingen foregaaer i Kjøbenhavn.

Skuepladsen forestiller Skolestuen. Tilhøire for Tilskuerne Indgang til Fru Bittermandels Cabinet, tilvenstre til Constances. I Forgrunden tilhøire et Claveer, tilvenstre et Bord med et Teppe over, hvorpaa staaer et Skrivertøi. I Baggrunden en Dør som fører ud til Forstuen. Paa venstre Side af samme et stort Skab. Midt i Stuen et Bord med Kaffetøi paa.

Første Scene.

Fru Bittermandel. Constance. Trine. Tjenestefolkene ere beskjæftigede med at bære Skolebænkene ud af Døren i Baggrunden.

Fruen (til Tjenestefolkene).

Saaledes! Herud med dem allesammen!

Constance.

Tante, hvorfor skal Bænkene ud af Stuen?

Fruen.

Jo; thi her skal de Fremmede forsamle sig, fordi dette Værelse er nærmest ved Forstuen. I den store Sal skal Bænkene stilles op i Rækker, for at de Fremmede kan sidde paa dem og høre paa Concerten Naar den er ude,

saa gaae de Fremmede herind, og vente saa længe, til vi har faaet dækket Bord og dertil bruge vi ogsaa Bænkene.

Trine (med Latter).

Skal de Fremmede da sidde tilbords paa Skolebænkene, Fru Bittermandel?

Fruen.

Ti stille, Næsviis! Det blive de vel nødte til. Her komme jo over 60 Personer. Hvorfra skulde jeg faae Stole til alle dem?

Constance.

Nei det forstaaer sig.

Fruen.

Og naar vi saa har spiist, saa gaae de Fremmede igjen herind, og vente til vi har faaet taget af Bordet, Saa flytte vi Bænkene herind igjen, for at vi kan faae Plads til at dandse i Salen.

Trine.

O det er deiligt, det er deiligt! Hvor jeg glæder mig til iaften! Hør jeg vilde ønske, at det hver Dag var Fru Bittermandels Geburtsdag.

Fruen.

Ja det troer jeg nok, for at Jomfruen hver Dag kunde blive fri for at læse og for at sye.

Trine.

Og komme til at dandse.

Fruen.

Ja vist, med Hans Mortensen, den liderlige Dreng. Men det skal Hun ikke spidse sin Næse paa, han kommer ikke her i Aften.

Trine.

Jeg bryder mig saamænd ikke saameget om ham, der kommer nok Andre, som engagere mig.

Fruen.

Ti stille, Jomfru Næsviis, jeg vil slet ikke høre Hendes Raisonnement. Hun er den impertinenteste Tøs i hele Institutet. Der gaaer ingen Dag, at jeg jo fortryder over ti Gange, at jeg har taget Hende i Kost.

Trine.

Naar Fru Bittermandel bare vil sige det til min Moder, saa tager hun mig vist gjerne igjen ud af Skolen.

Fruen.

Vil hun strax tie stille, og gaae sin Vei! Ud af Stuen med Hende! Hvad har Hun desuden her at bestille? Hun staaer os overalt i Veien.

Constance.

Gaa ind paa mit Værelse, Trine; jeg kommer strax efter.

(Trine gaaer ind i Cabinettet tilvenstre.)

(Tjenestefolkene ere imidlertid gaaet ud med de sidste Bænke.)

Fruen.

Naa nu troer jeg, de ere færdige med Flytningen.

Nu faaer jeg gaae ind i Salen og lade Bænkene stille op. Ja man har Nok at tage vare paa idag. Bliv her saalænge, Constance, og pas paa Døren.

(Gaaer ind ad Døren tilhøire.)

Anden Scene.

Constance alene.

Constance.

Hvilken Tummel, hvilken Uro i Huset! Jeg kan ikke begribe, hvorledes min Tante kan have Lyst til at celebrere sin Fødselsdag paa denne Maade. Men hun siger, det er saaledes Brug i de andre Institutter. Saa faaer hun følge Strømmen. Det er overalt et uroligt Liv her i Huset. I Sorø levede jeg saa stille, saa uforstyrret, bestandig i de samme Beskjæftigelser, saa tilfreds med mig selv og med Verden. Nu hvorfor vil jeg klage? Jeg faaer jo vel sagtens Lov at reise hjem igjen, naar jeg beder meget om det. Og dog — dog forlader jeg Kjøbenhavn saa nødig. Men jeg vil slaae de Tanker af Hovedet. Hvad vilde jeg ogsaa herinde, jeg stakkels fader- og moderløse Barn! More mig hos min Tante, som er min nærmeste Paarørende, og tage Deel i Hovedstadens Fornøielser. Ak Gud hjelpe mig! Daglig Summen og Brummen af de læsende Børn, Skjænd og Graad, Støi og Spektakel, det er omtrent al den Fornøielse jeg har havt. Nei, da lover jeg mit stille, venlige Sorø. Der har jeg det dog bedre hos

min gode Cousine. Hvor glad skulde jeg ikke vende tilbage, dersom blot . . . . . . men jeg har jo foresat mig ikke at tænke derpaa. Sigfrid tænker vist ikke paa mig, hvorfor skulde jeg da tænke paa ham.

Tredie Scene.

Constance. Zierlich kommer ubemærkt ind ad Døren i Baggrunden og bliver staaende og lytter til den følgende Sang. Han har en stor Bouquet i den ene Haand, og en lille i den anden.

Constance (uden at see Zierlich).

Egen Melodie.*)

1.

O fly for Amors Snare,
Betragt ei Gudens Glands!
Hver Straale bringer Fare,
Forvirrer strax din Sands.
O vogt dig, vogt dig, Pige,
Vær for hans Straaler blind,
Thi gjennem Øiet snige
De sig i Hjertet ind.

2.

O fly for Amors Snare,
Hør ei hans Smiger-Ord!
Hvert af dem bringer Fare,
Hvis deres Lyd du troer.

---

*) Af Borchorst.

O vogt dig, vogt dig, Pige,
For dem dit Øre luk,
Thi gjennem Øret snige
Sig Løfte, Bøn og Suk.

Zierlich (nærmende sig).

Paa den Maade, min smukke Jomfru, maatte man jo ønske, man var baade blind og døv.

Constance.

Min Gud! De her?

Zierlich.

Men naar man er saa lykkelig at see Dem og høre Dem synge, (kysser paa Fingeren) saa ønsker man vist ingen af Delene; men lader det hellere komme an paa en Trøie Duus, ha ha ha!

Constance.

Altid saa galant!

Zierlich.

Men siig mig, uden Fortrydelse, hvor har De lært den Vise? Neppe i Sorø?

Constance.

Hvorfor ikke det?

Zierlich.

O ja, Sorø er visselig ikke tabt bag en Vogn, de har saamænd ogsaa Poeter derude.

Constance.

Det skulde jeg mene.

Zierlich.

Men allerkjæreste Constance, jeg staaer her og skjemter, og glemmer aldeles hvad jeg havde at sige Dem. Knap havde Solen hævet sig imorges over den østlige Horizont, før jeg allerede stod med Hat paa Hovedet, Støvler paa Benene, Spadserestok i Haanden, og vandrede ud af Porten, trods det slette Føre, speidende efter Floras Gaver, for deraf at offre en pligtskyldig Tribut til hende som er Festens Dronning. Her har jeg den, og venter kun en passende Anledning til at anbringe den. Denne derimod, mindre i Omfang, men ikke i Skjønhed, beder jeg Dem, kjæreste Constance, ikke at forsmaae. I ethvert Offer bør De have Deres Andeel.

Constance.

Jeg beder Dem, Hr. Zierlich, det er jo ikke min Fødselsdag.

Zierlich.

Hver Dag, man skuer Dem, er Aandens og Hjertets Fødselsdag. Begge føle sig, ved Synet af Dem, gjenfødte til et nyt Liv.

Constance (tager Bouquetten).

Nu vel, det er første April idag. Jeg vil betragte disse Blomster som en venlig Foraarshilsen, og skrive alle Deres smukke Complimenter paa den første Aprils Regning.

Zierlich.

Nei det maa De tilforladelig ikke. Vel er jeg en Skjelmsmester, ha ha ha! Men ihvad for skjønne Tanker min Muse indgiver mig ved Synet af Dem, det er vist ikke min Hensigt at narre Dem April.

Constance (forskrækket).

Hvad seer jeg! En Mimosa!

Zierlich.

Hvad er det, Jomfru?

Constance.

Det er fra ham!

Zierlich.

Fra hvem?

Constance (fattende sig).

Jeg mener, de Blomster ere nok fra Gartner Ørgaard paa Kalkbrænderiesveien.

Zierlich (forundret).

Hvoraf veed De det?

Constance.

Jo, for han har saadanne smukke Mimoser.

Zierlich.

Moser?

Constance.

Mimoser. Saaledes hedder denne Plante.

Zierlich.

Den der? Jeg troede, det var et simpelt Græs.

Constance.

O ingenlunde! Seer De, naar jeg rører den med min Finger, saa trækker den sine Blade sammen. Det er en Blomst, som har Følelse.

Zierlich.

Ja saa? Og derover blev De saa forskrækket?

Constance.

O nei! det var ikke Skræk, det var Glæde. Det er min Yndlingsblomst, skal De vide.

Zierlich.

Naa, den følende Blomst er Deres Yndling? Ha ha ha!

Constance.

Undskyld, jeg gaaer et Øieblik ind i mit Kammer, for at sætte de smukke Blomster i Vand.

(Gaaer ind ad Døren tilvenstre.)

Fjerde Scene.

Zierlich alene.

Zierlich.

Hm! Jeg er bange, jeg har ladet mig narre, og det saa tidlig paa Dagen. Det var dumt af mig at

kjøbe disse Blomster hos Gartner Ørgaard, thi han er en god Ven af denne hersens unge Snedker, (han spytter) fy for en Ulykke, denne Sigfrid Møller, som Constance havde et godt Øie til i Vinter. Han skulde dog vel aldrig have spillet mig et Puds? Om der var et Brev i Bouquetten? O jeg creperer af Ærgrelse! Forsigtig, lille Zierlich, forsigtig! Jeg vil aabenbare min Mistanke for Fru Bittermandel.

(Gaaer ind i Værelset tilhøire.)

Femte Scene.

Trine iler ud af Cabinettet, fulgt af Constance, som har et Brev i Haanden.

Constance.

For Himlens Skyld, Trine! det er dog vel ikke dit Alvor!

Trine.

Hvorfor ikke det? Hvorfor skulde jeg ikke fortælle Fru Bittermandel hvad jeg har seet med egne Øine? At du har faaet en Bouquet, og at der inden i den var et Brev, og ovenikjøbet et Brev fra Sigfrid Møller?

Constance.

Trine, du er en afskyelig Pige! — Trine, dersom du gjør det, saa gjør du mig ulykkelig.

Trine.

Ja det er en anden Sag, det skulde du have sagt

strax, og ikke begyndt med at skjælde mig ud. Hvorfor har du heller ikke den mindste Fortrolighed til mig? Du behandler mig som et Barn, og troer, du kan bilde mig alt muligt dumt Tøi ind, men jeg er klogere end du tænker.

Constance (omfavner hende).

Min gode Trine, jeg har gjort dig Uret.

Trine.

Ja det kalder jeg at tale fornuftigt. Nu skal du ogsaa være min egen gode Constance, og hellere lader jeg mig hugge en Finger af Haanden, end jeg forraader dig. Men ikke sandt, nu faaer jeg dog at høre, hvad der staaer i Brevet?

Constance.

Jo, jeg skal ingen Hemmeligheder have for dig.

Trine.

O saadant et Kjærlighedsbrev maa dog være velsignet at læse! (Constance vil aabne det.) Men er du forrykt? Er det nu Tid at læse det? Fru Bittermandel løber i eet væk ud og ind; vi har intet Øieblik for os selv.

Constance.

Du har Ret. (Putter det ind paa Brystet.) Men jeg kan ikke noksom forundre mig over dig! Du lille Pige har langt mere Klogskab i saadanne Ting, end jeg.

Trine.

Lille Pige? Og saadanne Ting? Jeg er over tolv Aar. Og hvad saadanne Ting angaaer, saa har man Anelser.

Constance.

Anelser? Ja du har Ret, det er ogsaa et Slags Erfaring.

Trine.

Mel. Ich kenn' ein Mädchen zart und fein.

1.

Der er i Himlen en Dreng saa smuk,
Tro du mig!
Han hører alle Smaapigers Suk,
Tro du mig!
Han fører dem
Til Himlen hjem.

2.

Naar Midnat hviler paa Mark og Eng,
Tro du mig!
Saa staaer han venlig ved Barnets Seng,
Tro du mig!
I Favn saa tæt
Han tager det.

3.

Og flyver med det til Himlen blaa,
Tro du mig!

Høit over alle de Stjerner smaa,
Tro du mig!
Der er en Sal
Saa høi og sval.

4.

Og tænk kun ikke, vi lege der!
Tro du mig!
Fornuftigt taler han med Enhver,
Tro du mig!
Hvad her er glemt,
Hist læres nemt.

5.

Jeg gaaer i Skole saa mangt et Aar,
Tro du mig!
Fast Intet dog jeg at vide faaer,
Tro du mig!
Det Lidt, jeg kan,
Mig lærte han.

6.

Constance.

Ja Trine, det er en anden Sag,
Tro du mig!
Gaaer du i Skole ved Nat og Dag
Tro du mig!
Du bliver dog
Tilsidst for klog.

Sjette Scene.

De Forrige. Fru Bittermandel med Bouquetten i Haanden. Zierlich

Zierlich
(affides til Fruen).

Som sagt, Frue, jeg kan ikke sige det med Vished, men det forekommer mig mistænkeligt.

Fruen.

Vær De kun rolig. Har hun faaet et Brev, saa skal hun ikke saa let komme til at læse det. Jeg skal ikke tabe hende af Sigte, og vil nok tilsidst opdage Sandheden.

Zierlich (til Constance).

Har Jomfruen allerede saa hurtig faaet Blomsterne sat i Vand?

Constance.

O ja, der hører ikke saa lang Tid til.

Trine.

O jeg takker Dem ret, Hr. Zierlich, for de deilige Blomster.

Zierlich.

Hvad for Blomster?

Trine.

Dem, De har givet Constance.

Zierlich.

Takker du for dem?

Trine.

Ja saamænd gjør jeg saa. Jeg veed jo nok, at de ikke ere til mig, men jeg kan jo dog lugte til dem, thi de staae i hendes og mit fælleds Værelse. O det aner mig, at jeg faaer næsten ligesaa megen Fornøielse af dem, som hun!

Zierlich.

Giver du dig af med Anelser?

Trine.

Ak ja! Det er en Børne-Sygdom, som først gaaer over med Alderen.

Zierlich
(affides til Fruen).

Jeg troer næsten, den lille Hex er med i Fortroligheden.

Fruen (til Trine).

Jeg har sagt dig, at du skal passe dig selv. Naar Ingen taler til dig, saa har du Intet at raisonnere. Du er, som sagt, den impertinenteste Tøs i hele Institutet, og jeg vilde ønske, jeg var vel af med dig! (Det banker paa Døren i Baggrunden.) Kom ind!

Syvende Scene.

De Forrige. En Karl.

Karlen.

Med Forlov!

Trine.

O det er min Moders Gaardskarl!

(Løber hen til ham.)

Karlen.

Jeg skulde hilse saa flittig fra Madam Rar, og gratulere Fruen med en Kurv, som staaer herude.

Fruen.

Jeg takker mangfoldig. Hvad er der i den?

Karlen.

Et Dyr, fire Harer, tredive Dusin Østers, en Skjeppe Æbler og fem Pund Viindruer.

Fruen.

O hvilken udmærket Artighed!

Karlen.

Og saa skulde jeg hilse og sige, at Madamen skulde strax have den Ære at komme selv hen og gratulere Fruen.

Fruen.

O Trine, min gode Pige! kom, lad mig kysse dig. Gud veed, jeg holder af dig, som du var mit eget Barn. Jeg vilde ikke miste dig for Alt i Verden.

Karlen.

Hvor maa jeg losse Kurven?

Fruen.

O lille Ven! Han kunde maaskee lade den staae

derude i Forstuen, saa skal jeg sende den, hen naar vi har faaet Tid at tømme den.

Karlen.

Ja ret gjerne. Adjøs.

Fruen.

Nei bi lidt og faa Drikkepenge. Af nu har jeg vist ingen Penge hos mig! Gode Hr. Zierlich, De vilde vel ikke gjøre mig den Tjeneste at laane mig en Rigsdaler?

Zierlich.

Jo, med største Fornøielse. (Søger i Lommen.) Men det gjør mig hjertelig ondt, jeg har desværre slet ingen Penge hos mig, jeg har sandelig givet alle dem ud, jeg havde i Lommen imorges.

Fruen.

Constance, har du en Rigsdaler hos dig?

Constance.

Jeg, Tante? Ikke en eneste Skilling.

Fruen.

Men det er sandt, Trine er jo altid ved Muffen.

Trine.

O ja, jeg har endnu af de Penge, min Moder gav mig forleden. Vil Fru Bittermandel, at jeg skal hente en Rigsdaler?

Fruen.

Ja min egen lille Trine! vær saa god. Du skal

faae den tilligemed de fem, som du laante mig igaar, og de syv Rigsdaler og to Mark, som jeg fik i forrige Uge. Det gjør tilsammen tretten Rigsdaler, to Mark. Og det Silketørklæde, som du laante mig forleden, skal du ogsaa nok faae erstattet. Og ligeledes de fem Lommetørklæder ....

Trine

(som hvert Øieblik har villet gaae).

Godt, godt, godt, Fru Bittermandel! Det har slet ingen Hast.

(Løber ind i Cabinettet.)

Fruen (til Zierlich).

Naa Gud skee Lov! Naar Nøden er størst, saa er Hjelpen nærmest. Jeg var saa bange for at denne Present ikke skulde komme.

Zierlich.

Dens Udeblivelse vilde have sat os i stor Forlegenhed iaften.

Ottende Scene.

De Forrige. Frøken Trumfmeier, med Støvler paa Benene og meget opstænket, hopper ind ad Døren i Baggrunden.

Frøkenen.

Philipine, Hr. Zierlich! (Til Fruen.) Al mulig Held og Lykke ....

Zierlich.

Hillemænd, der blev jeg narret!

Frøkenen.

Ja det er ogsaa første April. (Til Fruen.) . . . . . i det nye Aar, som De idag gaaer ind i!

Trine (kommer).

Vær saa artig, Fru Bittermandel!

Fruen.

Tak, Barn! Tak! (Til Karlen.) Der, lille Ven, der har han en Rigsdaler i Drikkepenge. Hils og tak Madam Rar ret meget.

Karlen.

Jeg siger saa mange Tak.

(Gaaer.)

Niende Scene.

De Forrige undtagen Karlen.

Frøkenen.

Jeg gratulerer dobbelt, thi jeg seer, De har i dette Øieblik faaet en god og høist nødvendig Present

Fruen.

Ja fra den gode Madam Rar.

Frøkenen.

Hvad sender hun Dem?

Fruen.

Dyr, Harer, Østers, Æbler, Viindruer.

Frøkenen.

Kort sagt al den Høflighed, man kan vente af en Frugt- og Vildthandlerske. O lad os gaae ud og see det!

Fruen.

Nei lad os nu først i Ro og Mag drikke en Kop Geburtsdags-Kaffe. Man har neppe et Øieblik frit.

Frøkenen.

Ja det var ikke saa galt. En Kop Kaffe skal smage mig. Jeg har saadan travlet om idag. (De sætte sig om Kaffebordet.) Idag har man dog lidt Ro her i Huset for de velsignede Børn. Men de mange Timer i Byen! Ja det er rigtignok forskrækkeligt! (Fruen har imidlertid skjænket Kaffe.) Nei, men jeg maa rigtig see hvad der er i Kurven. (Springer op.)

Fruen.

Nei, bliv nu, Deres Kaffe bliver jo kold.

Frøkenen (sætter sig).

Ja det er ogsaa sandt. (Til Zierlich.) Glem ikke Philipinen!

Zierlich.

Nei det skal jeg ikke.

Frøkenen.

De troer ikke, hvormange Steder jeg har været idag.

Fruen.

Just derfor skulde De nu lade falde lidt Ro paa Dem.

Frøkenen.

Det er mig umuligt, jeg er i en evig Bevægelse.

Fruen
(byder hende Tobak).

Befaler De?

Frøkenen.

Ja mange Tak, en Priis i Næsen er ikke ilde.
(Nyser.)

Zierlich.

Gud velsigne Dem!

Fruen.

Gud velsigne Dem!

Constance.

Gud velsigne Dem!

Trine.

Gud velsigne Dem!

Frøkenen.

Jeg takker. (Til Fruen.) Men det er sandt, maa jeg spørge Dem om Noget? (Springer op.)

Fruen
(kommer hen til hende.)

Nu da?

Frøkenen.

Har De faaet Det, De veed nok?

Fruen.

Hvilket?

Frøkenen.

Presenten fra Børnene?

Fruen.

Nei.

Frøkenen.

Ja saa faaer De den nok iaften. Vi have taget det Shawl, som De selv søgte ud, det til 70 Rigsdaler. Alle de Smaa have skillinget sammen.

Fruen.

Tak skal De have for Deres Bistand. Ja jeg var meget uvis, om jeg skulde vælge Shawlet eller Tøi til Gardiner, men et Shawl er dog saadant et godt Stykke.

Frøkenen.

Ja det synes jeg rigtig ogsaa. Men lad de Andre nu ikke mærke Noget. (De sætte sig igjen ved Bordet.) Det er sandt, Trine! du spiste jo i Onsdags hjemme hos din Moder, jeg har reent glemt at spørge dig, hvad I fik til Middag.

Trine.

Sagosuppe og Frikadeller.

Frøkenen.

Var der Viin i Sagosuppen?

Trine.

Ja jeg troer det nok.

Frøkenen.

Fik I ikke Noget til Frikadellerne?

Trine.

Jo, botfelske Roer.

Frøkenen.

Hvad passeerte ellers den Dag? Kom der Ingen om Eftermiddagen?

Trine.

Ingen Andre end Slagtermester Langbeen.

Frøkenen.

Hvad gjorde han?

Trine.

Han sad og talte med min Moder.

Frøkenen.

Hvad talte de om?

Trine.

Det kan jeg ikke huske længere.

Frøkenen (afsides til Sierlich).

Han har et godt Øie til Madam Rar. Jeg tænker, der bliver endnu et Par af de To. (Høit.) Nei for at komme tilbage til Det, jeg vilde sige Dem, nu skal De bare høre alle de Steder, jeg har været idag.

Mel. af Lulu: Kloden maatte styrte sammen.

1.

Frøkenen.

Først til Gammelmønt jeg iilte,
Gav en Time der i Fransk;
Saa til Østervold jeg piilte,
Hvor jeg retter Stiil i Dansk.
Saa i Hestemøllestræde
Time gav jeg i Musik,
Og til Christianshavn med Glæde
Over Langebro jeg gik.
Gives der en bedre Vei?

De Andre.

Nei, nei, nei, nei, nei, nei, nei!
Nei fra Hestemøllestræde
Langebro De kortest gik.

2.

Frøkenen.

Derpaa foer jeg til Castellet,
Hvor jeg lærer En at sye,
Men forsømte Nørrefælled,
Hvor jeg Time har paany.
Saa gik jeg til Grønnegade,
Gav en Time der i Sang;
Derfra hid jeg monne vade
Gjennem Peder Madsens Gang.
Gives der en bedre Vei?

De Andre.

Nei, nei, nei, nei, nei, nei, nei,
Kom De hid fra Grønnegade,
Gik De bedst Peer Madsens Gang.

Zierlich.

Enhver anden end Peer Madsens vilde have været Peer Gantes Vei, ha, ha, ha! Jeg beundrer Dem, Frøken Trumfmeier, jeg beundrer Dem. Klokken er neppe Eet, og saa Meget har De allerede udrettet.

Frøkenen.

Men De maa ogsaa vide, at jeg begyndte min Cours imorges Klokken 7. O for alt det Nyt jeg har hørt og fornummet idag!

Fruen.

Hvad da?

Zierlich.

Hvad da?

Frøkenen.

Tænk bare, at Cancelliraad Terp i Gothersgaden gifter sig.

Fruen.

Hvad for Noget?

Zierlich.

Er det muligt?

Frøkenen.

Ja det maa De nok sige. Og kan De nu gjette,

med hvem? Ja det er utroligt! Med den ældste Datter af Madam Lam paa Vesterbro.

Fruen.

Ih Snak! det er jo smaa Børn!

Frøkenen.

Sagde jeg det ikke nok? Den Ældste gaaer endnu til Præsten, hun skal først confirmeres paa Søndag otte Dage. Men ikke desmindre skal hun have været forlovet med Canceliiraaden i tre Maaneder. Jeg hørte det paa Christianshavn; det er utroligt, hvad Folk der ere vel underrettede. De veed hvad som foregaaer her i Byen, meget bedre end vi selv. Ja der er saamænd Dem der paastaae, at Bryllupppet er berammet saa tidlig af visse Grunde, som De nok selv kan gjette. Men jeg finder det dog rimeligere hvad jeg hørte i et andet Huus paa Christianshavn, at Fru Strøm, som aldrig før har kunnet taale at tænke med mindste Tanke paa at Canceliiraaden skulde kunne faae isinde at gifte sig, nu ikke blot har tilladt dette Parti, men maaskee endogsaa selv stiftet det, fordi hun tænkte, at da han dog vist engang gik hen og giftede sig, Knald og Fald, over Hals og Hoved, saa var det bedst, om hun sørgede for at han fik saadan en dum Gaas, som denne Pige skal være, for saa kan hun haabe, at han snart bliver kjed af sin Kone, og saa falder han tilbage til Fruen, som hendes gamle Eiendom.

Fruen.

Ja det er ganske rimeligt.

Frøkenen.

Og især naar De betænker, at Madam Lam er i de allersletteste Omstændigheder, saa hun maa takke Gud for at faae sin Datter anbragt paa hvilkensomhelst Maade.

Zierlich.

Skulde det være sandt?

Frøkenen.

Men det er saa bekjendt som Strikstrømper. Hun sidder i Gjeld op over Ørene. Hun skylder til Bager, til Urtekræmmer, til Slagter, til Spekhøker; hun har ikke engang betalt sin Huusleie for sidste Halvaar. Tænk engang hvad jeg hørte forleden hos Madam Vinter paa Christianshavn, som boer skraaes over for Vor Frelsers Kirke, at Jomfru Kleinkopf og Fuldmægtig Steengaard besøgte Madam Lam en Onsdag Aften i forrige Maaned, og saa vilde hun byde dem Theevand, og sendte Bud hen i Urteboden for at kjøbe et halvt Pund Pudder-sukker, men saa fik hun til Svar af Urtekræmmeren, at hun maatte først betale hvad hun skyldte; før kunde han ikke betroe hende Meer. Der er mange Dage, hun har ikke en Rigsdaler i Huset.

Trine.

Men kan det ikke undertiden hænde meget skikkelige Folk?

Frøkenen.

Nu snakker den Gaas med!

(Det banker paa Døren i Baggrunden.)

Fruen.

Kom ind!

Frøkenen.

Ak det er da fortrædeligt! man har heller aldrig et Øiebliks Ro til at tale sammen.

Tiende Scene.

De Forrige. Tennemann. Simon, Vinke og Fugtel.

Zierlich.

Hr. Tennemann!

Fruen.

Hr. Simon!

Zierlich.

Hr. Vinke!

Frøkenen.

Hr. Fugtel!

Fruen.

Velkommen, mine Herrer!

Tennemann, Simon, Vinke, Fugtel
(stille sig op i en Række og synge).

Qvartcordium.

Mel. De første Prygl, vi i Skolen fik.

1.

Den Dag, vi hilse med festligst Lov,
Er denne, som aabner Aprilen.

Violen den dufter nu bag sin Skov;
Med vældige Haand, efter lange Hvilen,
Nu griber Sol efter Tordenkilen
Med Smilen.

2.

Der staaer en Plante bag Skovens Tjørn,
Den kneiser som Ceder og Sandel,
Saalunde du kneiser bag Skolens Børn,
Du ranke, du søde Fru Bittermandel!
Thi Mennesket virker ved egen Handel
Og Vandel.

Fruen.

O Himmel! jeg er rørt til Taarer. Lad mig takke Dem paa det Hjerteligste! Hvem har digtet de deilige Ord?

Zierlich
(trækker et Papir op af Lommen).

Maa jeg overrække Fruen et Exemplar?

Fruen.

De altsaa? O det burde jeg have gjettet! De danner Dem i Digtekunsten efter de bedste Mønstere.

Fugtel.

Jeg maa gjøre Fruen opmærksom paa, at Det, vi havde den Ære at synge, kaldes en Qvarktorkium.

Simon.

Ja richtig! den Art von Musik er nu meget meer i Mode als die andere Duetter. Jeg mødte just diesen

Morgen po Gaden min gode Ven, sin Excellentz Geheimerath von Stein, og han sagde til mich: Nu min gode Hr. Simon, hvor skal De hen so tidlig? Vil De inte go lidt hjem med mich und drikke en Glas El, og rige en Pibe Tobak? Men jeg svarte ham: Nei det kan jeg min Seel ikke, Deres Excellentz; thi jeg skal just hen og gere Preve po en Duet som jeg skal singe med tre andre gode Venner, og som kaldes en ..... hvad var det nu?

Fugtel.

En Quarktorkium.

Simon.

Richtig! en Quark ..... na gleichviel! — Hvorpo sin Excellentz svarte: Ja den Hr. Simon veed so Skam nok hvad han ger; han har altid den nieste Smag.

(Det banker paa Døren i Baggrunden.)

Fruen.

Kom ind!

Ellevte Scene.

De Forrige. En Kjeldersvend.

Svenden.

Jeg skal hilse saa flittig fra Viinhandler Wassermann, og bede Fruen ikke forsmaae til sin Geburtsdag to Ankere god Medoc.

Fruen (affides).

Min Gud! hvorledes gaaer det til? (Til Svenden). Hvem er den gode Mand?

Svenden.

Viinhandler Wassermann paa Christianshavn.

Fruen.

Naa saaledes. (Affides.) Skam faae jeg, om jeg kan begribe det. (Til Svenden). Jeg beder hilse og takke saameget. — Lille Trine, vil du laane mig en Rigsdaler endnu, saa gjør det ialt 14 Rdlr. 2 Mk.

Trine.

Gjerne, Fru Bittermandel.

(Gaaer ind i Cabinettet.)

Svenden.

Men saa skulde jeg spørge Fruen, om De havde en Kurv at give mig med til at tage Flaskerne i, thi Hr. Wassermann havde idag slet ingen Viinkurve tilovers.

Fruen.

Naa det var jo godt at jeg beholdt Madam Rars Kurv, saa kan jeg tømme den og hente Viinflaskerne i den. Og vil De saa bede Hr. Wassermann, om han vil gjøre mig den Ære at komme her iaften med Kone og Børn, til Theevand, Concert, Fesperkost, Bal og Souper, Bouillon om Natten, og Kaffe om Morgenen.

Svenden.

Jeg takker paa Herrens og Madamens Vegne,

men hvad Madamen angaaer, saa er hun død for over tre Aar siden.

Fruen.

O det gjør mig hjertelig ondt! men Børn har han dog?

Svenden.

Ja, elleve Piger og sexten Drenge.

Tennemann (til Frøkenen).

Gu bevas! Det var faslig många Barn. (Til Svenden.) Har han dem alle med een Hustru?

Svenden.

Nei han har været gift tre Gange.

Fruen.

Naa saa haaber jeg at see dem alle syv og tyve.

Simon.

Den Viin er min Seel demmelig dir betalt.

Fruen.

O det er jo Børn! De faae bare lidt Smørrebrød og Hindbær-Eddike.

Trine
(som imidlertid er kommen tilbage).

Vær saa god, Fru Bittermandel.

Fruen (til Svenden).

Der, min Ven, har Han Drikkepenge; saa stoler jeg paa at Han besørger Vinen ordenlig herhen.

Svenden.

Det skal jeg nok, Frue, og maa jeg saa bede om Kurven.

Fruen.

Ja, det er sandt, nu skal jeg gaae og tømme den.

Zierlich.

Nei, dyrebare Frue, berøv ikke Selskabet Deres saa meget attraaede Nærværelse. Jeg gaaer at tømme Kurven. Undskyld blot at jeg i Deres Overværelse trækker min Kjole af, og lægger den ind i Skabet saalænge.

Fruen.

Tag Dem iagt, kast den ikke ovenpaa Wiener-Tærten, som staaer der.

Zierlich
(idet han lægger Kjolen ind i Skabet).

Gud forbarme sig, hvilken deilig Tærte!

(De gaae Alle hen og see den.)

Frøkenen.

Det er et Mesterstykke!

Fugtel.

Et Kunstværk!

Simon.

Hvor har De faaet den fra?

Fruen.

Fra Conditor Papageno, hvis Datter gaaer her i Skolen.

Zierlich (til Svenden).

Kom saa! (Gaaer med Svenden.

Tolvte Scene.

De Forrige, undtagen Zierlich og Kjeldersvenden.

Fruen.

Dersom jeg dog vidste, hvorledes jeg kommer til den Ære at Viinhandler Wassermann sender mig en Present?

Frøkenen.

Ih det er jo let at begribe! Manden har jo elleve Døttre, han vil formodentlig sætte nogle af dem i Skole her.

Fruen.

Det kan være. Men siden jeg nu har den Lykke at see Dem samlede her, mine Herrer, saa siig mig, om jeg ogsaa tør regne paa at De Alle holde Ord i Aften. De synger dog Deres Arie, Hr. Simon, den om de to Tanter?

Simon.

Na, den italienske, nu veed jeg hvad De mener. (Han synger paa Mel. af Di tanti palpiti, di tante pene.) „Din Tante Tæl til ti, din Tante Lene!" — Ja min Seel skal jeg singe den.

Fruen (til Fugtel).

Og De?

Fugtel.

Jeg udfører min Fløite-Concert i ethvert Tilfælde. Men jeg har tillige det bedste Haab om at faae den lille Kink med, De veed nok, en Søn af Vaagekonen paa almindelig Hospital. Det er et ualmindeligt Talent. Naar De faaer ham at høre ved Guitaren, naar han synger: Gid du var min og det Smilendes Haab og Luk op for den lille Person, saa skal De forundre Dem; han synger nogle allerkjæreste Arier. Og saa bringer jeg to af mine Colleger med, to Studiosusser Chirurgiæ, hvoraf den ene spiller Violin, og den anden Contrabas.

Fruen.

Og saa spiller De for os ved Ballet, ikke sandt?

Fugtel.

Vi skiftes, Frue, vi skiftes, for at vi alle kan faae dandset. De skal ikke komme i Forlegenhed. Hvad Kink angaaer, han dandser ikke, han spiller med Fornøielse hele Natten sin Violin.

Fruen.

Nei det er jo Synd for det stakkels Menneske, han maa tilsidst falde i Søvn derover.

Simon.

Ei was! han er jo en Søn af en Vaagekone, so maa han min Seel kunne staae sig.

Fruen.

Ja det siger De nu for Spøg.

Simon.

Nei min Seel om ich ger. Veed De ikke nok at Alting er arvelig. En Søn af en Bonde bestemmer sig gemeenlig til Ackerbrug, og bliver Bonde; en Søn af en Greve bliver gemeenlig en Greve, og en Søn af en Vaagekone er gemeenlig meget fix og aarvaagen.

Tennemann.

For øvrigt skal jeg arrangera den hele Balen, og sjelf spela Violen, om det skulde gjøres behov.

Vinke.

Hvad mig angaaer, saa tør jeg ikke paatage mig Andet end at bringe Damernes Coiffure i Orden, ifald Nogen skulde behøve min Tjeneste. Jeg skal bringe nogle Flasker Ole Colonne med.

Fugtel.

Og jeg skal i Morgen tidlig barbere alle Herrerne, inden de gaae herfra.

Fruen.

Er det ikke, som jeg siger? Med saadanne Venner har man ingen Nød.

Trettende Scene.

De Forrige. Zierlich kommer hurtigt ind, og tager sin Kjole ud af Skabet, og trækker den paa.

Zierlich.

Gesvindt, lad mig faae min Kjole! Madam Rar er ved Døren, jeg saae hende gaae over Gaarden.

Fruen.

Hvor har De tømt Kurven?

Zierlich.

I Forstuen, for Hastværks Skyld. Jeg har væltet det hele Overflødigheds-Horn ud paa Gulvet, derfra kan vi let faae transporteret det hen i Kjøkkenet.

Fjortende Scene.

De Forrige. Madam Rar.

Madam Rar.

God Dag, gode Frue, god Dag! og tusind Lykønskninger til Deres gode Geburtsdag.

Fruen.

Jeg er ganske skamfuld over alle de gode Sager, De har sendt mig.

Madam Rar.

O Bagatel! det er ikke værdt at tale om. — God Dag, Trine!

Trine.

God Dag, lille Moder!

Madam Rar.

Nu hvorledes skikker Trine sig, min gode Fru Bittermandel?

Fruen.

Vel nok, Madam Rar, det er saamænd den flittigste

og artigste Elev, vi har her i Institutet. Med hende vil De nok blive fornøiet, hun gjør en ypperlig Fremgang.

Madam Rar.

Ja Gud give det! Det er saamænd en svær Byrde at opdrage saadant et Pigebarn, og et stort Ansvar for Gud og Mennesker.

Frøkenen.

Vi ere meget vel tilfredse med hende.

Zierlich.

Udmærket godt med Kryds.

Tennemann.

Ja Kors! Mamsellen er mycket bra i sine Ting.

Madam Rar.

Jeg takker Gud daglig paa mine Knæ, fordi jeg har faaet hende paa et godt Sted og vel ud af Huset. Jeg har saa Meget at tage vare paa hjemme i min Boutik, at jeg umulig kunde holde Øie med hende. Der er nu denne forbandede Dreng, denne hersens Hans Mortensen, som vil lege Kjæreste med hende, og render efter hende allevegne. Jeg beder Dem fremfor Alt, Frue, at passe vel paa at han ikke kommer her.

Fruen.

Gud bevares!

Frøkenen.

Nei det kan De være rolig for.

Madam Rar.

Ja for De kan troe, det er en intrigant Krabat. Han practiserer sig ind allevegne. Om det saa var imorges, saa kom han saamænd og snusede omkring i Boutiken, og gjorde sig saa vigtig, som om han havde Statssager at forebringe, men det var ikke Andet end et Paaskud for at see om Trine ikke skulde være der. Men De kan troe, jeg feiede ham ogsaa afsted, saa han fik Been at gaae paa. Og saa stjal han mig ovenikjøbet en halv Snees Borsdorffer-Æbler.

Fruen.

Jeg lover Dem høit og helligt, at han skal aldrig sætte sine Been mere her. Han har saamænd ikke været her siden Juul.

Madam Rar.

Ja min gode Frue, jeg stoler paa Deres Løfte, for jeg vil slet ikke at Trine skal have nogen Commers med den forbandede Dreng. Men lad os nu ikke mere tale om Det. (De sætte sig om Kaffebordet). Trine har gjort prægtige Fremskridt i Syning. Det var en kostelig Skjerm, som hun forærte mig til min Geburtsdag.

Frøkenen.

Ja De maa ogsaa vide, det var et Examens-Stykke.

Madam Rar.

Men uden Fortrydelse, hvoraf kom det at jeg maatte betale fem Rigsdaler for den, da hun dog selv

havde seet den? Det er saamænd ikke for de snavs Penge, jeg spørger derom ....

Frøkenen.

O de fem Rigsdaler! Nu veed jeg hvad De mener. Det skal jeg strax forklare Dem! Seer De, til Examenstiden har Enhver saa Meget at tage vare paa, at Ingen kan faae gjort med egen Haand blot Halvparten af sit Arbeide. Det er Skik og Brug at lade fattige Piger i Byen sye Examens-Arbeiderne færdige, og saa giver man saadan En en Rigsdalers Penge derfor.

Madam Rar.

Fem Rigsdalers Penge vil De nok sige.

Frøkenen.

Jeg beder om Forladelse, jeg fortalte mig.

Madam Rar.

Ja Gud bevares! det var saamænd ikke derfor, jeg spurgte derom. De Penge ere meget vel anvendte. Men siden jeg nu engang er her, kunde jeg ikke faae at høre en lille Prøve paa Trines Fremgang i sine Videnskaber? Jeg seer at her er baade Lærer og Lærerinde tilstede.

Zierlich.

Madam! De har at befale. Lad os begynde med Geographien. Siig mig, lille Trine, hvor ligger Amsterdam?

Trine.

Det er Hovedstaden i Engelland.

Zierlich.

Stop!

Madam Rar.

Nei det er min Tro ikke saa. Saa ulærd jeg er, saa veed jeg dog at Amsterdam ligger i Holland, for derfra faaer man deilige hollandske Østers.

Zierlich.

Ja hun vidste det meget godt; hun fortalte sig kun. Men De seer dog, hun kom det temmelig nær; thi Holland er nær ved Engelland, og desuden ende begge disse Landes Navne paa Stavelsen Land. Nu skal De see. (Til Trine.) Siden du nævnede Hovedstaden i Engelland, hvad hedder den da? Nu? — Lon — Lon — Lond —

Trine.

London.

Zierlich.

Meget rigtig. Hvor mange Indbyggere har London?

Trine.

Over fire tusinde.

Zierlich.

Ja det er vist.

Madam Rar.

Ja det er det min Tro ogsaa, for der skal endnu være flere Mennesker i den ene By end i Kjøbenhavn og Christianshavn tilsammen. — Men lærer hun ogsaa sin Religion?

Zierlich.

Tilvisse. Lad høre, Trine: Mod hvem har Mennesket Pligter?

Trine.

Mennesket har Pligter, først imod sig selv, ... for det Andet .... for det Andet ....

Zierlich.

Ja lad os kun blive staaende ved det Første. Hvilke ere Menneskets Pligter imod sig selv?

Trine.

At spise, drikke, klæde sig, erhverve Formue, holde sig reenlig og overhovedet gjøre Alt hvad som tjener til Selvopholdelsen.

Madam Rar.

Det kunde hun min Tro perfect. Men hvordan gaaer det med Sprogene?

Frøkenen.

Trine, læs et Stykke Fransk for din Moder. Tag Hallagers Læsebog.

Trine (tager Bogen).

Hvor skal jeg læse?

Frøkenen.

Slaa op paa første, bedste Sted. Der!

Trine (læser).

„Laissez la vanité.“ — Laissez —

Frøkenen.

Laissez? lad sa — lad sa --

Trine.

Lad fare.

Frøkenen.

Rigtig. Videre.

Trine.

La vanité —

Frøkenen.

Nu? hvad er vanité? Van-i-té?

Trine.

Lad fare at komme Vand i Thee. (Læser.) „Donnez moi une marque“ .... Giv mig en Mark.

Madam Rar.

Det gaaer saamænd rask.

Frøkenen.

Det er Nok. Nu skal De høre, hun taler ogsaa Sproget. (Til Trine.) Marchez vous quelquefois dehors et promenez? Allons, courage, ma petit mademoiselle!

Trine.

Oui comça.

Frøkenen.

Combien êtes vous âgé?

Trine.

Oui comça.

Frøkenen.

Il est bien-tôt été. Voulez vous prendre avec l'institut au jardin des bêtes?

Trine.

Oui comça.

Madam Rar.

Det gaaer som en Kjep i et Hjul. Vel svarer hun ikke Meget .....

Fruen.

Men det Lidt, hun siger, er vel anbragt.

Zierlich.

Man maa netop forstaae et Sprog grundigt, for at kunne udtrykke sig deri med den fornødne Korthed.

Tennemann.

Mamsellen har en ofantlig vakker Accent uti Franskyskan.

Zierlich.

Det Tydske gaaer ligesaa godt. (Til Trine.) Wann sollen Sie zu Confirmation stehen?

Trine.

Sechzig Jahr.

Madam Rar.

Ja det kan jeg forstaae. Hun siger, naar hun bliver sexten Aar. Ja det er nu Altsammen meget godt; de Sprog kan komme hende til Nytte, naar hun skal handle og kjøbslaae med Fremmede i Boutiken. Men der er endnu en vigtig Ting tilovers, og det er Regning; ja det er saamænd det Allervigtigste for en Pige i hendes Stilling. Staaer hun sig godt i Regning?

Zierlich.

Det forstaaer hun fra Grunden af. Trine, hvad er Regula de Tri?

Trine.

Det er saadant Noget som: naar et Pund Kirsebær koster to Mark og otte Skilling, hvad koster saa en Parquet-Billet?

Madam Rar.

Aa Snak, Barn, der er jo ikke Comedier i Kirsebærtiden.

Zierlich.

Ja jeg skal have den Ære at sige Dem, hun mener en Parquet-Billet til Morskabs-Theatret paa Vesterbro.

Madam Rar.

Ja det er en anden Sag. Kan hun da regne det Stykke ud?

Zierlich.

Det er rigtignok noget vidtløftigt.

Madam Rar.

Ja jeg forlanger det ikke. Men jeg gad nok høre hendes Fremgang i Musik.

Frøkenen
(sætter sig ved Claveret).

Kom, Trine, syng din Arie. (Synger.) „In diesen heilgen Hallen." — Naa kom nu.

Trine.

Nei jeg er saa forkjølet; jeg er ganske hæs.

Madam Rar.

Et lille Stykke.

Frøkenen.

Det gaaer nok. (Præluderer.) Naa hvor bliver du af?

Trine.

Jeg kan virkelig ikke.

Frøkenen.

Aa Snak, det gaaer nok.

Trine
(gaaer bort fra Claveret, og vender sig til de Andre).

Mel. An dem schönsten Frühlingsmorgen.

1.

Nei det maae De mig forlade,
Jeg idag ei synge kan,

Ei en eneste Roulade
Jeg at gjøre var istand.
Hvis jeg skal, Mama,
Faaer jeg tralle da:
La la la la la la la.

(Frøkenen reiser sig fra Claveret.)

2.

Ja for Snue, jeg Dem sværger
Kan jeg knap en Node see.
Selv den lette Fidelberger
Vil ei gaae.

Frøkenen (corrigerende).

„Fidèle berger“.

Trine.

Hvis jeg skal, Mama,
Faaer jeg tralle da:
La la la la la la la.

Madam Rar.

Ja ja, naar hun ikke kan synge, saa vil vi ikke heller plage hende.

Tennemann

(tager sin Violin op af Lommen).

Men sedan Mamsellen ikke er enrhumerat paa Føtterne, saa kan hun låta see sine Progresser uti Dans. Allons, à votre place. (Til Madam Rar.) Dette her er en Pas de deux, som jeg har componerat for Frøknerna

Gyldenasparges, Døttrar af Excellencen Greve Gyldenasparges, som er gift med en Dotter af Baron Silverkartoffel. Det er en stor Seigneur uti Sverrige. Jeg har i många Aar varit Dansmestare hos hans Famille. Attendez; Mamsellen vil nu dansa Solo, men det er dog en Pas de deux; jeg vil sjelf figurera deri, før at gi Madamen en Idee om Ensemblen. (Til Trine.) Eh bien, commencez.

(Under denne Replik flyttes Kaffebordet hen i Baggrunden paa høire Side af Døren. Alle sætte sig ned i en Række paa venstre Side. Tennemann spiller, Trine dandser under følgende Sang. Han figurerer med hende, og gnider af og til paa Violinen.)

Mel. af Cendrillon: A quoi bon la richesse.

1.

Tennemann.

En avant deux, en arrière!
Uttilbeens! Hufvud rak!
Saa! det er en annan Sak!
Var lite meer légère!
Queue de chat! Nu giv mig Handen,
Først den ena, saa den anden.
Animeer fin Mouvemang!
Ja hun har et stort Talang.
Staa! Staa!
Nu dansar jag ena, Mamsellen seer derpaa.
Saa vakker en Solo vist aldrig før man saae.

Chor.

Saa prægtig en Solo vist aldrig før man saae.

2.

Tennemann.

Hvad er Detta? ta mig tusen!
Uttilbeens, har jeg sagt!
Vil Mamsellen give Agt!
Vred blir jeg i Kabusen.
Hun maa troe, hun tør ei fjase.
Runda Armar! Avec grâce!
Hufvud rak! Hold Takt! ça ça!
Saa! nu gaaer det mycket bra,
Staa! Staa!
Nu dansa vi sammen; hur vakkert er ei Det!
Saa Hvar â sa place, og tilsidst en Pirouette.

Chor.

Vist aldrig vi skued saa stolt en Pirouette.

Madam Rar.

Naa det maa man sige, om hun aldrig havde lært Andet, saa har hun lært Dandsen tilgavns.

Tennemann.

Nær Madam er satisfaite, saa er jeg mycket flatteret derøver.

Madam Rar.

Ak jeg kan næsten ikke bare mig for at græde af Glæde over min Datters store Fremskridt i sine Videnskaber. Ja saadant et Barn er lykkeligt, dersom hun bare skjønnede derpaa.

Fruen.

Der bliver ingen Umage sparet med hende.

Frøkenen.

Nei det veed Gud!

Zierlich.

Vi gjøre Alt for at danne hende til et værdigt qvindeligt Medlem af Samfundet.

Madam Rar.

Ja hun er i gode Hænder, og De kan stole paa min Erkjendtlighed.

Femtende Scene.

De Forrige. En Tjenestepige.

Pigen.

Her er Bud fra Viinhandler Wassermann med Flaskerne.

Fruen.

Hvor er de?

Pigen.

Svenden og to Karle staae her udenfor med dem; han spørger, hvor han skal sætte dem.

Zierlich.

Lad dem kun blive i Kurven. Jeg skal nok selv besørge dem paa deres Plads. Siig til Svenden, at han ikke behøver at opholde sig. (Pigen gaaer.)

Madam Rar.

Naa jeg vil ikke opholde Dem længere. De har Nok at bestille. Jeg kommer igjen iaften. Hvad Tid er det?

Fruen.

Selskabet samles Klokken fem.

Madam Rar.

Meget vel. Farvel, farvel! Dersom det var muligt, jeg kunde faae min Kurv tilbage i Eftermiddag, saa var det mig kjært.

Fruen.

Den skal blive Dem tilsendt om lidt.

Madam Rar.

Det haster ikke. (Til Frøkenen.) Naa, hvordan blev det med Presenten?

Frøkenen.

Vi tog det Shawl til halvfjerds. Børnene bringe det med iaften.

Madam Rar.

Ja det var ogsaa det Rigtigste. Nu farvel!
(Gaaer).

Fugtel.

Jeg maa ogsaa anbefale mig indtil videre. Jeg har endnu nogle Kunder at barbere.

Simon.

Jeg denker, vi gaae Allesammen. Det er jo Tid at spise til Middag.

Fruen.

Vil De spise til Middag?

Simon.

Ja det forstaaer sig.

Fruen.

Det gjør vi ikke. Vi har drukket Kaffe. Nu gjemme vi vor Appetit til den gode Souper inat Klokken to.

Simon.

Nei jeg bedakker mig, solænge kan jeg ikke gaae med en fulten Mave.

Vinke.

Naa kom nu!

(Tennemann, Simon, Vinke og Fugtel gaae.)

Fruen (til Zierlich).

De bliver dog?

Zierlich.

Ja min bedste Frue, jeg bliver for at gaae Dem tilhaande.

Frøkenen.

Farvel saalænge; jeg skal endnu informere i Miss Lumpkins Institut, og derefter har jeg et Ærinde i

Nærheden af Sølvgadens Caserne, og det er tilforladelig sandt, jeg skal ogsaa op i Industrien, men jeg er her igjen inden Klokken fem. Jeg spiser heller ikke til Middag.

(Gaaer.)

Zierlich.

Hvad mener De, Frue, var det ikke bedst at sætte Kurven for det Første her ind i Stuen? Saa kan vi herfra transportere Viinflaskerne ind i Salen, eftersom vi bruge dem.

Fruen.

Jo det var nok det Bedste.

Zierlich.

Nu saa vil jeg selv besørge den herind.

Fruen.

Nei det er jo en Skam.

Zierlich.

O ingenlunde! Tillad blot at jeg trækker min Kjole af.

(Trækker den af og lægger den ind i Skabet.)

Fruen.

Og naar De er færdig med Det, saa kunde De nok komme ind til mig, for at følge mig i et Par Ærinder ud i Byen. Jeg har endnu nogle Smaating at kjøbe ind til iaften.

Zierlich.

Med allerstørste Fornøielse.

(Gaaer.)

Fruen.

Trine! Kan du endnu laane mig to Rigsdaler?

Trine.

Jeg har endnu en Femdaler-Seddel, den er til Fru Bittermandels Tjeneste.

Fruen.

Nu saameget desbedre, min lille Trine, saa skal du have nitten Rigsdaler, tre Mark ialt. (Trine gaaer.) Pas saa paa Døren, Constance, mens jeg er ude. (Raaber ud af Døren i Baggrunden.) Kom saa ind og tag Kaffetøiet ud og sæt Alting i Orden. (Til Constance.) Og lad saa Kurven med Viinflaskerne tømme, og naar den er tom, saa lad En gaae hen med den til Madam Rar.

Trine (kommer).

Vær saa god, Fru Bittermandel!

Fruen.

Tak, mit Barn!

(Gaaer ind i Cabinettet tilhøire.)

(Tjenestefolkene komme ind og rydde op. Zierlich kommer med Kurven, som bæres af et Par Karle, og lader den sætte foran Claveret. Karlene gaae.)

Zierlich.

Man skal ikke sige om mig, at jeg er storagtig.

Gud veed, jeg slider idag som en Hest. Men blot ikke mine gode Klæder tage Skade, saa er det ligemeget.

(Gaaer hen og tager Kjolen ud af Skabet og tager denpaa, og gaaer ind i Cabinettet tilhøire. Tjenestefolkene ere imidlertid blevne færdige, og gaae.)

Sextende Scene.

Constance. Trine.

Constance.

O Trine, jeg er færdig at gaae fra Forstanden! Hvilken forfærdelig Formiddag!

Trine.

Ja du har Noget at tale om, men hvad skal jeg sige, som saadan har maattet holde her og ladet mig examinere i alle Videnskaber og Kunster?

Constance.

O intet Andet end det! Men jeg, som endnu ikke har kunnet komme til at læse mit Brev! (Tager det frem.)

Trine.

Du arme Stakkel! Ja du er rigtignok at beklage. — Men ere vi nu ogsaa sikkre!

Constance.

Jeg kan ikke vente længere.

Trine.

Skynd dig da, inden Fru Bittermandel faaer taget sit Tøi paa.

Mel. af Figaros Giftermaal: Su l'aria: Che soave zefiretto.

Trine.

Lad høre!

Constance (læser).

„Lad din Yndlingsblomst dig minde" —

Trine.

Din Yndlingsblomst dig minde!

Constance.

„Om den Ven, der har dig kjær!"

Trine.

Om den Ven, der har dig kjær!

Constance.

„Blomster spire, Blomster svinde" —

Trine.

Hvordan løb det?

Constance.

„Blomster spire, Blomster svinde" —

Trine.

Blomster spire, Blomster svinde!

Constance.

„Han dog er dig stedse nær."

Trine.

Han dog er dig stedse nær!

Begge.

Han dog er dig stedse nær!

Constance.

Vil du læse det, Trine?

Trine (læser).

„Lad din Yndlingsblomst dig minde" —

Constance (læser).

„Om den Ven, der har dig kjær!"

Trine.

„Blomster spire, Blomster svinde" —

Constance.

„Han dog er dig stedse nær."

Begge.

Han dog er { dig / mig } stedse nær.

Syttende Scene.

De Forrige. Fru Bittermandel.

Fruen.

O Gud hjelpe mig! der staaer hun min Sjæl, og læser Brevet. — Constance, hvad er det for et Brev?

Constance.

O det er Ingenting!

Fruen.

Ingenting? det er et Brev, siger jeg.

Constance.

Nei saamænd er det ikke. Er det vel et Brev, Trine?

Trine.

Nei sandelig er det ikke.

Fruen.

Ja, I to ere i Ledtog med hinanden. Men jeg siger, det er et Brev, og jeg veed ogsaa, fra hvem det er.

Constance.

De tager feil, Tante!

Fruen.

Nei saamænd gjør jeg ikke. Giv mig det strax.

Constance.

O Gud!

(Giver hende det.)

Fruen.

Naa, nu skal vi da see. Hvor har jeg dog mine Briller? (Lægger Brevet hen paa Bordet, og søger i sin Sypose.) Det er sandt, de ligge i mit Chatol. (Vil gaae.) Nei men jeg er ikke gal at lade jer To blive her alene. Vær saa

god og følg med mig, ellers lægge I kun Raad op om hvorledes I skulle bedrage mig.

Constance.

Hvor kaff dog Tante troe . . . .

Trine.

Hvor kan dog Fru Bittermandel sætte sig saadant Noget i Hovedet?

Fruen.

Ingen Snak! Vil I følge med! Hun driver dem hen ved Døren tilhøire.) Det er sandt Brevet! — Ja det kan blive liggende.

(De gaae.)

Attende Scene.

Sigfrid Møller springer ud af Kurven.

Sigfrid.

Det var godt, det gik saadan. (Snapper Brevet til sig.) Har jeg ikke Noget at lægge istedenfor? (Søger i alle Lommer.) Et ligegyldigt Brev? Nei! — Det er da fordømt! — (Trækker et Papiir op af Lommen.) Dette her? Nei det kan jeg ikke skille mig ved, dette er et altfor kostbart Document, som engang i Tiden skal komme mig til Nytte. (Trækker et andet Papiir op af Lommen) Dette da? — en Skræddderregning? — ja den vil jeg lægge paa Bordet. — Ha! — jeg hører dem allerede komme.

(Springer igjen ind i Kurven.)

Nittende Scene.

Sigfrid skjult. Fru Bittermandel med Briller paa Næsen. Constance. Trine. Zierlich.

Fruen.

Naa nu skal vi da see.

Zierlich.

Min bedste Constance, det er jo grueligt hvad jeg maa høre om Dem! De tager imod hemmelige Breve?
(Han vil tage Papiret.)

Constance
(stiller sig i Veien for ham og Fruen).

O skaan mig, jeg beder Dem! jeg vil tilstaae Alt. Det er et Brev, et Vers.

Fruen.

Et Brev! sagde jeg det ikke nok?

Zierlich.

Og ovenikjøbet paa Vers! Nei det er grueligt!

Fruen.

Bekjend strax, fra hvem det er.

Constance.

O Gud! fra —

Zierlich.

Fra Snedkeren, jeg veed det! Og jeg som har

været til Nar, og bragt Dem det i Bouquetten! Ja jeg skal tilforladelig ikke tiere være Deres Nar, det kan De troe.

Constance.

O jeg beder Dem saa meget, De maa ikke læse det!

Fruen.

Jo min Sjæl vil jeg læse det! tro mig nu, jeg bandede.

Zierlich.

Her hjelper ingen Snak.

(Griber Papiret.)

Samme Melodie.

Fruen.

Lad høre!

Zierlich (læser).

„For en Vest at repareres“

Fruen.

En Vest at repareres!

Zierlich.

„Fire Mark betalt til Tak“ —

Fruen.

Fire Mark betalt til Tak?

Zierlich.

„Hvorfor skyldigst her qvitteres."

Fruen. Constance. Trine.

Hvad er Dette?

Zierlich.

„Hvorfor skyldigst her qvitteres!"

Fruen.

Hvorfor skyldigst her qvitteres!

Zierlich.

Hvad er det for tosset Snak?

Fruen.

Hvad er det for tosset Snak.

Begge.

Jeg forstaaer ei denne Snak.

Zierlich.

Vil De læse det, Frue?

Fruen (læser).

„For en Vest at repareres" —

Zierlich (læser).

„Fire Mark betalt til Tak" —

Fruen.

„Hvorfor skyldigst her qvitteres."

Zierlich.

Hvad er det for tosset Snak?

Alle Fire.

Hvad er det for tosset Snak!

Fruen.

Men hvad vil det dog sige? Det er jo ikke Andet end en Skræddderregning.

Constance.

Ja Tante, jeg har jo aldrig sagt Andet.

Fruen.

Du tilstod jo, at det var et Brev.

Zierlich.

Et Vers!

Trine.

Veed Fru Bittermandel ikke, at Skræddderregninger kaldes Kjærlighedsbreve og Nytaarsvers?

Fruen.

Ti stille! Der er Ingen som taler til dig.

Zierlich.

Men uden Fortrydelse, min smukke Jomfru, hvor har De faaet den Regning fra?

Trine.

En af Rullepølserne til Festen iaften var indsvøbt deri, og saa tog jeg den, for at have Noget at læse.

Zierlich.

Ih din Strik! naar du vilde læse, kunde du da ikke finde en Aand og Hjerte mere forædlende Lecture end denne?

Fruen.

Ja vi har gjort Constance Uret for denne Gang Men vær nu god igjen, min Pige, og pas vel paa Huset, og glem ikke at tømme Kurven og lade den bringe hen til Madam Rar. Jeg vil dog tage Nøglen af Døren. (Lukker Døren tilhøire af og tager Nøglen i Sypofen.) Kom Hr. Zierlich!

(Fruen og Zierlich gaae ud af Døren i Baggrunden.)

Tyvende Scene.

Constance. Trine. Sigfrid i Kurven.

Constance.

Men jeg kan ikke komme mig igjen af min Forundring. Hvordan er dog Dette gaaet til?

Trine.

Jeg troer, her maa være en Nissebuk i Stuen, men den er idetmindste af en god Sort.

Constance.

Brevet maa dog ligge her et Sted. (De søge.) Det Værste er, at jeg nu ikke rigtig kan huske det Vers, som stod deri. Hjelp mig, Trine, at huske paa det.

Trine.

„Lad din Yndlingsblomst dig minde." Det var det første.

Constance.

„Om den Ven, der har dig kjær." Det var det andet.

Trine.

„Blomster spire, Blomster svinde." Det var det tredie.

Constance.

Men nu det fjerde?

Trine.

Hvordan var nu det fjerde?

Sigfrid
(springer ud af Kurven).

„Han dog er dig stedse nær."

Constance. Trine.

Ah, ah!

Sigfrid.

Bliv ikke bange, jeg er ingen Nissebuk, men i dette Øieblik den lykkeligste Elsker, der nogensinde har gaaet i en Snedkers Lignelse.

Trine.

Naa det maa jeg sige! det har jeg endnu aldrig oplevet i mine Romaner, at Elskeren er kommen i en

Kurv. Men hvordan gaaer det til? (Seer ned i Kurven.) Hvor er Viinflaskerne?

Sigfrid.

O dem kan De søge længe efter! Det var en List, jeg tillod mig, at sende en god Ven herop som Kjeldersvend, for paa denne Maade at komme ind i dette tillukkede Kloster. Jeg saae just ved en Hændelse Madam Rars Kurv blive baaren her hen, og sagde ved mig selv: Naa denne Kurv er da som gjort til at være Kjærligheds Postvogn. Jeg kunde nok tænke, at her idag var oprørt Vand, og deri er jo godt at fiske.

Trine.

Men saaer Fru Bittermandel da ingen Viin?

Sigfrid.

Af mig ikke.

Trine.

Men af Hr. Viinhandler Wassermann?

Sigfrid.

Jeg kjender ingen Viinhandler i hele Byen, der hedder saadan.

Trine.

Naa det vil give en artig Confusion iaften.

Constance.

Hvilken forvoven Spøg!

Sigfrid.

Kun hvo som vover, vinder.

Trine.

Og saa har ovenikjøbet Rivalen bragt Elskerinden baade Deres Brev og Dem selv! O det er fortræffeligt! ja han faaer rigtignok en deilig lang Næse!

Constance.

Og jeg som troede, du reent havde glemt mig!

Sigfrid.

Glemme dig, min Constance! nei det gjør jeg aldrig!

Constance.

Jeg havde rigtignok ikke glemt dig. Men det er heller ikke for Intet, jeg hedder Constance.

Sigfrid.

Ja men jeg hedder Sigfrid, det betyder Seir og Fred. Jeg skal beseire alle Hindringer, og slutte en fordeelagtig Fred med mine Modstandere.

Constance.

Gid det var saa vel! Men hvorfor har jeg ikke seet dig i saa lang Tid?

Sigfrid.

Hvorledes skulde jeg vel være kommen herind? Min Rival, som Trine kalder ham, passer jo paa som

en Smed. Hvis ikke denne overordenlige Leilighed havde tilbudt sig . . . .

Trine.

Ja den var rigtignok overordenlig.

Sigfrid.

Men lad os ikke mere tænke paa den forbandede Blæksmører, den Stileretter, den Glosebog, den evige Grinebider, — den Poet! Nei en Snedker, det er dog en ganske anderledes Karl. En Snedker er just en Mand for en smuk og elskværdig Pige.

Constance.

Synes dig det?

Sigfrid.

Hør efter, saa skal du høre, jeg har Ret.

Mel. af Dragedukken: I Haven gik Signe, en Rose at saae.

1.

Sigfrid.

Naar Snedkeren fører til Hjemmet sin Brud,
Ei finder hun nøgne de Vægge;
Med Sofa, med Skab har han smykket dem ud,
Stolt stande de Meubler i Række.

2.

Der sidde de To saa beqvemt vel et Aar,
Og see paa de Vægge saa smukke;

Men kommer saa Storken med blomstrende Vaar,
Han laver en nydelig Vugge.

3.

Constance.

Men kaldes hans Elskede bort fra hans Barm,
Da høvler han stille de Brædder,
Og bygger en Celle saa tæt og saa varm,
Og med sine Taarer den væder.

4.

Sigfrid.

Dog heller han sparer det Arbeid, den Graad,
Ved Lystighed Griller fortrænges.

Constance.

Men sorgfuld hun græder sig Kinden saa vaad,
Naar skilt fra den Elskte, hun længes.

5.

Sigfrid.

Ja Skilsmissen staaer som en frygtelig Magt.

Constance.

Den Livet og Glæden betvinger.

Begge.

Men Elskov og Mod, med hinanden i Pagt,
Skal laane dem frelsende Vinger.

Constance.

Stille! Jeg synes, jeg hørte Nogen gaae med Forstuedøren.

Trine

(løber hen ved Døren og lytter, og kommer tilbage).

Der er En derude.

Constance.

Gud! hvad skal vi gjøre!

Sigfrid.

Jeg springer i Kurven.

Constance.

Nei, nei! det gaaer ikke an. Du bliver opdaget. Kom herind saalænge.

(Gaaer ind med ham i sit Cabinet.)

Een og tyvende Scene.

Trine. Hans Mortensen med Bøger i en Rem, og spisende paa et Æble.

Trine.

Aa! er det intet Andet end dig?

Hans.

Intet Andet? Jeg synes, det er Nok, det.

Trine.

Du kommer til Uleilighed.

Hans.

Til Uleilighed? See see! det har man fordi man sværmer for saadan en tosset Tøs, og udfinder de allerkløgtigste Planer for at faae hende at see. Naar man saa har overvundet alle Hindringer, faaer man en Modtagelse som en Hund i et Spil Kegler.

Trine.

Naa hvad kløgtige Planer har du da udfundet?

Hans.

Der? vil du have et Æble? jeg vil dog ikke spise uden at byde dig.

Trine.

Ja, det er meget smukt at du byder mig de Æbler, som du har stjaalet fra min Moder.

Hans.

Stjaalet! Hvem tør sige at jeg har stjaalet?

Trine.

Det siger min Moder.

Hans.

Godt! hun skal lære at kjende mig. Hvo som angriber min Ære, over ham kræver jeg Hævn. Det skal koste hende hendes tre Mark.

Trine.

Hvordan det, lille Hans?

Hans.

Ja see det vidste jeg nok, nu er hun god igjen. — Jo det skal jeg sige dig, lille Trine. Siden din Moder siger at jeg stjæler, saa skal jeg nu ogsaa virkelig stjæle fra hende, til tre Marks Beløb.

Trine.

Men saa er du jo en Tyv.

Hans.

En Hjertetyv, lille Trine!

Trine.

En Æbletyv, lille Hans!

Hans.

Nei en Hjertetyv, lille Trine, ifald jeg stjæler dig fra hende.

Trine.

Naa? er det til tre Marks Beløb?

Hans.

Aa Snak, Trine! Du er over tretusind Mark Banco værd.

Trine.

Du taxerer rask. — Men hvad var det, du vilde fortælle om de Planer, dit kløgtige Hoved har udklækket?

Hans.

Det kan du spørge om? Synes du ikke at det er kløgtigt nok af mig at liste mig ind til dig den samme Dag da din Moder har forbudet mig at see dig, og da Lærer og Lærerinde, Tjenestefolk og hvad alt det Kram hedder, passe paa Dørene, for at forhindre mig Entreen?

Trine.

Hvordan har du da baaret dig ad dermed, min Søn?

Hans.

Det skal jeg sige dig. Jeg passede paa, da Fru Bittermandel og Hr. Zierlich gik ud, og saa stillede jeg mig lige under Kjøkkenvinduet, og saa tog jeg eet af disse Æbler — ja nu siger du vist igjen at jeg har stjaalet dem, men det er den skjændigste Usandhed.

Trine.

Godt, Hans! Mit Hjerte er overbeviist om din Uskyldighed.

Hans.

O fortryllende Svar! (Kysser hendes Haand.) Og saa slog jeg Æblet ind ad Vinduesruden, saa den klingrede i tusinde Stykker, og vips løb jeg ind ad næste Port, ind i Naboens Gaard, hvor jeg skjulte mig i et stort

Sukkerfad. Nu kom alle farende ud paa Gaden, for at see hvad det kunde være, og mens de Alle løb ned ad Gaden, for at faae fat paa Canaillen, saa smuttede jeg ind ad Gadedøren, som de havde ladet staae aaben paa vid Gab.

Trine.

Fy! det er jo Drengestreger.

Hans.

Hvad var det du sagde der? — Lad mig ikke høre det Ord engang endnu. Du snakker som du har Forstand til. — See her bringer jeg dig en Bog, en Reisebeskrivelse. Din Moder skjændte paa mig imorges, fordi jeg altid laaner dig Romaner. Hun sagde, det var bedre, jeg bragte dig Reisebeskrivelser, for at du kunde lære noget Nyttigt, som ikke fordærvede din Moralitet. See her er een, vil du see? den hedder: „Reise igjennem Ulykkens Huler og Elendighedens Boliger.“

Trine.

Tak skal du have.

Hans.

Du kan aldrig troe, hvad jeg har narret mange Mennesker April idag.

Trine.

Har du det, Hans? Lad mig høre Noget derom.

Mel. af Die Wiener in Berlin: War's vielleicht um eins

1.

Trine.

Siig mig, hvem der var
Allerførst din Nar.

Hans.

Peter Mule var
Allerførst min Nar.

Trine.

Det var en ypperlig Plan!
Men lad mig høre hvordan.
Hansemand, fortæl.

Hans.

Hør da!

Trine.

Nu vel!

Hans.

Han sov i Skolen i Krog,
Taus snapped jeg bort hans Bog,
Og vips nu løb han hjem igjen,
For at hente den.

Begge.

Han sov i Skolen i Krog,
Taus snapped { jeg / Hans } bort hans Bog,

Og vips nu løb han hjem igjen,
For at hente den.

Trine.	Hans.
O for vist	Ha ha ha
Ret en artig List!	Ha ha ha
Ha ha ha ha ha!	Ha ha ha
Ja min Hans	Ha ha ha
Er en Gale-Frands!	Ha ha ha
Ha ha ha ha ha!	Ha ha ha!

2.

Trine.

Siig mig, hvem du har
Dernæst havt til Nar.

Hans.

Ham som retter Stiil,
Narred jeg April.

Trine.

Det var en ypperlig Plan!
Men lad mig høre hvordan.
Hansemand, fortæl.

Hans.

Hør da!

Trine.

Nu vel!

Hans.

Jeg sagde: Mikkel Skersant
Kysser Malene galant.
Vips ud i Kjøknet foer han nu,
Thi han er jaloux.

Begge.

{ Jeg / Han } sagde Mikkel Skersant
Kysser Malene galant.
Vips ud i Kjøknet foer han nu,
Thi han er jaloux.

Trine.	Hans.
O for vist	Ha ha ha
o. s. v.	o. s. v.

3.

Trine.

Siig mig, hvem der var
Tredie Gang din Nar.

Hans.

Tredie Gang til Nar
Fik jeg Madam Rar.

Trine.

Det var en skammelig Plan!
Jeg vil ei høre hvordan.
Hans, er du da gal?

Hans.

Hør dog!

Trine.

Saa tal!

Hans.

Hun mig befalte paany
Evig min Trinemoer flye.
Vips jeg til dig herind mig stjal;
Hans er ei saa gal.

Begge.

Hun { mig / ham } befalte paany
Evig { min / sin } Trinemoer flye,
Vips { jeg / han } til { dig / mig } herind { mig / sig } stjal;
Hans er ei saa gal!

Trine.	Hans.
O for vist	Ha ha ha
En uskyldig List!	Ha ha ha
Ha ha ha ha ha!	Ha ha ha
Ja min Hans	Ha ha ha
Er en Gale-Frands;	Ha ha ha
Ha ha ha ha ha!	Ha ha ha!

Hans.

Aa jeg har narret mange Flere endnu, men det vilde blive for vidtløftigt at fortælle.

Trine.

Men er du da ikke selv bleven Aprilsnar?

Hans.

Jo pyt!

Trine.

Ja ja, min Dreng, det kan forestaae dig endnu.

To og tyvende Scene.

De Forrige. Constance.

Constance.

Men hvad er dog paafærde her? — Trine, hvad tænker du paa? Hans Mortensen her! Har du glemt din Moders og min Tantes strenge Befalinger? Hvordan vil det gaae, ifald de faae at vide at han har været her?

Trine.

Nei nu har jeg hørt det med! Du vil ordenlig raisonnere, du vil moralisere for Andre, du som selv i dette Øieblik . . . .

Constance.

Ti stille! Jeg har ikke et Ord at sige.

Trine.

Lad dine Øine falde paa den Kurv, der staaer, og gaa i dig selv.

Constance.

Det er Nok, Trine! gjør hvad du vil, men bær dig forsigtig ad. (Afsides, idet hun gaaer tilbage i Cabinettet.) Det er ret en slem Dreng.

Tre og tyvende Scene.

Hans. Trine.

Trine.

Nu har jeg aldrig seet saa galt.

Hans.

Hvad er det, Trine?

Trine.

Tænk dig, at hun vil give sig til at moralisere over at du er hos mig, hun som selv i dette Oieblik har sin Kjæreste Sigfrid Møller inde hos sig paa sit Værelse, ham der ligesaalidet tør komme her i Huset som du.

Hans.

Hvad siger du, Trine! O det er deilige Spænd! Saa ere vi nu to hemmelige Par.

Trine.

Naar hun kan have sin Kjæreste hos sig, hvorfor skulde jeg da ikke kunne have min hos mig?

Hans.

Ih det er ligefrem!

Trine.

O det er en ypperlig Historie! Hør engang, men du maa for Alting ikke fortælle det igjen . . . . .

Hans.

Jeg er taus som en Muur.

Trine.

Hr. Zierlich, som selv er forlibt i Constance, bragte hende i Formiddags en Bouquet, og deri laae et Brev fra Sigfrid Møller. Siden kom denne Kurv herop, og Fru Bittermandel troede, det var en Present fra en Vinhandler, som slet ikke er til; saa besørgede Hr. Zierlich Kurven selv herind, og hvem laa i Kurven? Sigfrid Møller.

Hans.

Evig forsoren! nei det er fortræffeligt! dette Paafund er næsten lige saa godt som mit at slaae Ruden ind.

Trine.

Det skulde jeg mene.

Hans.

Vel at forstaae, Trine! Var hans finere udtænkt, romantiskere end mit, saa viser mit derimod større Kraft og Mod. (I en læsende Tone.) Jo større Kraft, desmindre List. De modigste og ædleste Dyr ere de mindst listige.

Trine.

Ja du er et godt Dyr, men trods al din Kraft og alt dit Mod, saa maa du nu gaae, inden Fru Bittermandel kommer hjem.

Hans.

Jo paa det Lag! Nei nu vil jeg just blive. Saalænge Snedkeren ikke gaaer, saa gaaer jeg saagu heller ikke.

Trine.

Betænk hvad du siger! hvad kommer Snedkeren os ved?

Hans.

Meer end du troer. Hvis der skulde trække et Uveir af Skjænd op, saa slaaer Tordenen ned paa de høieste Steder; vi Smaa gaae nok frie i den almindelige Hurlumhei. Hvad er Høihed? Et Maal for det Høieres Vrede. — O der kan aldrig gives et beleiligere Øieblik til at gjøre Gavtyvestreger!

Trine.

Min Ven! hvis ingen anden Betænkning kan dæmpe dit flammende Mod, saa lad idetmindste mit Rygte være dig helligt!

Hans.

Søde Trine! Dit Rygte har ingen ømmere Ven end Hans Mortensen.

Trine.

Slip mig, Forræder! Falskhed er dit Ord. Du

skaaner ikke mit Rygte. Nu husker jeg først paa, at jeg har en Høne at plukke med dig.

Hans.

Naa da?

Trine.

Du gaaer og braller ud i hele Byen det Forhold, hvori du staaer til mig. Det er ikke længere nogen Hemmelighed. Jeg er blameret i Verdens Øine. Jeg er en ulykkelig Pige, maaskee for min Livstid. O I Mænd, I Mænd kunne aldrig bevare nogen Hemmelighed! Kun Qvindens Barm er tro, og taus som Graven.

Hans.

Naa Herre Gud, jeg har maaskee fortalt det til et Par af mine Skolekammerater. Naar jeg ikke maatte tale om det, hvad Glæde havde jeg saa deraf?

Trine.

Men der Maade med Alting. Du har snakket saa meget derom, at vi Begge ere blevne til en Fabel over Byen. Ja jeg vil ikke skjule det længere for dig. Hør, hvorvidt Følgerne af din Ubesindighed har bragt os: der er udkommen en Pasquil over os.

Hans.

En Pasquil!

Trine.

„Hans og Trine, en Scene i Rosenborg Have." Den staaer i en Nytaarsgave for iaar.

Hans.

Naa saa lover jeg dig da: jeg skal rigtignok smøre den Karl . . . .

Trine.

Hør ud, det er endnu ikke det Værste. Men forleden har de opført den Scene paa et Declamatorium, og de To, som spillede os, skal have lignet os saa livagtig, at Enhver kunde tage og føle paa, at det skulde være os. Tænk bare, at han, som forestilte dig, er en gammel Karl, der hedder Rosenkilde; han havde maiet sig saadan ud, at han saae ud som en Skoledreng. Fatter du den hele grændseløse Ulykke af at blive indført paa Theatret saaledes som man staaer og gaaer i det hæderlige Hverdags-Liv?

Hans.

Da maa jeg sige, det er skammeligt, at Acteurerne skal have Lov til at gaae og copiere en respectabel Skolediscipel.

Trine.

Herre Jemini! jeg hører Nogen gaae med Forstuedøren. (Hans løber hen, og slaaer Døren ilaas) Hvad gjør du?

Hans.

Jeg slog Døren ilaas. Lad mig nu see at jeg faaer mig vel skjult.

Zierlich (udenfor).

Luk op!

Trine.

Hvad skal vi dog hitte paa?

Hans.

Jeg skjuler mig i Kurven.

Trine.

Nei gjør ikke det. Heller i Skabet.

Hans.

Som du vil.

(Trine aabner Skabsdøren.)

Zierlich.

Luk dog op, Trine, du er jo derinde.

Trine.

Jeg søger om Nøglen.

Hans.

Farvel, min Trine, farvel! (Omfavner hende.) Faren truer os, en Tordensky hænger os over Hovedet. For din Skyld kaster jeg mig i Armene paa denne bælmørke Nat. (Vil gaae ind i Skabet, men standser.) Evig forsoren! hvilken deilig Wiener-Tærte!

Trine.

Skynd dig, skynd dig!

Hans.

Vi sees igjen!

(Omfavner hende, og gaaer ind i Skabet. Trine lukker Skabsdøren til.)

Zierlich.

Men Trine, hvorlænge skal jeg staae her?

Trine.

Nu kommer jeg.

(Hun aabner Døren for Zierlich.)

Fire og tyvende Scene.

Hans i Skabet. Trine. Zierlich.

Zierlich.

Hvad er paafærde her? hvorfor har du lukket Døren ilaas?

Trine.

Forbi jeg var alene.

Zierlich.

Hvem talte du da med.

Trine.

Jeg har ikke talt med Nogen.

Zierlich.

Jeg har jo tydeligt hørt det. Og nu? — Nu hører jeg Nogen tale derinde i Cabinettet. Hvem er derinde?

Trine.

Der er ingen Anden end Constance.

Zierlich.

Hvem taler hun da med?

Trine.

Det veed jeg ikke.

Zierlich
(lægger Øret til Døren).

Det er Snedkeren, Trine!

Trine.

Nei ham er det nu bestemt ikke.

Zierlich.

Hør, du er en Løgnerske, en Bedragerske. Du er i Ledtog med hende, for at narre os Alle tilhobe. Du har lukket Snedkeren ind, derfor var Døren ilaas.

Trine.

Det er saamænd slet ikke sandt.

Zierlich.

Hør! dersom du ikke bekjender paa Øieblikket, saa tager jeg dig og bærer dig op paa Loftet, og lukker dig inde til Fru Bittermandel er kommen hjem.

Trine.

Aa det lader De nok være.

Zierlich.

Naa saa skal du da see . . . . .
(Vil gribe hende, hun retirerer hen i Baggrunden.)

Hans
(træder ud af Skabet, spisende paa et stort Stykke af Tærten).

Hvad behager? Vil De bortføre Trine?

Zierlich.

Hvad seer jeg!

Hans.

De har fornærmet Trine, jeg kræver Dem til Ansvar for Deres ærerørige Talemaader. Min Trines Ære er min. De kalder hende en Løgnerske, en Bedragerske, men hun er ingen af Delene. De selv derimod er en dobbelt Aprilsnar; thi det er Dem, som har bragt Constance ikke blot Brevet fra Snedkeren, men Snedkeren selv, som laae der i Kurven, hvori De troskyldig meente, at der var Viinflasker.

Zierlich.

Hvad maa jeg høre! er det sandt?
(Løber hen til Kurven og seer ned i den.)

Trine.

Ja siden Hans har fortalt det, saa kan det ikke nytte at skjule det længere.

Zierlich.

Hør Børn, jeg tilgiver jer To, jeg skal lægge et godt Ord ind for jer hos Fru Bittermandel, men saa maae I heller ikke røbe mig. Har Snedkeren narret mig, skal jeg nu narre ham igjen. Jeg skal dryppe ham i hans eget Fidt. Han skal ikke være ene Hane i Kurven.

Jeg lægger mig selv i den, for at være Vidne til hans Samtale med Constance, og for at overrumple og beskæmme dem begge To. Men Fru Bittermandel og Børnene i Skolen maae ikke vide noget om denne min Nedladenhed i Kurven. Min Gravitet som Lærer vilde lide derunder. Kan jeg stole paa at I vil tie dermed?

Trine.

Det skal vi.

Hans.

Det er foret!

Trine.

Men paa det Vilkaar, De sagde.

Zierlich.

Forstaaer sig. (Aabner Kurven.) Jeg vil dog først trække min Kjole af, for ikke at smudske den. (Trækker Kjolen af og lægger den ind i Skabet.) Saa!

(Gaaer hen ved Kurven, Hans og Trine hjelpe ham ind i den.)

Fem og tyvende Scene.

De Forrige. Frøken Trumfmeier i Baldragt.

Frøkenen

(ubemærket af de Andre.)

Hvad mon det skal sige? Hr. Zierlich staaende i Viinkurven!

Zierlich.

Her er rigtignok overordenlig smudsigt paa Bunden. Jeg er bange, mine gode Beenklæder tage Skade.

Trine.

Maaskee vi kunne brede Noget under.

Zierlich.

Nei lad os ikke spilde Tiden, jeg sætter mig paa mine Hænder.

(Sætter sig ned.)

Frøkenen.

Nu har jeg seet Det med!

Zierlich.

Luk saa Laaget til, I To!

Frøkenen.

Jeg maa sandelig skjule mig, og lure paa hvad Dette skal blive til.

(Springer ind i Skabet og titter ud af Døren paa Klem.)

(Hans og Trine lukke Laaget paa Kurven.)

Sex og tyvende Scene.

De Forrige. Constance. Strax efter: Sigfrid.

Constance

(med et hvidt Forklæde i Haanden, bliver staaende i Døren og seer ud i Stuen.)

Nei her Ingen uden Børnene; kom nu gesvindt.

Sigfrid (kommer).

Skal jeg da nu gaae min Vei?

Constance.

Det er den høieste Tid.

Sigfrid.

Det er Skade, Hr. Zierlich ikke er her, saa kunde han besørge mig ud i Kurven, ligesom han besørgede mig ind.

Constance.

Spot ikke! Han kan let komme, førend vi ønske det; han er vist ikke langt herfra.

Trine.

Nei det tør jeg nok love for.

Constance.

Du kan ikke komme herfra paa en nemmere Maade end den jeg har sagt dig. Du bærer denne Kurv ud af Huset; min Tante har befalet mig at lade den bringe til Madam Rar. Det vil ingen Opsigt gjøre hos Tjenestefolkene, naar De see dig gaae ud herfra i dette Ærinde. See, her er et Forklæde, det tager du paa, for at ligne en Bodsvend.

Sigfrid.

Men det maa dog være paafaldende for Tjenestefolkene at see mig gaae ud af Huset, naar de ikke har seet mig gaae ind.

Constance.

Det siger Intet, de vil tænke, at du er gaaet herind i et Øieblik, da de ikke passede paa Døren. Jeg skal selv følge med og betrygge din Vandring lige til Gadedøren.

Sigfrid.

Nu vel, det er ikke værdt at betænke sig længe. Bind mig da dette Skjærf om Livet; det er et Elskovspant, som jeg beholder, til vi sees igjen. (Hun binder ham Forklædet om, han gaaer hen til Kurven.) Hør, veed du hvad? Jeg tager Kurven paa Nakken, jeg seer, der er Remme i den, den er jo desuden tom.

Constance.

Gjør som du vil, men skynd dig bare at komme bort.

Sigfrid.

Du holder slet ikke af mig, du længes bare efter at jeg skal gaae min Vei.

Constance.

Hvor kan du sige det? Men her er intet Øieblik at spilde.

Sigfrid.

Og saa giver du mig ovenikjøbet en Kurv med til Afsked, det er et slemt Tegn.

Constance.

Nei jeg giver dig ingen Kurv, det er jo din egen Postvogn.

Sigfrid.

Ja det er da endelig ogsaa sandt. Naa Courage! Ligesaagodt springe som krybe i det. (Løfter paa Kurven, men slipper den igjen). Hille en Ulykke, hvor den er svær! Jeg troede, den var tom, siden jeg selv laae i den.

Constance.

Vi lidt, lad os see hvad det er.

Trine.

O det er intet Andet end en lille Møllesteen, som min Moder har kjøbt af Verten her i Huset, til sin nye Mølle paa Farimagsveien, og den har nu Verten lagt i Kurven, for at hun kunde faae den tilbragt med det Samme.

Sigfrid.

Naa i Guds Navn da! Det er rigtignok forbandet haardt at gaae her og slæbe sig ihjel paa en Møllesteen. — Hør, veed du hvad, Constance, lad os tage Stenen ud, og læg du dig selv i Kurven, saa bærer jeg dig hemmelig bort, og saa lade vi os vie af en Præst.

Constance.

Aa du er ikke rigtig klog! For Guds Skyld, gaa din Vei og nøl ikke længere.

Sigfrid.

Der har vi det, det er som jeg siger, du holder slet ikke af mig; dersom du havde Kjærlighed, saa havde du ogsaa Mod.

Constance.

O spøg nu ikke til urette Tid!

Sigfrid.

Det er mit ramme Alvor.

Constance.

Farvel, jeg gaaer min Vei.

Sigfrid.

Naa saa giv mig da et Kys til Afsked.

Constance.

Stille! siig ikke saadant Noget, naar Børnene høre derpaa.

Sigfrid.

Tomme Udflugter! Du holder ikke af mig, det er Tingen, og her skal jeg gaae som en Nar og slæbe mig fordærvet paa den forbandede Møllesteen.

Constance.

Dersom du har mindste Godhed for mig, saa gaa, medens det endnu er Tid.

Sigfrid.

Vil du da kysse mig?

Constance.

Hør, nu bliver jeg vred; jeg har engang sagt Nei, jeg lader mig ikke tvinge.

Sigfrid.

Farvel!

(Stikker Armene gjennem Remmene paa Kurven, og tager den paa Nakken.)

Constance.

Farvel, Sigfrid!

Sigfrid

(paa Veien til at gaae).

Du seer mig aldrig meer!

Constance.

Hvad siger du!

Sigfrid.

Saadan som du her seer mig, gaaer jeg lige ud paa Langebro og springer i Vandet; min Møllesteen skal nok trække mig tilbunds.

Constance.

For Himlens Skyld!

Zierlich

(stikker Hovedet ud mellem Laaget og Kurven, men kan ikke faae Laaget høiere op, formedelst Remmene, som gaae over det.)

Hei, hei! Gevalt!

Sigfrid.

Hvad er Det?

Constance.

Hr. Zierlich!

Sigfrid.

Zierlich, hvor er han?

Zierlich.

Bag ved Dem, gode Hr. Møller!

Sigfrid.

Bag ved mig? (Dreier sig flere Gange rundt.) Jeg seer Intet.

Constance, Trine, Hans (med Skoggerlatter).

I Kurven!

Sigfrid.

Hvorledes? Det er Dem som er Møllestenen?

Zierlich.

Lad mig bare komme ud, inden De springer i Vandet.

Sigfrid.

Nei har jeg Dem engang fat, saa skal De saamænd ikke slippe. Naar jeg tager mig selv af Dage, saa vil jeg idetmindste have den Trøst, at min Rival følger med.

Zierlich.

O jeg skal aldrig rivalisere med Dem!

Sigfrid.

Ja det er en anden Sag. Vil De afstaae fra alle Pretensioner paa Constance?

Zierlich.

Ja, ja, ja i Pokkers Skind og Been!

Sigfrid
(idet han sætter Kurven ned).

Godt! saa er De reddet. Seer De, jeg var saa vis paa, at De vilde finde Dem i Billighed, at jeg allerede for længe siden har opsat Deres Løfte skriftlig, for at præsentere Dem det ved en eller anden passende Anledning. Her er det. (Tager et Papir frem.) Vil De behage at underskrive.

Zierlich.

Ja lad mig bare komme ud, jeg kan jo dog ikke skrive i Kurven.

Sigfrid.

Aa De kan nok faae en Haand ud af Aabningen Dyp en Pen, lille Trine.

Zierlich.

Jeg skriger paa Hjelp.

Sigfrid.

Gesvindt, bind Kurven til, og lad os kaste den ud fra Loftslugen.

Zierlich.

Nei giv mig Pennen.

Trine
(bringer ham en Pen).

Vær saa god.

Zierlich (skriver).

Saa! Maa jeg nu komme ud?

Sigfrid (tager Papiret).

Med Fornøielse. (Aabner Kurven. Zierlich kryber ud.) Naa saa tænker jeg, vi vil Begge blive ilive og lade de Sterbens-Griller fare.

Zierlich.

O hvor jeg er bleven tilrakket! Mine gode Beenklæder, mit gode Kalvekryds, hvor det seer ud!

Sigfrid.

Ja det er egenlig det Værste af det Hele; thi Pigen havde De dog aldrig faaet.

Hans.

Jeg gratulerer, Hr. Zierlich!

Zierlich.

Hvortil?

Hans.

Til at De tredie Gang er bleven Aprilsnar.
(Man hører Nogen tale i Forstuen.)

Constance.

Der er Nogen! Sigfrid, gaa ind i mit Kammer.

Trine.

Skjul dig, Hans!

Zierlich.

Min Kjole!

(Constance og Sigfrid gaae ind i Cabinettet. Hans og Zierlich løbe hen til Skabet, Frøkenen slaaer Skabsdøren i.)

Hans.

Det er lukket.

Zierlich.

Min Kjole! (Hans springer i Kurven.) Hvor skal jeg hen? (Vil løbe ind ad Døren tilhøire.) Den er ogsaa lukket. (Banker paa Døren tilvenstre.) Lad mig komme ind. (Løber hen til Kurven.) Gaa ud, Dreng, lad mig komme i Kurven.

Hans (reiser sig).

Nei saa Skam om jeg gjør, Enhver er sig selv nærmest; jeg synes at De kan have faaet Nok af den Fornøielse.

(Sætter sig ned, og slaaer Laaget til.)

Zierlich.

Jeg faaer krybe under Bordet.

(Kryber under Bordet paa venstre Side i Forgrunden.)

Trine.

Da vil jeg saamænd ikke blive her alene og tage mod alle Skjændene. (Aabner Laaget paa Kurven.) Hans, er der ikke Plads til mig i Kurven?

Hans.

Jo, Trine, for dig viger jeg gjerne Pladsen.

(Springer ud, og lader Trine krybe i Kurven; selv lægger han sig under Claveret, og støtter sig med Ryggen mod Kurven, og falder i Søvn om lidt)

Syv og tyvende Scene.

Zierlich, Frøken Trumfmeier, Hans og Trine, Alle skjulte. Fru Bittermandel og en Tjenestepige træde ind ad Døren i Baggrunden.

Fruen.

Gud hjelpe mig! hvordan hænger det sammen?

Pigen (grædende).

Her maa have været en Tyv og stjaalet baade Dyr og Harer og Østers og Æbler og Viindruer og hele Klatten ud af Forstuen.

Fruen.

Men hvorfor har I uforskammede Tøser ikke passet bedre paa?

Pigen.

Af Fruen kan tro, det er et heelt Complot! Der kom en Steen gjennem Vinduet, og saa foer vi Allesammen ud paa Gaden, for at gribe ham, som havde kastet den, og i den Tid maa Tyven have seet sit Snit.

Fruen.

Jeg ulykkelige Menneske! Og mine Fremmede, som jeg kan vente hvert Øieblik! Men hvor er da Constance? Hvor er Trine? Er Hr. Zierlich endnu ikke kommen, og har Ingen seet Frøken Trumfmeier? (Pigen gaaer grædende bort.) Ja naar Katten er ude, spille Musene paa Bordet.

Otte og tyvende Scene.

De Forrige undtagen Pigen. Fugtel, Tennemann, Simon og Vinke komme, den Ene efter den Anden.

Fugtel.

Ak gode Frue, der er indtruffet slemme Forhindringer. Jeg har faaet Ordre af Hr. Chirurgussen at tage om en Time ud til Brøndshøi, for at aarelade en Barselkone, og sætte en Pige en Igle. Jeg kan ikke spille iaften. Kink har ogsaa faaet Forfald. Hans Moder er bleven syg, og nu maa han vaage inat i hendes Sted paa almindelig Hospital. Og af de to Studiosusser Chirurgiæ har han, som spiller Violin, ogsaa Forhindring. Han spilte igaar i en Concert i Fru Planes Institut, og der kom en drukken Dilettant hen til ham og slog ham paa Snuden, hvorpaa han slog igjen og kom i saadant Slagsmaal, at han idag maa holde Sengen. Men den Anden, som spiller Contrabas, har sagt, at han skulde have den Ære at komme.

Fruen.

Aa han kan gaae Fanden i Vold med alle de Andre! Hvad kan Contrabassen hjelpe mig, naar de andre Instrumenter blive borte? Saa gaaer da ogsaa min Concert i Skuddermudder.

Tennemann
(kommer haltende ind, med indbunden Arm og en Krykkestok).

Kors! hvad før Olycka! Min Fru, inte kan jag føre Balen op iafton. Vil Ni see hur jag er miserabel. Der kom en Vagn og kjørte paa mig og rev mig om.

Fruen.

O det er lige meget! her bliver dog intet Bal iaften.

Simon
(kommer syngende).

„Din Tante Tæl til Ti, din Tante Lene." Ja det skal min Seel nok gaae. Jeg har evet mig den ganske Dag.

Fruen.

Feiler De da ikke ogsaa Noget?

Simon.

Nei jeg er min Seel so frisk som en Fisk.

Vinke
(kommer løbende).

Her bringer jeg Ole Colonne.

Fruen.

I kan for min Skyld gjerne gaae hen og hænge jer Allesammen; thi her bliver hverken Bal, eller Concert eller Souper.

De Andre.

Hvorledes?

Vinke.

Og de Fremmede komme allerede op ad Trappen.

Fruen.

O Gud hjelpe mig! De Fremmede!

Tennemann.

Damerne staae her utanfør og drage Støvlerne af og tage Balsko paa.

Simon.

Ja jeg gik min Seel en ganske Menge Damen, Herren og Kinder forbi.

(Tummel udenfor.)

Fugtel.

Der ere de.

Fruen.

Naa nu gjælder det at holde Ørene stive.

Ni og tyvende Scene.

De Forrige. Chor af Piger og Drenge med deres Forældre og Paarørende, Alle i Baldragt. Madam Rar meget pyntet. En Madame.

Mel. Pausevalsen.

Chor.

God Aften, god Aften! nu har De os da.

Fruen.

Velkommen hertil!

(Affides.)

Gid de vel var herfra!

Chor.

Vi takke Dem skyldigst for Invitation.

Fruen.

Jeg beer, ingen Aarsag!

(Affides.)

O min Confusion!

Chor.

Hør!

Nu vi gratulere den Frue saa bold.

Fruen.

Jeg takker Dem.

(Affides.)

Gid de var Fanden i Vold!

Chor.

Giid mangen en Dag De som denne maa ha'!

Fruen.

Jeg takker ærbødigst!

(Afsides.)

Gud frie mig derfra!

Hør!

Jeg haaber at ei De min Ringhed forsmaaer.

Chor.

Vist ikke! vi tage hvad Huset formaaer.

Fruen.

Det bliver kun tarveligt, det maa De troe.

Chor.

Det siger De stedse; vi kjende Dem jo!
Hør!
Gjør ei Complimenter, vi lide det ei,
Det sømmer sig ikke for Fruen, o nei!
Vi veed dog, vi faae her iaften lidt Mad,
De pleier at rutte med Kruus og med Fad,
Hør!
Naar Tonerne kalde til Dandsen os op,
Saa glædes vi Alle med Sjæl og med Krop.

En Madame

(med en lille Pige ved Haanden).

Ak min gode Fru Bittermandel! der paaligger mig

en høist sørgelig Pligt at opfylde. Som Moder til dette klodsede Barn er jeg nødt til at være, ikke blot hendes, men alle Børnenes Talsmand i et overmaade ubehageligt Anliggende.

Fruen.

Hvad mener De, gode Madam? Tal De kun uden Forbeholdenhed. Idag er jeg forberedt paa al Slags Confusion og Malheur.

Madamen.

Malheur! ja det er det rette Ord; saadan Malheur kan ikke komme uden fra Fanden selv, som er det Ondes Fader.

Fruen.

Ja det har De saavist Ret i.

Madamen.

Saa Fruen veed hvad det er?

Fruen.

Jeg veed hvad Malheur jeg selv har havt idag, og hvorfor jeg er nødt til at gjøre Selskabet en Undskyldning.

Madamen.

Det træffer sig besynderligt, thi Selskabet, idetmindste Ungdommen deraf, har en Undskyldning at gjøre Dem.

Fruen.

O jeg beder Dem, De har saamænd Intet at undskylde.

Madamen.

Jo saamænd har vi saa.

Fruen.

Nei saamænd har De ikke.

Madamen.

Jo gu har vi saa, vil De nu bare høre. Vi havde kjøbt et Shawl til 70 Rdlr. . . . .

Fruen.

Ja det veed jeg.

Madamen.

Veed De det?

Fruen.

Ak nei, jeg fortalte mig, jeg vilde sige, det er ikke Noget som behøver at undskyldes. Et Shawl til 70 Rdlr. er meer end godt nok til mig, jeg forlanger Intet dyrere, jeg er ikke saa stor paa det.

Madamen.

Ak ja, Frue, men De faaer det ikke.

Fruen.

Ikke det?

Madamen.

Nei hør bare. Børnene trak Lod om, hvem af dem der skulde overrække Dem Shawlet tilligemed et af Hr. Zierlich forfærdiget Digt i denne Anledning. Lodbet traf min keitede Caroline, og tænk engang, saa kaster den tossede Tøs (hun brister i Graad) baade Shawl og Digt i Rendestenen. Dit vanartige Barn!

(Barnet græder.)

Fruen.

Naa paa den Maade ere vi da qvit; thi jeg maa til Gjengjæld sige Dem, at vor hele Aftensmad er bleven stjaalen, og at næsten alle mine Dilettanter have faaet Forfald, saa vi faae hverken Mad eller Concert eller Bal.

Alle.

Aa!

Børnene.

Sikke Noget!

(De græde.)

Fruen.

Saa græd ikke, I Guds Unger, græd ikke! Nu skal I faae Kage. (Vil aabne Skabsdøren.) Den er slaaet ilaas. Hvis jeg nu ingen Nøgle har, saa kan jeg ikke engang skaffe jer Kage. (Søger.) Alting er ligesom forhexet idag. — Her er den, nu skal I see Løier. (Aabner Skabet. Frøken Trumfmeier træder ud, holdende Tørklædet for Ansigtet.) Hvad seer jeg!

Børnene.

Frøken Trumfmeier!

Fruen.

Hvad gjør De derinde?

Frøkenen.

O jeg er saa undseelig! Jeg vil sige Dem Sandheden, mit Skobaand var gaaet op, og saa gik jeg ind i Skabet for at binde det, og saa kom der En og slog Døren i. Af Skamfuldhed turde jeg ikke raabe paa Hjelp.

Børnene.

Kage, Fru Bittermandel!

Fruen.

Nu skal I faae den, I smaa Lam! (Gaaer ind i Skabet, og faaer Zierlichs Kjole i Haanden.) Men hvad er det?

Børnene.

Hr. Zierlichs Søndagskjole!

Madam Rar.

Hvad gjorde De med den, min bedste Frøken?

Frøkenen.

O jeg har slet ikke seet den!

Madamen.

Det er meget ubehageligt for Dem, saaledes at findes indelukket med en Mandsfolkekjole.

Fruen.

I skal ikke tale derom, Børn!

Frøkenen.

Jeg forgaaer af Blusel.

Simon.

Ei was! den Kjole kan min Seel ikke skade Deres gode Renommee.

Børnene.

Kage, Fru Bittermandel!

Fruen.

Naa nu skal jeg hente den. (Gaaer ind i Skabet, og kommer ud med Fadet, som er næsten tomt.) Hvad seer jeg! Ogsaa Dette! Herre Gud, Frøken! hvorfor har De spiist den Kage?

Frøkenen (brister i Graad).

Jeg skulde have spiist Kagen! Hvor kan De sige mig saadant Noget i mit aabne Ansigt! Jeg har ikke seet den, ikke tænkt paa den. Jeg veed ikke, hvem der har været ifærd med den.

Fruen.

Nei saadan Confusion har jeg aldrig seet Mage til. Der, Børn, har I Resten. (Børnene spise Kagen.) Men hvor er Constance? Hvor er Hr. Zierlich? Hvor er Trine? Der maa jo dog Nogen af dem vide Beskeed. (Raaber ved Cabinetsdøren.) Constance, er du der? — Hvor Pokker kan hun være. Jeg vil hente min Hovednøgle.

Tredivte Scene.

De Forrige. Constance. Strax efter: Sigfrid.

Constance.

Jeg vil spare Dem Uleiligheden, Tante.

Fruen.

Hvad for Noget! Hvorfor lukket inde? (Vil gaae ind i Cabinettet, men standses i Døren af Sigfrid.) Ah! (Hun er nær ved at falde i Besvimelse, Sigfrid griber hende og fører hende hen til en Stol.) Dette Slag var det værste.

Madamen.

Min gode Fru Bittermandel, dette er et saare slet Exempel for Børnene. Er der ikke bedre Orden i Deres Institut?

Fruen.

Ak min bedste Madam! Jeg veed hverken ud eller ind! (Til Constance.) Din uforskammede Tøs! Jeg har jo forbudet dig at see denne forbandede Snedker. Du veed, jeg har bestemt dig for Hr. Zierlich, og saa . . . .

Sigfrid.

Hr. Zierlich har givet sit Samtykke. Vil De behage at læse. (Giver hende Papiret.) Der kan altsaa Intet være iveien for Constances og min Forbindelse. Jeg er Snedker, og sidder i en god Næring.

Fruen.

Men jeg begriber ikke .... Dersom blot Hr Zierlich var tilstede.

Frøkenen.

O ham kan De snart faae itale. Han ligger under Bordet.

Børnene.

Under Bordet! (De løfte Bordteppet op.) Hr. Zierlich under Bordet!

(Zierlich kryber ud, Børnene huje og klappe i Hænderne.)

Madamen.

Min gode Fru Bittermandel! Jeg maa tilstaae, det gaaer besynderligt til i Deres Institut. Læreren under Bordet og i Skjorteærmer!

Zierlich.

Lad mig faae min Kjole!

(Trækker den paa, Børnene lee.)

Fruen.

Det bliver min Død!

Madam Rar.

Naa trøst Dem, vi faae vel Sammenhængen at vide.

Fruen.

Hr. Zierlich, erkjender De dette Documents Gyldighed?

Zierlich
(med lang Trækken paa Ordene.)

Hm, ja . . . . .

Sigfrid.
(affides til Zierlich).

Dersom De ikke strax siger Ja, saa fortæller jeg Deres Eventyr i hele Skolens Nærværelse. Saa bliver De til Nar for Børnene, til Foragt for Forældrene, og Deres hele Løbebane er lukket for Dem.

Zierlich.

Ja Frue, jeg vedkjender mig Documentet.

Sigfrid.

Nu, saa er der da Intet i Veien.

Simon.

Hør Frue, De kan unter diese Umstände min Seel ikke gere noget bedre end at gifte de To med hinanden. Han var jo indelukt med hende po hendes Kammer.

Fruen.

Saa gifter jer da, og jo før jo heller, for at jeg kan blive den Møie qvit at passe paa saadant et Pigebarn.

Simon.

Her er min Seel passeret artige Ting idag. Jeg denker, vi vil nu Alle sætte os ned, og lade Enhver plaidere sin Sag, for at vi kan here, hvordan det er

tilgaaet. Men jeg vil sige Dem Noget, Frue! Lad De først sætte en Par Flasker Viin for os po Bordet.

Fruen.

Med Fornøielse! men jeg er saa mat, at jeg knap kan reise mig. Hvem vil tage et Par Flasker henne i Kurven?

Madam Rar.

Det vil jeg gjøre, min gode Frue! (Aabner Laaget paa Kurven.) Nei hvad er det?

Fruen.

Er maaskee Vinen ogsaa stjaalen?

Madam Rar.

Trine ligger og sover i Kurven.
(Adskillige løbe derhen, og see ned i Kurven.)

Fruen.

Hvad for Noget!

Madam Rar (raaber).

Trine da! — Hun sover som en Steen. Vil De bare see!

(Madam Rar og de Omstaaende trække Kurven ud paa Gulvet, og vende den halv om, saa at man seer Trine ligge i den. Ved denne Bevægelse falder Hans baglænds om, og de vaagne begge To op.)

Trine.

Hvad var Det?

Hans.

Hvad var Det?

Madam Rar.

Nei nu gaaer det for vidt.

(Synker ned paa en Stol.)

Fruen.

Aa Gud hjelpe mig!

(Trine, som halv er trillet ud af Kurven, reiser sig og staaer ud; Hans reiser sig ligeledes.)

Madam Rar.

Nei nu bliver det altfor galt, Fru Bittermandel! De har med Haand og Mund lovet mig, at Hans Mortensen aldrig meer skulde komme her, og nu ligger han der og sover ved Siden af min Trine.

Fruen.

Det Sidste var det Værste.

Tennemann.

Kors bevars! Dette her er mycket oanstændigt.

Trine

(gnidende sine Øine.)

O det er da forskrækkeligt! er det allerede høi lys Dag! Vi have sovet fra hele Ballet.

Madam Rar.

Jeg tager Trine ud af Institutet.

Madamen.

Og jeg Caroline.

Forældrene (imellem hverandre).

Og jeg Marie, Lise, Sophie, Christiane, Rikke.

Sigfrid.

O nei for Alting! forhast Dem ikke, ihvad De saa gjør! Om der ogsaa — hvad jeg ikke tvivler paa — findes mangt et Institut, hvori der hersker en strengere Orden end i dette, saa maae De dog betænke, at ogsaa her var det kun tilfældige Aarsager som frembragte den hele Confusion, og fremfor Alt ikke glemme, at den første April tillader en munter og lystig Spøg, hvis Hensigt ingenlunde var at saare nogen Enkelt. De har seet, mine Herrer og Damer, hvad Huset formaaer. Jeg raader Dem til at gaae hjem, spise til Aften, sove, og imorgen betænke hvad De vil foretage med Deres Børn. Imidlertid har Fru Bitttermandel den Ære at indbyde Dem til mit Bryllup, hvis Datum nærmere skal blive Dem tilkjendegivet. Vi vil da stræbe ved god Bevertning, Concert og Bal at oprette hvad som idag er blevet forsømt.

Madamen.

Til den Tid kan Shawlet blive vasket og tørret.

Zierlich.

Mit Digt ikke at forglemme!

Alle.

Godt! Det er et Ord.

Slutnings-Sang.

Mel. Du Puys Fastelavnsvise: Sorgen og Glæden følges ad.

1.

Sigfrid.

Skjæbnen har havt os lidt til Nar.
Gik det ei her, som tidt det pleier?
Hvo kun sit Maal for Øie har,
Stadig, men blind derom sig dreier.
Livet selv, under Graad og Smiil,
Ligner en flygtig, kort April.

Chor.

Livet ꝛc.

2.

Constance.

Her i vor Skole prøved vi
Hvad man i Livets Skole vover:
Meget man opnaae kan deri,
Sjelden dog Det, som Skolen lover.
Kort er Livet, men Kunsten lang,
Livet er selv en Skolegang.

Chor.

Kort ꝛc.

3.

Zierlich.

Amor idag sit Abespil
Driver med mig, det kan jeg tænke.
Men jeg paa ham mig hævne vil,
Tager en rig og gammel Enke.
Der behøver man ei hans Piil,
Narrer ham selv tilsidst April.

Chor.

Der 2c.

4.

Frøkenen.

Da jeg var Barn, jeg ønskte tidt:
Gid jeg var stor, og fri for Skolen!
Skolen jeg blev dog aldrig qvit;
Lidet kun hjalp mig Silkekjolen.
Rundt man trasker den Dag saa lang;
Hele det Liv er Skolegang.

Chor.

Rundt 2c.

5.

Fruen.

Dem, hvis Geburtsdag Skuddag var,
Tidt jeg beklaget har, de Stakler,
Slem er den Dag i Februar,
Tænder kun faa Geburtsdagsfakler.

Værre rammer dog Skjæbnens Piil
Alle som fødtes i April.

Chor.

Værre ꝛc.

6.

Hans.

Mangen en Lærdom gaaer caput;
O! men dog ei den Aandsbespiisning,
Som jeg i Fruens Institut
Fik ved den indbyrdes Underviisning.
Blier man gammel og stor og lang,
Glemmes dog ei den Skolegang.

Chor.

Blier ꝛc.

7.

Trine (til Publicum).

Livet er kort, og Kunsten lang.
Men naar man er i Barndoms Dage,
Kan det ved flittig Skolegang
Lykkes engang Dem at behage.
Hvis mig lønner et Bifaldssmiil,
Narredes jeg dog ei April.

Chor.

Hvis ꝛc.

Forandret Slutnings=Couplet.

Veien er lang til Kunstens Hjem;
Livet det har saa flygtig Mine:
Nylig som Barn jeg stod for Dem,
Snart er jeg alt for stor til Trine.
Giv min Mai fortjene det Smiil,
Hvormed De lønned min April!

Chor.

Ja giv Mai fortjene det Smiil,
Hvormed De lønnet har April!

Indhold.

